ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة، إيڤا دروپشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 297 (20163) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 3 ՄԱՐՏ 1999 10 ԷՋ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊԱԳԱՅԻ ՄԸ ԻՏԷԱԼ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆԸ

PARC
St LAZARE

ԿԱՆԽԱՎՃԱՐ
2500 $-Է ՍԿՍԵԱԼ

•ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

SAYFCO
ARA YEREVANIAN
ET FILS S.A.R.L.

Հեռ. (04) 407023 - 406997, (03) 300128

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՀԱՄԿԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ ԵՐԵՒ ԳԻՇԵՐ ԳՈՒՄԱՐԵՑ ԺՈՂՈՎ ՄԸ

- ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃՆՇՈՒՄՆԵՐԸ ԱՐԴԻՒՆԱՒՈՐՈՒԵՑԱՆ
- ԴԻՒԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏՆԵՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ապրիլեան Համակացողութեան Հակիչ Մարմինը երեկ գիշեր գումարեց ժողով մը, որուն հիմնական նպատակն է հանդարտեցնել հարաւային Լիբանանի կացութիւնը:

Ժողովը պիտի գումարուէր այսօր, բայց անիկա յառաջագուեցաւ՝ կարելի եղածին չափ շուտ դարմանելու համար ստեղծուած պայթուցիկ կացութիւնը:

Տեղեկատուական աղբիւրներ հաղորդեցին, որ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մատըլէյն Օլպրայթ անձամբ միջամտած է հարաւային Լիբանանի հարցերուն հետ առնչութիւն ունեցող կողմերուն մօտ, հանդարտեցնելու համար վիճակը:

Միւս կողմէ, Իսրայէլի ձայնասփիւռի կայանը, քաղաքական բարձրաստիճան պաշտօնատարէ մը քաղելով իր տեղեկութիւնները, յայտարարեց, որ ամերիկացի յատուկ բանագնաց Տենիս Ռոս, Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մատըլէյն Օլպրայթի ցուցմունքներով, Իսրայէլի մօտ Ցրանասայի դեսպանին պէս մնալուն կապի մէջ մնացած է Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարարութեան հետ՝ թելադրելով ինքնապաշտպանութեան միջոցներ ձեռնարկել:

Ձայնասփիւռը ըսաւ, որ Ուաշինկթըն եւ Փարիզ աշխատանք տարին նաեւ Պէյրութի եւ Դամասկոսի մօտ՝ պահանջելով, որ անոնք ամնձեն Հըզպալլան, հարաւային Լիբանանի մէջ լարուածութիւնը մեղմացնելու նպատակով:

Շար.ը Է. 2

ՄԱԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԻՆ ՕԳՆԱԿԱՆԸ ԼԻԲԱՆԱՆ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղարի օգնական Լուիզ Ֆրէշէթ երէկ էսքուալի կործադիր տնօրէն Հագէմ Պապաւիի ընկերակցութեամբ այցելեց իշխանութեան երեք պետերուն:

Ֆրէշէթ նախ այցելեց հանրապետութեան նախագահ Էմիլ Լահուտի, ապա խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պրրրիի: Ան յայտարարեց, թէ կը բաժնէ Պրրրիի կոհունակութիւնը հարաւային Լիբանանի մէջ մագրգումի սանձումին համար: Ֆրէշէթ նաեւ ըսաւ, որ խորհրդարանի նախագահին հետ քննարկած է ՄԱԿի գործակալութիւններու գործունէութիւնը Լիբանանի մէջ:

Ֆրէշէթ ապա այցելեց վարչապետ Սելիմ Հրսի, որ վերահաստատեց իր ուրախութիւնը հարաւային Լիբանանի մէջ յարուցածութեան մեղմացումին համար՝ յոյս յայտնելով, որ հոն կացութիւնը կայուն կը դառնայ: Ան յայտնեց, որ քննարկած է Լիբանանի տնտեսական վիճակը եւ վարչապետը իրեն ներկայացուցած է երկրին դիմագրաւած տնտեսական մեծ մարտահրաւէրներն ու այն ծրագիրները, զորս պիտի գործադրէ կառավարութիւնը:

Հրս ՄԱԿի պաշտօնատարին յիշեցուցած է թիւ 425 որոշումի գործադրութեան պահանջը:

Շար.ը Է. 10

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԱՒԵԱԼՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆՆԵՐԸ ՈՉ ՄԷԿ ԱԹՈՌ ԱՊԱՀՈՎԱԾ ԵՆ ԹԵՀՐԱՆԻ ՄԷՋ

ԹԵՀՐԱՆ, 2 (ՌՈՅԹԵՐ) - Իրանի նախագահ Մուհամմէտ Խաթեմիի չափաւորական դաշնակիցները իրենց հակակշիռին տակ ունին Թեհրանի քաղաքապետական խորհուրդը՝ իրենցմէ բաւական ետեւ պահելով պահպանողական կրօնական թեւի թեկնածուները:

ԻՐՆԱ լրատուական գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Թեհրանի մէջ քուէահամարը գրեթէ հասած էր իր աւարտին: ԻՐՆԱ աւելցուց, որ 521 քուէատուփերու քուէները դեռ կու տան, որ բարեկարգումներու գործիքը կանգնող թեւին թեկնածուները՝ նախկին նախարար Ապտոլլա Նուրիի առաջնորդութեամբ, Թեհրանի խորհուրդին 15 աթոռներուն 13ը ապահոված են: ԻՐՆԱ չըսաւ, սակայն, թէ այս պատկերը Թեհրանի բոլոր քուէներուն

Շար.ը Է. 10

ՊԷՏՔ Է ԴԱՏԵԼ ԹՈՒՐՔԵՒ-ՔՐՏԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ՈՉ ԹԷ ՕՃԱԼԱՆԻ ԱՆՁԸ

Կ'ԸՍԵՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԸ

Եւրոպայի Ընկերվարական կուսակցութիւնները երէկ Թուրքիոյ կոչ ուղղեցին, որ փութայ դեկավար Ապտիւլլա Օճալանի դատավարութիւնը արդար բլլալ պահանջելով, որ անոր մարդկային իրաւունքները յարգուին:

Իտալիոյ Զախ Ժողովրդավար կուսակցութեան եւ Յունաստանի ՓԱՍՈՒՕ կուսակցութեան կողմէ ներկայացուած բանաձեւով մը, Եւրոպայի Ընկերվարական-ներու կուսակցութիւնը կոչ ուղղեց վերջ տալու «քրտական շրջանին մէջ թրքական կիներուորական ճնշող արարքներուն»:

Բանաձեւը պահանջեց նաեւ, որ վերջ տրուի «թրքական հողամասերուն վրայ կամ թուրք ժողովուրդին կամ ունեցուածքին դէմ ահաբեկչական արարքներուն»:

Ե. Ր. կուսակցութիւնը, որուն անդամ կուսակցութիւնները Ե. Միութեան 15 պետութիւններուն 13ին մէջ իշխանութեան վրայ է, Միլանոյի մէջ համագումար մը կը կայացնէր կազմակերպելու համար իր ընտրապայքարը առ պատրաստութիւն Յունիսի Եւրոխորհրդարանի ընտրութեանց: Անիկա խորհրդարանին մեծագոյն խմբակն է:

Որպեսզի բանաձեւը չեչտեց, որ Օճալան պէտք է կարենայ իր փաստաբաններուն հետ կապի մէջ բլլալ, ինչպէս նաեւ պէտք է արտօնութիւն տրուի միջազգային դիտերու, որ ներկայ գտնուին դատավարութեան:

Անիկա ըսաւ, թէ կ'ընդունի Թուրքիոյ «իր սեփական քաղաքացիները», ապահովութիւնը եւ հոգային ամրոզջականութիւնը պաշտպանելու իրաւունքը, սակայն անիկա պարտաւոր է յարգել քիւրտ ժողովուրդին իրաւունքները արտայայտելու «իրենց մշակոյթը, սեփական աւանդութիւնները եւ սեփական ինքնութիւնը»:

Միւս կողմէ, ընկերվարականները կոչ ուղղեցին Թուրքիոյ, որպէսզի «յարգէ Եւրոպական Խորհուրդին հանդէպ իր յանձնառութիւնները եւ ջնջէ մահապատիժը՝ այս եւ բոլոր միւս պարագաներուն»:

Շար.ը Է. 10

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔ

ՔԻՒՐՏԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ

ՍԻՒԼԷՅՄԱՆԻԷ («Է.Փ.»).- Հիւսիսային Իրաքի մէջ, քիւրտ ղեկավար մը յայտնեց, թէ պատրաստ է Իրաքի նախագահ Սատտամ Հիւսէյնի իշխանութիւնը տապալելու նպատակով ամերիկեան ինտուրական օժանդակութիւն առնելու, սակայն շեշտեց, թէ որեւէ գործողութիւն պէտք է իրաքցիներու կողմէ կատարուի, առանց «արտաքին դաւադրութեան»:

Միւս կողմէ, անոր մրցակից քիւրտ ղեկավարի մը պաշտօնատարը շեշտեց, թէ Սատտամի իշխանութիւնը տապալելը իր կուսակցութեան առաջնահերթութիւնը չէ:

Այս կարծիքները ցոյց կու տան, թէ Ուաշինկթըն ի նշ գիտցաւեր կը դիմագրաւէ Սատտամի իշխանութիւնը տապալելու համար տարուող աշխատանքներուն ընթացքին:

Նախագահ Պիլ Քլինթըն որոշած է այս նպատակին համար 97 միլիոն տոլարի օժանդակութիւն տրամադրել իրաքեան եօթը կազմակերպութիւններու, որոնց շարքին են Մասուտ Պարզանիի Քիւրտիստանի ժողովրդավարական կուսակցութիւնն ու Ճալալ Թալապանիի Քիւրտիստանի Հայրենասիրական Միութիւնը:

Հակառակ այն իրողութեան, որ երկու կուսակցութիւնները ալ կը պնդեն, թէ իրենց նպատակը Իրաքի մէջ բազմակուսակցական ժողովրդավարութիւն, իսկ քրտական շրջաններուն մէջ ամբողջական ինքնավարութիւն հաստատելն է, շատ հաւանական է, որ անոնք ռազմավարական յուշ տարակարծութիւններ ունենան նոյն նպատակներուն հասնելու ճամբուն վրայ:

Թալապանի կը պնդէ, թէ իր կուսակցութիւնը կ'ուզէ վերջ տալ մենաշնորհութեան եւ այդ պատճառով կ'ըսէ, թէ իր կուսակցութիւնը նեցուկ պիտի կանգնի միայն այն նախաձեռնութիւններուն, որոնց նպատակն է Սատտամի իշխանութեան փոխարէն ժողովրդավարական կարգեր հաստատել:

Ամերիկեան օժանդակութեան մասին հարցումի մը

Շար.ը Է. 10

ՄԵԿՆԱՏՈՒ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ՎԵՐՋ ԿՈՒ ՏԱՅ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒ ԽՌՎՈՒԹԵԱՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 (ՌՈՅԹԵՐ) - Իսրայէլցի կիներ արցունքաթոր կոչեր արձակեցին վերջ տալու համար պաղեստինցի բանտարկեալներու մէջ խռովութեան, յայտնեց բանակը:

Բանակին բանբերը ըսաւ, որ խռովութիւնը ծագած է Իսրայէլի հիւսիսային Մեկիտտօ բանտին մէջ, երբ որոշում տրուեցաւ երկարաձգել բանտարկութիւնը ձերբակալուած պաղեստինցիներուն, որոնք մօտ օրէն ազատ պիտի արձակուէին: Բանբերը ըսաւ նաեւ, որ բանտարկիալները բարկացած էին նաեւ ապահովութեան նոր եւ խիստ միջոցառումներուն դէմ, որոնք հաստատուած էին բանտին մէջ: Բանբերը չըսաւ, սակայն, թէ քանի բանտարկեալներ մասնակցած են խռովութեան, որ սկսած էր Երկուշաբթի յետմիջօրէին եւ չարունակուած մինչեւ ուշ գիշեր:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՊՀՏ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ ՊՈՐԻՍ ՊԵՐԵԶՈՎԿԻՆ

ԵՐԵՒԱՆ, 2 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Հայաստանի նախագահ Ռոպերթ Քոչարեան երեկ ընդունեց ԱՊՀի գործադիր քարտուղար Պորիս Պերեզովկին:

Պ.Պերեզովկի նախագահ Քոչարեանին ներկայացուց բարեփոխումներու եւ առեւտուրի ազատ գօտիի ստեղծման շուրջ ԱՊՀի անդամ երկիրներուն դեկավարներուն հետ իր ունեցած բանակցութիւններու արդիւնքները եւ ձեռք բերուած համաձայնութիւնները: Ան ըսաւ, որ միշեալ հարցերուն գծով առաջարկներու բանաձեւը պատրաստ է անդամ պետութիւններու պետակավարներու վերջնական որոշումին համար: Անոնք անդրադարձան նաեւ ԱՊՀի հետաքրքական ամրոզջութեան պարմանագիրին:

Շար.ը Է. 10

ԴԻՏՈՂԸՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 70 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՄԻԱՅՆ ՀԻՆԳԸ ԿՐՆԱՆ ՉԱՅՆԵՐՈՒ 5 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐԷՆ ԱՒԵԼԻ ԱՊԱՀՈՎԵԼ

ԵՐԵՒԱՆ, 2 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ) - Հարվրրտ համալսարանի Ձոն Քենեթի անուան կառավարակիտութեան հաստատութեան ընկերային հարցերու ուսումնասիրութեան եւ օժանդակութեան կեդրոնը Հայաստանի խորհրդարանական յառաջիկայ ընտրութիւններուն վերաբերեալ կատարած է հարցախոյզ մը:

Կեդրոնի աշխատակիցներէն Արթիւր Մարտիրոսեան երէկ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին ներկայացուց հարցախոյզի արդիւնքներուն վերլուծութիւնը առանց յրստակ թիւեր նշելու՝ ընտրութիւններու վրայ չազդելու նպատակով:

Շար.ը Է. 10

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ... ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ԴԱՇՆԱԿՑԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԷՆ

ՊԱՔՈՒ (ՊԻ ՊԻ ՍԻ.).- Ագրպէյճանի «Շարք» լրատու գործակալութիւնը կը տեղեկացնէ, թէ ապերի կուսակցութիւնները երկու հետաքրքրական առաջարկներ ներկայացուցած են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը լուծելու նպատակով:

Գիւղացիական կուսակցութեան դեկավար Ուաքիֆ Համիպէյլի յայտարարած է, թէ Ագրպէյճան պէտք է

Շար.ը Է. 2

ԱԶԳԵՐՈՒ ԱՂՔԱՏԻՒՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

ԹՐՔԱԿԱՆ ԽԱՐԻՍԽ ՄԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԿԱՐԵԼԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՔՆՆՈՒԻ

ՊԱՔՈՒ (ԻՆԹԵՐՖԱՔՍ).- Ագրպէյճանի կառավարական ադրիւրներ, որոնք չուզեցին իրենց ինքնութիւնը բացայայտել, հաղորդեցին, թէ թուրքեւ ապերի կինուտրական բարձրաստիճան պատուիրակութիւններ խորհրդակցութիւններ սկսած են ունենալ Ագրպէյճանի մէջ թրքական խարիսխ մը հաստատելու առաջարկին չուրջ:

Շար.ը Է. 2

ԱԶԳԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԷԼԶԻՊԷՅԻ ԴԷՄ ԴԱՒ ՄԸ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐԱԾ Է

Ագրպէյճանի ապահովութեան նախարարութիւնը երկուշաբթի գիշեր յայտնած է, թէ նախկին նախագահ Ապուլֆեզ Էլչիպէյի դէմ «ահաբեկչական» բնոյթի դաւ մը յայտնաբերած է:

Հաղորդագրութեան մէջ, նախարարութիւնը ըսած է, թէ Էլչիպէյը գգուշացուցած է վտանգի մասին եւ միջոցառումներու դիմած է անոր դէմ յարձակում մը կանխարգիլելու համար:

Նման արարք մը անկայուն պիտի դարձնէ երկիրը, ուր քարիւղի օտար մեծ ընկերութիւններ 40 միլիառ տոլար արժողութեամբ պայմանագրութիւններ կնքած են, կ'ըսէ «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութիւնը:

Էլչիպէյի կուսակցութեան ընդդիմադիր ժողովրդային ճակատին փոխ դեկավարը Ասիմ Մոլլազատէ, ապատեալիքը անտեսելով, յայտնեց, որ նման բան մը «անհաւանական է», սակայն, ըսաւ ան, ապահովութեան նախարարութենէն յաւելեալ տեղեկութիւններ պիտի պահանջէ այդ մասին:

(ՌՈՅԹԵՐԶ)

PLAN MedNet

•Յարմարագոյն գիներ
•Լաւագոյն պայմաններ
•Վճարման դիւրութիւններ

EXPRESS
INSURANCE
COMPANY

Մանրամասնութեանց համար դիմել
01-250999 թիւին,
Տորա, Սանբըր Տտեեան, 2րդ յարկ

ԻՍՐԱՅԵԼԻ ՄԷՋ ԿԸ ԽՕՍՈՒԻ ԼԻԲԱՆԱՆԷՆ ՀԵՌԱՆԱԼՈՒ ԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու հաստատեց ընդդիմադիր ղեկավար Էհուտ Պարաքի այն յայտարարութիւնը, թէ մէկ տարուան մէջ կարելի է հասնիլ հարաւային Լիբանանէն իսրայէլեան ուժերու հեռացումը կարելի դարձնող լուծումի մը. բայց աւելցուց, թէ կը մերժէ ինքզինք կաշկանդել՝ այս հեռացումը կատարելու յստակ եւ վերջնական պայմանաժամ մը ճշդելով:

Նեթանիահու ըսաւ, որ հարաւային Լիբանանէն հեռանալու երկու ձեւ կայ: Առաջինը՝ իսրայէլեան ուժերը Լիբանանէն հեռացնել Սուրիոյ հետ որոշ կարգադրութիւններու շուրջ համաձայնելէ ետք, պայմանաւ որ այդ կարգադրութիւններու գինը սուղ չըլլայ: Երկրորդ ձեւը միակողմանի հեռացումն է: Իսրայէլեան կառավարութիւնը քանի մը օրէ ի վեր լրջօրէն կ'ուսումնասիրէ այս երկու ընտրանքները, ըսաւ ան:

Իսրայէլի Աշխատաւորական Կուսակցութեան ղեկավար Էհուտ Պարաք իսրայէլեան ձայնասփիւռին տըրուած հարցազրոյցի մը մէջ երէկ յայտարարեց, որ յառաջիկայ ընտրութիւններուն վարչապետ ընտրուելու պարագային, այդ ընտրութենէն առաւելագոյնը մէկ տարի ետք հարաւային Լիբանանէն հեռացուցած պիտի ըլլայ իսրայէլեան ուժերը:

Պարաք ըսաւ. «Յանձն կ'առնեմ առաւելագոյնը մէկ տարիէն կատարել այս հեռացումը, որ պիտի ըլլայ Սուրիոյ հետ բանակցութիւններու վերակընթացման շրջագիծէն ներս, անոր առընթեր պիտի փոխուի հարաւային Լիբանանի մէջ իսրայէլեան բանակի կատարած գործողութիւններու բնոյթն ու տարողութիւնը: Այս բոլորին հետ միաժամանակ աշխուժ կապեր պիտի մշակուին միջազգային ընտանիքին հետ, որպէսզի փոխանցման շրջանի մը համար հարաւային Լիբանանի մէջ հաստատուին միջազգային ուժեր»:

Նշենք, որ ասիկա առաջին անգամն է, որ Պարաք յստակ թուական մը կը ճշդէ՝ վարչապետ ընտրուելու պարագային, իսրայէլեան ուժերու հարաւային Լիբանանէն հեռացնելու գծով:

Իսրայէլի ներքին անվտանգութեան նախարար Աւիկտոր Քահլանի ըսաւ, որ Պարաքի այս առաջարկները կրնան պատճառ դառնալ Կոլանի մէջ բնակեցման վայրերէն 17 հազար հրեայ բնակիչներու տեղահանութեան եւ Սուրիոյ՝ Թաւրաւային Լիբանանի ենթակառոյցը հարուածելու առաջարկներուն պատասխանելով, Շահաք ըսաւ, որ այսպիսի քայլ մը ապարդիւն պիտի մնայ, «եւ ապակեայ բնակարանի մէջ բնակողը ուրիշներու տուները չի քարկոծեր»:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

•Համալսարանաւարտ քարտուղարուհի մը: Համակարգիչ գիտնալը պայման: Հեռ. 04-411216 եւ 04-413445:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

•Ազգային մը 100 ամ. տոլար ԼՕՒի «Ա. Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնին:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԴԻՒԱՆԸ ՄԵՐԺԵՑ ՆԱԺԱՀ ՈՒԱՔԻՄԻ ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻՈՒԹԻՒՆԸ ՋՆՋԵԼՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

Խորհրդարանի դիւանը երէկ մերժեց խորհրդարանի լիագումար նիստին ներկայացնել երեսփոխան Նաժահ Ուաքիմի անձեռնմխելիութիւնը ջնջելու հարցը:

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի կ'խաւրութեամբ գումարուած այս ժողովէն ետք, խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆըրկի յայտարարեց, որ քրնարկումը կատարուած է գուտ օրէնսգիտական դիտանկիւնէ եւ ունէր առարկայական բնոյթ: Ժողովականները որդեգրեցին այն տեսակէտը, թէ այսպիսի դիմումը մը խորհրդարանին պէտք է ներկայացնէ բնոյհանուր դատախազը՝ արդարութեան նախարարին խոդովակով, եւ անոր մէջ պէտք է ճշդուի երեսփոխանին վերագրուած քրէական յստակ յանցանք: Եւ նկատի առնելով որ վերոյիշեալ դիմումը ներկայացուցած է երեսփոխան Էլիաս Հրպէկյան, դիմումը մերժուեցաւ եւ Հրպէկյան պէտք է պահանջուեցաւ հետեւիլ բնդունուած ձեւին:

Նշենք, որ Հրպէկյան դատ բացած է Ուաքիմի դէմ, վերջինին հրատարակած «Սեւ ձեռքերը» խորագրեալ գիրքին մէջ Հրպէկյանի ուղղուած ամբաստանութիւններուն պատճառով:

- ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃՆՇՈՒՄՆԵՐԸ...

Շարունակուած Ա.էջէն

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԸՍ ԳՈՀՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏԷ

Վարչապետ Սելիմ Հըսս նկատել տուաւ, որ Ապրիլեան Հասկացողութեան Հանդէս Մարմինի ժողովի գումարումը ինքնին գոհունակութիւն ներշնչող ապդակ մըն է եւ տուեալ մը, որ ցոյց կու տայ թէ Հարաւի մէջ կացութիւնը կ'ընթանայ հանդարտեցումի ուղղութեամբ:

Վարչապետը վերահաստատեց, թէ Լիբանանի համար Հարաւի հարցին ընդունելի միակ լուծումը իսրայէլեան ուժերու առանց նախապայմանի հեռացումն է Լիբանանի բոնագրաւեալ բոլոր շրջաններէն:

Հըս երէկ գլխաւորեց օժանդակութեան գերագոյն խորհուրդի ժողովին եւ դրուատեց Առնունի բնակիչներու կորովը ու այդ շրջանը ապատագրած երիտասարդները: Ժողովին որոշուեցաւ անմիջապէս նորոգել Առնունի ելեկտրական ու ջուրի ցանցերը:

«ՊԻՏԻ ՇԱՒՐՈՒՆԱԿԵՆՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ». Կ'ԸՍԷ ՄՈՎԱԶ

Իսրայէլեան բանակի ապայակոյտի պետ Շաուուլ Մովազ երէկ շրջեցաւ հարաւային Լիբանանի բոնագրաւեալ գօտիին մէջ, ուր այցելեց իսրայէլեան ուժերու եւ անոնց գործակալներու դիրքերն ու վօրանոցները:

Իր կատարած յայտարարութիւններուն մէջ, Մովազ ըսաւ, որ Հըզպալլայի դէմ պատերազմը պիտի շարունակուի «եւ պիտի հակադարձենք անոր գործած ամէն յարձակումի»:

Մովազ նաեւ յայտնեց, որ իսրայէլեան օդուժը ուժգին հարուած մը հասցուցած է «թշնամիին» կիրակի գիշեր լիբանանեան հողատարածքին խորերը կատարած իր յարձակումներով:

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՎԻՃԱԿ

Երեւոյթները ցոյց կու տան, որ Իսրայէլի յայտարարած պատերազմը աւարտած է առժամապաղ: Իսրայէլեան օդանաւեր, սակայն, շարունակեցին իրենց թռիչքները, մասնաւորապաղ Պեքաայի վրայ եւ:

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Տպարան Շիրակ 125$
•Գրիգոր Պուչաքճեանի մահուան առիթով.

Տէր եւ տիկին Բենիամին Պուչաքճեան	100.000 լ.ո.
Տէր եւ տիկին Հրայր Տէր Թորոսեան	50 $
Տէր եւ տիկին Մասիս Գէորգեան	50.000 լ.ո.
Տէր եւ տիկին Բաֆֆի Շիրինեան	50.000 լ.ո.

Հ. Մ. Ը. Մ.
ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՏ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հ. Մ. Ը. Մ. Պուրծ Համուտի մասնաճիւղին ֆութպոլի յանձնախումբին կազմակերպած վիճակահանութիւնը, որ տեղի պիտի ունենար 4 Մարտ 1999ին, յետաձգուած է 8 Ապրիլ 1999ին:

ՍՈՒՐԲ ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԲԱՐԵՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ - ՁԱԼՔԱ

•Հեռ. 04-402041, 04-407476

ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ

(Ամսուան առաջին Ուրբաթի առիթով)

Ուրբաթ, 5 Մարտ 1999, առաւօտեան ժամը 10:30ին:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Առաւօտեան ժամը 11:30ին.
Նիւթ՝
«ՈՍԿՐԱՅԻՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ (OSTHEOPOROSE) ԵՒ ԱՆՈՐ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ ԿԱՆԱՆՑ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ»
Դասախօս՝ ՏՈՔԹ. ԳՐԻԳՈՐ ՏԱՊԱՂԵԱՆ

ՀՐԱՒԻՐ

ԹՐՔԱԿԱՆ ԽԱՐԻՍԽ ՄԸ ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Ըստ նոյն աղբիւրներուն, անցեալ շաբաթ Ապրիլեան այցելած է թրքական բարձրաստիճան պատուիրակութիւն մը եւ խորհրդակցութեանց ընթացքին չեչտուած է, թէ Ապրիլեանի մէջ թրքական խարիսխ մը հաստատելը կը համապատասխանէ «կովկասի մէջ գինուրական ներկայութիւն ունենալու Արեւմուտքի ծրագիրներուն»:

Ապրիլեանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը ո՛չ հերքեց եւ ոչ ալ հաստատեց այս տեղեկութիւնները, սակայն ապերի պաշտօնատար մը չեչտեց, թէ Պաքուի իշխանութիւնները մօտիկ ապագային քայլերու պիտի դիմեն, հակադարձելու համար «ռուսական գինքերու դէպի Հայաստան արտածումներուն»: «Մեր նպատակն է Լեռնային Ղարաբաղը ապատագրել եւ վերահաստատել երկրին հողային ամրողջականութիւնն ու անոր անձեռնմխելիութիւնը: Այս նպատակին հասնելու համար պատրաստ ենք գործակցելու Թուրքիոյ, Իրանի եւ ՆԱԹՕ-ի հետ», աւելցուց ան:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ Մ.Ա.Ե.Խ.Ի ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՏԱԽԱԶԸ

Արամ Ա. կաթողիկոս իր գրասենեակին մէջ ընդունեց Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար տոքթ. Ռիատ Ժարժուրը: Ընդհանուր քարտուղարը եկած էր վեհափառ Հայրապետին պարգեւու վերջին ամիսներուն Խորհուրդի ընդհանուր գործունէութեան պատկերը, վեհափառին տեսակէտը ունենալու կարգ մը հարցերու գծով, ինչպէս նաեւ վեհափառ Հայրապետը հրաւիրելու յառաջիկայ Ապրիլին տեղի ունենալիք Մ.Ա.Ե.Խ.ի համաժողովին իր խօսքը արտասանելու:

Այս հանդիպումը առիթ մը եղաւ ընդհանուր արժեւորումը կատարելու Միջին Արեւելքի մէջ եկեղեցիներու ներկայութեան ու առաքելութեան, ինչպէս նաեւ Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու Խորհուրդին ու Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդին գործակցութիւնը աւելի ամրապնդելու կարելիութիւններուն չուրջ խորհրդակցելու:

Հանդիպման ներկայ էր նաեւ Խորհուրդի նախագահներէն տոքթ. Սայիմ Սահիունի եւ գործադիր անդամներէն տոքթ. Հապիպ Պատրը:

* * *

Վեհափառ Հայրապետը նաեւ ընդունեց Լիբանանի ընդհանուր դատախազ Ատնան Ատտումը: Այդ հանդիպման ներկայ եղան նաեւ պետական դատաւոր Այկը Գուշումճի եւ Ագգային Առաջնորդարանի Դատաստանական Խորհուրդի նախկին ատենապետ Գրիգոր Շուժունեան:

Աւելի քան ժամ մը տեւած խօսակցութեան գլխաւոր նիւթը հանդիսացաւ լիբանանեան պատերազմէն ետք կարգ ու կանոնը վերահաստատելու եւ ժողովուրդ - պետութիւն յարաբերութիւնը աւելի ամուր հիմերու վրայ դնելու անհրաժեշտութիւնը: Այս առիթով նաեւ պրն. Ատտում չնորհաւորեց վեհափառ Հայրապետին վերընտրութիւնը իրրեւ ատենապետ Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդին:

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ -1700ԱՄԵԱԿ

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ 2000 ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ»Ի ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

26էն 28 Փետրուար 1999, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան 1700ամեակի յանձնախումբի վարչական քարտուղար եւ գիտական խորհուրդի անդամ Գերդ. Տ. Նարեկ Մ. վրդ. Այեմմկեան մասնակցեցաւ Գերմանիոյ Վիւրթեմպերկ քաղաքին մէջ գումարուած «Հայաստան 2000 Միջազգային Համաժողով»ի գիտական խորհուրդի երկրորդ ժողովին:

Ժողովին մասնակցեցան նաեւ Հայաստանէն, Գերմանիայէն եւ Եւրոպայէն ժամանած եկեղեցական եւ աշխարհական 18 հայագէտներ, որոնք հանդամանօրէն քննարկեցին 21ն 10 Մեպտեմբեր 2000 թուականին Գերմանիոյ մէջ տեղի ունենալիք աշխատանքները եւ կատարեցին անհրաժեշտ թելադրութիւններ այս համաժողովին կազմակերպութիւնը ստանձնած «Մեսրոպ Հայագիտական Հետազօտութիւններու Կեդրոն»ի անձնակազմին, որ կը գործէ գերմանացի հայագէտ փրոֆ. Հերման Կոյգի ղեկավարութեամբ:

Բացման նիստին, փրոֆ. Հերման Կոյգ մասնաւոր չնորհակալութիւն յայտնեց Արամ Ա. վեհափառ Հայրապետին, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հրատարակութիւններէն 275 հատոր նուիրած էր նորահաստատ «Մեսրոպ Հայագիտական Հետազօտութիւններու Կեդրոն»ին:

Յայտնենք, թէ «Հայաստան 2000 Միջազգային Համաժողով»ին գուգահեռ, Հայլէյի Մորիսպըրկ թանգարանին մէջ պիտի բացուի «Կիլիկիոյ գանձերը» թեման ընդգրկող ցուցահանդէս մը, որ պիտի երկարի Մեպտեմբերի Նոյեմբեր 2000 թուական: 25 Փետրուար 1999, Հայր Նարեկ նաեւ հանդիպում մը ունեցաւ Մորիսպըրկ թանգարանի տնօրէնին եւ անոր օգնականին հետ եւ ներտեց ցուցահանդէսին մասնրամասնութիւնները:

Երկուշաբթի, 1 Մարտ 1999, Հայր Սուրբը վերադարձաւ Անթիլիաս եւ իր զեկոյցը ներկայացուց Ս. Աթոռոյս վեհափառ Հայրապետին:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ... ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Թուրքիոյ հետ համագործակցութիւն մը կապմէ, որ պէսպի կարելի ըլլայ դէմ դնել Ռուսիա - Հայաստան կապերուն: Ան ընդունեց, թէ ներկայիս առաջարկը գուտ տեսական բնոյթ ունի, եւ աւելցուց, թէ առաջարկը ներկայացուած է, որպէսզի երկու երկիրներու ժողովուրդները յաւապէս քննեն գայն: Ան չեչտեց, թէ նման միութիւն մը պիտի յուժէ նաեւ երկրին տնտեսական եւ ընկերային հարցերը:

Ապրիլեանի Ընկերվար Ժողովրդավար Կուսակցութեան ղեկավար Արագ Ալիպատէ առաջարկած է Հայաստանի հետ միութիւն մը, որովհետեւ ըստ իրեն, միութենէն ետք կարելի է հանրաքուէ մը կապմակերպել եւ ապերիներու ունեցած թուային առաւելութենէն օգտուելով, կարելի պիտի ըլլայ Արցախի հարցը ի նպաստ Պաքուի լուծել...

Այլ կուսակցութեանց ղեկավարներ քննադատեցին այս առաջարկները՝ գանոնք ապգային չհերուն վնասակար համարելով, սակայն լրատու գործակալութիւնը Հայաստանի հետ միութիւնը աւելի «տրամարանական» կը համարէ...

ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

•Գրիգոր Պուչաքճեանի մահուան առիթով.

Տէր եւ տիկին Բենիամին Պուչաքճեան	50,000 լ.ո.
Տէր եւ տիկին Յակոբ Սարաֆեան	20,000 լ.ո.

«ԵՏԻՈՔ ԱՒՐՈՆՈՔ» ՕՐԱԹԵՐԹԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

ԳԱՂՏՆԻ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԳՈՂՑՈՒԱԾ ԵՆ ԻՍՐԱՅԵԼԵԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ՀԻՒՍԻՍԻ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

Իսրայէլեան «Ետիոթ Աւիրոնոթ» օրաթերթը իր երկուան համարին մէջ յայտնեց, որ հարաւային Լիբանանի մէջ Իսրայէլի բանակի գինուորական գործողութիւններուն վերաբերող խիստ գաղտնի փաստաթուղթեր երեք շաբաթ առաջ գողցուած են Իսրայէլի հիւսիսային գօտիի հրամանատար Կապի Աշքինագիի կրասենեակէն: Մանօթ է, որ իսրայէլեան բանակի հիւսիսային չրջանի հրամանատարը պատասխանատու է հարաւային Լիբանանի մէջ գործողութիւններուն:

Օրաթերթը ըսաւ, որ Իսրայէլի գինուորական ստիկանութիւնը այս գողութեան մասին տեղեկութիւն ստացած է անոր պատահելէն շաբաթ մը ետք: Անիկա կապմած է մասնագէտ քննիչներու խմբակ մը, չատ փտանգաւոր նկատուող այս հարցին մանրամասնութիւնները քողագերծելու համար:

Իսրայէլեան ձայնասփիւռը հաղորդեց, թէ բարձրաստիճան սպաներ անհանգիստ կը նկատեն, որ այդ փաստաթուղթերը հասած ըլլան Հրպզպալլայի, թէեւ տարաձայնութիւններ չրջան ըրին թէ Հրպզպալլա այդ փաստաթուղթերէն օգտուելով կրցած է ահաբեկել հարաւային Լիբանանի մէջ իսրայէլեան ուժերու հրամանատար կօր. Էրէզ Կէրցթայնը:

ՍԱՀԱԶԴ

Տիար Յակոբ եւ օրդ. Թալին Շահինեաններ
Տէր եւ տիկին Գէորգ Շահինեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Տիգրան Հրեշտակեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Կարպիս եւ Սիմոն Սիմոնեաններ
եւ բնտանիք

Դերձակեան բնտանիք
Տէտէեան բնտանիք
Շահինեան բնտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, քրոջ, մեծ մօր եւ հարազատին՝

ՄԱՐԻ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ՀՐԵՇՏԱԿԵԱՆ)

մահր, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 2 Մարտ 1999, առաւօտեան ժամը 9ին, «Ժեհթաուի» հիւանդանոցին մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Չորեքշաբթի, 3 Մարտ, կէսօրուան ժամը 12ին, Նոր Մարաշի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ագգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:
•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հաւգուցեալին բնակարանը, Չորեքշաբթի 3, Հինգշաբթի 4 եւ Ուրբաթ 5 Մարտին:

«ՔՈՍՈՎՈՅԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ» ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ ՏԱԿԱՒԻՆ ԿԸ ՄՆԱՅ ԱՆՈՐՈՇ

Քոսովոյի ալպանացի ղեկավար Ատէմ Տեմաչի, որ Նահանգներու կողմէ մեծ խոչընդոտ մը կը նկատուի Քոսովոյի մէջ խաղաղութեան հաստատման դէմ, երէկ հրաժարեցաւ Քոսովոյի Ազատագրութեան Բանակի քաղաքական ներկայացուցիչի իր պաշտօնէն:

Մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին, ան խստիւ դատապարտեց խաղաղութեան գործընթացը՝ գայն դաւաճանութիւն նկատելով Քոսովոյի ալպանացիներուն ազատութեան եւ անկախութեան փափաքներուն հանդէպ:

Մինչ այդ, ՕԹԱՆ շարունակեց Սերպիոյ եւ ալպանացիներուն վրայ ճնշում բանեցնել, որպէսզի ընդունին Քոսովոյի համար խաղաղութեան համաձայնութիւն մը:

Բրիտանիոյ պաշտպանութեան նախարար Ճորճ Ռոբրթսըն գոչուցաց Եուկոսլաւիոյ նախագահ Սլոբոտան Միլոշեւիչը, որ եթէ սերպական ուժերը մեծ թիւով Քոսովոս մտնեն, ՕԹԱՆ արագօրէն եւ վճռակամօրէն պիտի հարուածէ:

Սերպական կողմը սկզբունքով համաձայնութեան քաղաքական բոլոր երեսները ընդունած է, սակայն անիկա կը մերժէ ՕԹԱՆեան ներկայութիւնը ընդունիլ, մինչ մեծ պետութիւնները կը պահանջեն, որ համաձայնութեան մը կոյսգումէն ետք, ՕԹԱՆեան գլխաւորութեամբ ուժեր հաստատուին Քոսովոյի մէջ՝ հսկելու համար համաձայնութեան գործադրութեան:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՅՈՐԴԱՆԱՆ - ՔՈՒԷՅԹ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԲԱՐԵԼԱՒՈՒԻՆ

ՔՈՒԷՅԹ, 2 (ՌՈՅԹԵՐ).- Յորդանանի արտաքին գործոց նախարար Ապտալլա Խաթիպ Երեքշաբթի օր Քուէյթ ժամանեց՝ պաշտօնապէս վերջ տալու համար տասնամեակ մը ի վեր երկու երկիրներուն միջեւ լարուած վիճակին:

Խաթիպ Չորեքշաբթի օր պիտի բարձրացնէ Յորդանանի դրօշակը առժամաբար, իբրեւ դեսպանատուն գործածուող շէնքին վրայ, մինչեւ որ հին դեսպանատունը վերակառուցուի: Յորդանանի դեսպանատունը Փետրուար 1991էն ի վեր փակ է:

Ծոցի պատերազմէն ի վեր Յորդանան - Քուէյթ կապերը գրեթէ առկախուած են՝ պատերազմին հանդէպ Ամմանի որդեգրած կեցուածքին պատճառով: Հիւսէյն թագաւոր օրին կօրակցութիւն յայտնած էր Իրաքի նախագահ Սատտամ Հիւսէյնի, որուն բանակը Քուէյթ ներխուժած էր: Ասկէ ի յետ, Յորդանան վերատեսութեան ենթարկեց կեցուածքը եւ ուզեց հաշտուիլ Ծոցի արաբներուն հետ: Քուէյթի հետ ամբողջական պաշտօնական հաշտութիւնը նոր է որ կ'իրականանայ:

ՀՐԵԱՅ ՎԵՐԱՊՐՈՂՆԵՐ ՏԱԿԱՒԻՆ ՉԵՆ ՕԳՏՈՒԱԾ ՋՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ՖՈՆՏԷՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 (ՌՈՅԹԵՐ) - Հրէական Ողջակիզումէն վերապրողները տակաւին չեն ստացած Ջուիցերիոյ կողմէ հաստատուած մարդասիրական ֆոնտի մը յատկացուցած գումարները, յայտնեցին հրեայ եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ Երեքշաբթի օր:

Ջուիցերիական ֆոնտը, որ 185 միլիոն տոլար է, հաստատուած էր 1997ին, օժանդակելու համար Ողջակիզումէն վերապրողներուն, որոնց միջին տարիքը 81 է: Շատ մը երկիրներու մէջ յատկացումները արդէն իսկ կատարուած են վերապրողներուն, սակայն Իսրայէլի մէջ գործողութիւնը կ'ուշանայ եւ յստակ չէ, թէ գումարները ե՞րբ պիտի բաժնուին, յայտնեց վերապրողներու հարցերով գրաղող պաշտօնատար մը:

Ելեւմուտքի նախարարութեան մէկ բաները ըսաւ, որ խորհրդարանի ելեւմուտքի յանձնախումբն է, որ կ'ուշացնէ ծրագիրին վաւերացումը:

*ԻՐԱՆ ՅԱՊԱՂԱՆԱԿ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԿՆՔԱԾ ՔԱՐԻՒՂԻ ԻՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իրան եւրոպական երկու երկիրներու հետ կնքուած քարիւղի երկու պայմանագրութիւններ յաղթանակ նկատեց արտաքին ներդրումներ ներգրաւելու իր ճիգերուն համար եւ պարտութիւն մը՝ գայն մեկուսացնելու ամերիկեան ճիգերուն համար:

Ֆրանսական «էլֆ Աքիթէն» եւ իտալական «ԷՆԻ» քարիւղի ընկերութիւնները Երկուշաբթի օր 1 միլիառ տոլար արժողութեամբ համաձայնագիր մը կնքած էին Իրանի Տորուտի քարիւղի հանքին պեղումին համար:

Պետական ձայնասփիւռը դիտել տուաւ, որ համաձայնագիրը Իրանի համար նոր յաջողութիւն մըն է՝ այլ երկիրներու հետ քաղաքական եւ տնտեսական յարաբերութիւններուն կարկ տալու եւ պարտութիւն մը՝ պատժամիջոցներու ճամբով իր երկիրը մեկուսացնելու Սպիտակ Տան ճիգերուն:

Իրան քարիւղի եւ կազի մարգերուն մէջ չարք մը համաձայնագիրներ կնքած է տարբ ընկերութիւններու հետ, հակառակ Ուաշինկթընի հաստատած պատժամիջոցներուն:

Ամերիկեան ընկերութիւնները մինչ այդ դուրս մնացած են Իրանի մէջ ուժանիւթի շահարեր արշաւէն:

Ամերիկեան «Քոնոքօ» քարիւղի ընկերութեան բարձրաստիճան մէկ պատասխանատուն Երկուշաբթի օր ըսած է, թէ ամերիկեան քարիւղի ընկերութիւնները իրենց ճիգերը պիտի շարունակեն համոզելու համար Ուաշինկթընը, որ վերջ տայ միակողմանի պատժամիջոցներուն, որոնք իրենց կ'արգիլեն Իրանի մէջ ներդրումներ կատարելու:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԼՈՔԵՐՊԻԻ ՀԱՐՑՈՎ

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄՕՏԱԼՈՒՏ Է

ԿԸՍԷ ՔԱԶԱՖԻ

Լիպիոյ ղեկավար Մուամմար Քապաֆի երէկ յայտարարեց, որ Լոքըրպիի երկու ամբաստանեալներուն դատավարութեան համաձայնութիւնը մօտալուտ է:

Պատկերասփռուած ճառի մը մէջ, Քապաֆի դիտել տուաւ, որ վերջնական համաձայնութիւն մը մօտ օրէն պէտք է իրագործուի: Քապաֆի կոչ ուղղեց Լիպիոյ ժողովուրդին, որ վատահին Հարաւային Ափրիկէի նախագահ Նելսըն Մանտելայի եւ Սէուտական Արաբիոյ, որոնք Լիպիայէն պահանջած են ընդունիլ համաձայնագիրը: Ան ըսաւ նաեւ, որ սէուտցի պատուիրակ մը երէկ Լիպիա ժամանեց եւ թէ Մանտելա եւ Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք հեռաձայնային հաղորդակցութիւն ունեցած են հետը՝ պահանջելով, որ ընդունի Լոքըրպիի տագնապը լուծելու համար առաջարկուած ծրագիրը:

Միւս կողմէ, նախագահական աղբիւրներ յայտնած էին, որ Քապաֆի երկօրեայ այցելութեան մը համար Ուրբաթ օր Եգիպտոս պիտի մեկնի: Կը նախատեսուի, որ Մուպարաքի հետ քննարկէ երկու լիպիացիները դատավարութեան յանձնելու ծրագիրը:

Լիպիա երէկ մերժեց Միացեալ Նահանգներու այն յայտարարութիւնը, թէ ամբաստանեալներուն Հոլանտայի մէջ դատուելու գծով գաղտնի ծրագիրներ չունին Լիպիոյ դէմ: ԺԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը դիտել տուաւ, որ ասիկա Ուաշինկթընի կողմէ նոր խաղ մըն է սիրաշահելու համար միջագային հանրային կարծիքը: ԺԱՆԱ պահանջեց նաեւ, որ ամբաստանեալները յանձնելու հարցին միջամուխ չդարձնեն Քապաֆին, որ գործադիր իշխանութիւն չունի:

ՄԱԿի մէջ Լիպիոյ դեսպանը Երկուշաբթի օր դժգոհութիւն յայտնած էր Բրիտանիոյ եւ Միացեալ Նահանգներուն դէմ, որոնք 30 օր պայմանաժամ տուած են Լիպիոյ որոշում տալու համար Լոքըրպիի ամբաստանեալները յանձնելու ծրագիրին մասին: Ապուկէտ Օմար Տորտա Լիպիոյ դժգոհութիւնը փոխանցեց ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՕԼՊՐԱՅԹ ԱԻԱՐՏԵՑ ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԻՐ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Մ.Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մարըլէյն Օլպրայթ երէկ աւարտեց Չինաստան երկօրեայ իր այցելութիւնը յայտնելով, որ երկկողմանի յարաբերութիւնները կը բարելաւուին հակառակ սուր բանավէճերու մարդկային իրաւանց, առեւտուրի եւ Թայուանի հարցերով:

Նախագահ Ճիանկ Ծեմինի հետ տեսակցութեան մը աւարտին, Օլպրայթ վերահաստատեց Ուաշինկթընի յանձնառութիւնը Չինաստանի հետ «ռազմավարական շինիչ գործակցութիւն մը» մշակելու:

Օլպրայթ սակայն խոստովանեց զգուշացուց Փեքինը անոր մարդկային իրաւանց նահանջ արձանագրող մարզին գծով ըսելով, որ Ուաշինկթընի Չինաստանի հետ իր բանակցութիւններուն ընթացքին պիտի չդադրի իր այս մտքը արծարծելու:

Մարդկային իրաւանց մարզը առանցքային դեր գրաւած էր Օլպրայթի այցելութեան ընթացքին, որուն գլխաւոր նպատակը վարչապետ Ժու Ռոնկճիի Ապրիլին Ուաշինկթընի այցելութեան ճամբան հարթել էր:

Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ անցեալ Մարտ օր հրապարակուած Չինաստանի մարդկային իրաւանց մարզի բռնաբարումներուն մասին տեղեկագիրը հրահրած էր բանավէճը:

Փեքինի կացութիւնը աւելի եւս ծանրակշիռ դարձուցած էր Օլպրայթի այցելութեան նախօրեակին այլախոհ Վու Ենիոնկը ձերբակալելով եւ ժողովրդավարութեան ի խնդիր բարոզչութիւն կատարող Փինկ Միինկի դէմ արգելափակման վճիռ արձակելով:

Չին դեկավարներուն հետ իր տեսակցութիւններուն ընթացքին, Օլպրայթ շեշտած է, թէ անհրաժեշտ է, որ Փեքինի ազատ արտայայտութիւնը արտօնէ եւ քազմակուսակցական ժողովրդավարութիւն մը կառուցէ:

Չինաստան անդրդուելի մնացած է ըսելով, որ իրաքանչիւր կողմ մարդկային իրաւանց տարբեր սահմանում ունի եւ ոչէզր է կեդրոնանալ խորհրդակցութեանց եւ ոչ բախումներու վրայ:

Առեւտրի մարզին մէջ անհամաձայնութիւնները նոյնպէս կարեւոր դեր գրաւած են տեսակցութեանց օրակարգին մէջ:

Օլպրայթ երէկ Փեքինէն մեկնեցաւ Թայլանդ, այցելութեան մը համար, որուն նպատակը երկրին տնտեսական բարեկարգումներուն գօրակցութիւն ցուցաբերել է:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ «ԱՐԳԻԼԵԱԼ ԳՕՏԻՆԵՐԸ» ԿԸ ՀԱԿԱՍԵՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԷՆՔԻՆ

ԿԸՍԷ ՌՈՒՍԻԼ

Ամերիկեան ուժերուն մէկ բաներ երէկ յայտարարեց, որ Մոզի մէջ գտնուող արեւմտեան ուժերը երէկ գինուորական որեւէ միջադէպ չունեցան Իրաքի հիւսիսային «արգիլեալ գօտի»ին մէջ: Բաներ աւելցուց, որ հսկողութեան թռիչք կատարող ամերիկեան եւ բրիտանական բոլոր օդանաւերը վերադարձած են Թուրքիոյ Ինճիրլիք խարիսխէ:

Բաներ բացատրեց, որ Երկուշաբթի օրուան գործողութեան ընթացքին, ամերիկեան «Էֆ-15» օդանաւերը լէյզըրով առաջնորդուող աւելի քան երեսուն ռումբ նետած են հաղորդակցութեանց կեդրոններու, ինչպէս նաեւ հակօդային հրթիռներու խարիսխներու վրայ: Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարար Ուիլիըմ Քոհէն դիտել տուաւ, որ ամերիկացի օդաչուներուն իրաւասութիւն տրուած է ռմբակոծելու Իրաքեան հակօդային կէնքերու դիրքերը հիւսիսի եւ հարաւի մէջ, երբ Սատտամ Հիւսէյնի ուժերը կրակ բանան իրենց դէմ:

Միւս կողմէ, Իրաքի քարիւղի մարգի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը յայտնեց, որ Երկուշաբթի օրուան ռմբակոծումին ամրողջութեամբ քանդուած է քարիւղի արտադրութեան քանակը ճշդող կեդրոն մը: Հիւսէյն Ֆաթթալ բաւ, որ կեդրոնը հիմնայատակ կործանած է: Ան աւելցուց, որ ռմբակոծումին պատճառով սպաննուած է քարիւղի բնկերութեան գործաւորներէն մէկը եւ եօթը ուրիշներ վիրաւորուած են: Ֆաթթալ աւելցուց, որ 12 ժամ աշխատած են աւերակներուն մէջէն դիակը դուրս բերելու համար: Ֆաթթալ դիտել տուաւ, որ ներկայիս Իրաք չի կրնար դէպի Թուրքիա քարիւղ արտահանել: Կիրակի օրուան ռմբակոծումին պատճառով արդէն կանգ առած էր ձէյհանի նաւահանգիստը հասնող քարիւղատար խողովակին մէջ հոսքը: Ռումբերէն մէկը հարուածած էր քարիւղի մղումի կայանը: Ֆաթթալ բսաւ նաեւ, որ հաղորդակցութեան բոլոր միջոցները խզուած են քարիւղի կայանին ու քարիւղատար խողովակին հսկող կեդրոնին միջեւ:

Արտաքին գործոց նախարար Մոհամէտ Սայիտ Սահաֆ, իր կարգին, ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին նամակ մը ուղարկեց պահանջելով, որ միջազգային ընտանիքը վերջ տայ ամերիկեան եւ բրիտանական թշնամական արարքներուն:

Ապահովութեան Խորհուրդի անդամ Ռուսիա երէկ ըսաւ, որ Իրաքի մէջ հաստատուած «արգիլեալ գօտի»ները կը հակադրուին միջազգային օրէնքին: Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Վլատիմիր Ռահմանին պահանջեց, որ օդանաւային յարձակումները անմիջապէս կանգ առնեն:

●*ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ* պաշտպանութեան նախարար Ուիլիըմ Քոհէն Մոզի եւ միջին արեւելեան երկիրներուն ութօրեայ շրջագայութեան մը պիտի ձեռնարկէ Ուրբաթ օր: Քոհէն պիտի այցելէ Մոզի Գործակցութեան Խորհուրդի վեց երկիրները, ինչպէս նաեւ Իսրայէլ, Յորդանան եւ Եգիպտոս:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՈՒԿԱՆՏԱՅԻ ՄԷՋ

ՈՒԹ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐ ՋՈՀ Կ'ԵՐԹԱՆ ԱՌԵԻԱՆԳՈՒՄԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԸ

ՔԱՄՓԱԼԱ, 2 (ՌՈՅԹԵՐ).- Ուկանտացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ Երեքշաբթի օր յայտարարեցին, որ չորս բրիտանացիներ, երկու նոր զելանտացիներ եւ երկու ամերիկացիներ սպաննուեցան առեւանգումի գործողութեան մը ընթացքին. Քոնկոյի սահմանին մօտ:

Ութ գոհերը մաս կը կազմէին 31 օտար զբօսաշրջիկներու խումբի մը, որ կ'այցելէր մարդակապիկներով հարուստ շրջան մը, երբ զինեալներ զիրենք առեւանգած են: Զբօսաշրջիկներէն 17 հոգի առեւանգումէն կարճ ատեն մը ետք կամ ազատ արձակուած, կամ յաջողած են փախուստ տալ հութու զինեալներէն: Պաշտօնատարներ դիտել տուին, որ մնացեալ վեց զբօսաշրջիկները կարելի եղած է ազատագրել Երեքշաբթի առտու: Զինեալները սպաննած էին նաեւ զբօսաշրջիկներուն ընկերացող չորս ուկանտացիներ, որոնք փորձած էին պաշտպանել օտարները զինեալներէն:

Դիւանագէտներ եւ ուկանտացի պաշտօնատարներ չկրցան հաստատել, թէ զբօսաշրջիկները ինչպէս սպաննուած են, որովհետեւ առեւանգումէն ետք, զինեալները հանդիպած են բանակի անցարգելի մը եւ բախում ունեցած զինուորներուն հետ: Զբօսաշրջիկները կրնան սպաննուած ըլլալ այդ բախումին ընթացքին: Առեւանգումը կատարուած էր Երկուշաբթի օր:

ՀԱՄԱՁԳԱՅԻՆԻ «Գ. ԻՓԷԿԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԸ

«ԿԱՅՍՐ» Լ. ՇԱՆԹ

Բեմադրութիւն՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԽՏՉԵԱՆ

Մասնակցութեամբ՝ ՀԱՄԱՁԳԱՅԻՆԻ «ՔՆԱՐ» ՊԱՐԱԽՈՒՄԲԻՆ

Ամէն Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի օրերը երեկոյեան ժամը 8:30ին, «Յ. Տէր Մելքոնեան» թատերասրահ

● Տոմսերը ստանալ տիքսոթէք ՃԵՔԱ, «Կոմիտաս» գրախանութ եւ ելոյթի օրերը կիշէէն:

NIVEA Beauté SPONSORED BY NIVEA Beauté

ՕՏԱՐ ԴԻԱՆԱԳԷՏՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

25 Փետրուարին Ազգային ժողովի նախագահ Խոսրով Յարութիւնեանի հրաւէրով խորհրդարան այցելեցին եւ Ազգային ժողովին հետ հանդիպում ունեցան Հայաստանի մէջ եւրոխորհուրդի անդամ երկիրներու Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Ուքրանիոյ, Յունաստանի, Վրաստանի, Ռումանիոյ, Ռուսիոյ եւ Գերմանիոյ արտակարգ ու լիազօր դեսպաններն ու ժամանակաւոր հաւատարմատարները:

Խոսրով Յարութիւնեան նշեց, որ հանդիպումին հիմնական նպատակն է դիւանագէտներուն հետ քննարկել Եւրոխորհուրդին Հայաստանի անդամակցութեան առնչուող հարցերը: Յարութիւնեան դարձեալ շնորհաւորեց Վրաստանի ներկայացուցիչը Եւրոխորհուրդին անդամակցութեան առիթով: Յարութիւնեան ներկայացուց Հայաստանի մէջ քաղաքական, տնտեսական վիճակը 1995էն: Եւրոխորհուրդին մէջ յատուկ հրաւիրեալի կարգավիճակ ստանալէ ետք:

Հանդիպումին ակնարկութիւններ եղան 96 Սեպտեմբերի դէպքերուն եւ 98 Փետրուարի իշխանափոխութեանց մասին: Խ. Յարութիւնեան նշեց, որ իշխանափոխութիւնը տեղի ունեցաւ սահմանադրութեան օրէնքներով եւ առանց ցնցումներու. եւ ներկայիս քաղաքական դաշտին մէջ առկայ են բարելաւման պայմանները: Խօսելեցաւ նաեւ մամլոյ ազատութեան, հանրապետութեան մէջ քաղաքական բանտարկեալներու բացակայութեան կալանավայրերուն մէջ քաղաքացիական վերահսկողութեամբ տարուող աշխատանքները. դատական համակարգի նոր որակաւորման, մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան հիմնարկիծեւաւորման մասին:

Ղարաբաղի հարցին առընչութեամբ Խոսրով Յարութիւնեան նշեց, որ Հայաստանն ու Լեռնային Ղարաբաղը, ի տարբերութիւն Ազրպէյճանի, ընդունելի կը համարեն Մինսքի խումբին վերջին առաջարկները:

Ան անդրադարձաւ նաեւ Անդրկովկասի երեք պետութիւններու խորհրդարաններու ղեկավարներուն հանդիպումին եւ երեք մայրաքաղաքներուն մէջ կայանալիք սեմինարներու, ինչպէս նաեւ քաղաքական նմանատիպ ծրագիր ունեցող կուսակցութիւններու միջեւ շփումի մասին:

Խոսրով Յարութիւնեան քաղաքական զարգացումներէն կարեւորագոյնը համարեց խորհրդարանական ընտրութիւնները եւ քաղաքական հիմնական ուժերու կամքը, այսինքն ազատ եւ արդար ընտրութիւններու գումարումն ու միջազգային դիտորդներու ներկայութեան անհրաժեշտութիւնը: Ապա աւելցուց, որ ընտրութիւններէն ետք հնարաւորութիւն կը ստեղծուի քննարկել Եւրոխորհուրդին Հայաստանի անդամակցութեան հարցը:

Օտար դիւանագէտները շնորհակալութիւն յայտնեցին հանդիպումին համար եւ շեշտեցին Հայաստանի մէջ օրէնքի գիտակցութեան, մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան, ժողովրդավարական հիմնարկներու, տնտեսութեան ամրապնդման եւ այլն:

Անոնք նոյն կարծիքը ունէին ղարաբաղեան հարցին շուրջ, որ շատ արագ պէտք է լուծուի եւ խոչընդոտ պէտք չէ հանդիսանայ Հայաստանի Եւրոխորհուրդին անդամակցութեան:

ՀԵԼՍԻՆՔԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԻ ԱՋՔՊԷՅՃԱՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանի Ազգային ժողովի փոխնախագահ Այկ Բաղդասարեան 25 Փետրուարին ընդունեց Հելսինքեան քաղաքացիական խումբի Ազրպէյճանի կոմիտէի նախագահ, Ազրպէյճանի Սոցիալ - Դեմոկրատական կուսակցութեան փոխ նախագահ Արկու Ապտուլլայեւան, ընկերակցութեամբ նոյն խումբի Հայաստանի կոմիտէի նախագահ Նաթալիա Մարտիրոսեանին:

Ապտուլլայեւ չնորհակալութիւն յայտնեց ընդունելութեան համար եւ յայտարարեց, որ իր Հայաստան գտնուելուն պատճառը Հելսինքեան քաղաքացիական խումբին կազմակերպած սեմինարին մասնակցիլն է:

Զրոյցի ընթացքին քննարկուեցան չրջանի հակամարտութեանց գաստուրումը, ինչպէս նաեւ խաղաղութեան եւ կայունութեան առնչուող հարցեր:

Բանակեան խաղաղութեան ամրապնդման կարեւոր պայմաններէն մէկը կը համարվ անդրկովկասեան երկիրներուն միջեւ առեւտրական - տնտեսական կապերու ընդլայնումը եւ ժողովուրդներուն միջեւ վստահութեան մթնոլորտի ձեւաւորումը:

Ապա Բանակեան ներկայացուց Երկրապահ կամաւորական Միութեան գործունէութեան հիմնական ուղղութիւնները:

Հանդիպումին խօսուեցաւ նաեւ ԵԱՀԿի Մինսքի խումբի չրջանակներուն մէջ Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրին խաղաղ լուծման մասին:

ՍԱԽԱՐՈՎԻ ՖՈՆՏԸ ՍԿՍԱՒ ԸՆԴՈՒՆԻԼ ՎԱՆՕ ՍԻՐԱԴԵՂԵԱՆԻ ԴԷՄ ԳԱՆԳԱՏՆԵՐԸ

Սախարովի անուան Մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան ֆոնտը սկսաւ ընդունիլ կանգատ - դիմումներ այն անձերէն, որոնք ՀՀՇի վարչութեան նախագահ, Ազգային ժողովի պատգամաւոր Վանօ Սիրադեղեանի կողմէ իրաւունքներու խախտումներու ենթարկուած են, Սիրադեղեանի ներքին գործոց նախարար եւ Երեւանի քաղաքապետ եղած օրերուն:

Ներկայացուած դիմումներուն մէկ կան գանգատ տեսակի խախտումներ, ինչպէս անօրինական ձերբակալութիւններ, ներքին գործոց նախարարութեան համակարգէն ներս պաշտօնազրկումներ, Երեւանի քաղաքապետարանի բաժիններու աշխատակիցներու հարկադրաբար փոխարինումներ, ներքին գործոց նախարարութեան Սրդ վարչութեան աշխատակիցի մը սպանութեան գործին անհիմն կրճատում, մայրաքաղաքի ժողովրդական դատարաններէն մէկուն նախագահի պաշտօնազրկման համար սադրիչ գործողութիւններ եւ այլն:

Ըստ նոյն ֆոնտի գործադիր տնօրէն Լեւոն Ներսիսեանի, գրաւոր դիմումներէն անկախ, օրական 10է աւելի հեռաձայններ կը ստացուին դիմումներուն ձեւին եւ գործողութիւններու պարզաբանման շուրջ:

ԳԻՒՄՐԻԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐ ԿԸ ԿԱՌՈՒՑՈՒԻՆ

1999ին Շիրակի մարզի դպրոցներուն համար նիւթական ներդրումներ պիտի ըլլան Հայաստանի պետութեան պիւտճէէն. Լինսի հիմնադրամէն, միջազգային զարգացման ծառայութենէն եւ Ընկերային ներդրումներու հիմնադրամէն:

Դպրոցներու շինարարութիւններ պիտի ըլլան Շիրակի 28 գիւղերուն մէջ, որոնց կարգին պիտի հիմնուին նորերը եւ վերակառուցուին ոմանք: Վերակառուցման այս աշխատանքին մէջ նկատի պիտի առնուին նաեւ նորագունին արդէն արկածի ենթակայ խարխուլ դպրոցական շէնքերը:

Քըրք Գրգորեան 2 դպրոց պիտի կառուցէ եւ 2 կիսաւեր շէնքեր պիտի վերանորոգէ: Իսկ պետական պիւտճէն պիտի հովանաւորէ երկու այլ դպրոցներու շինարարութիւնը: Միջազգային զարգացման ծրագիրի շրջանակները, իրենց կարգին, Գիւմրիի մէջ պիտի կառուցեն երկու դպրոց, իսկ չորս դպրոց պիտի կառուցուի Ընկերային ներդրումներու հիմնադրամի աջակցութեամբ: Արթիկի մէջ ալ երկու դպրոց պիտի կառուցուի:

Ըստ մարզպետարանի կրթութեան վարչութեան տեղեկագիրին, պիտի կառուցուի 43 դպրոց, որոնցմէ 13ը՝ Գիւմրիի մէջ:

Եթէ դպրոցներու կառուցման նման ծրագիրներ իրագործուին, 2 - 3 տարիէն կը լուծուի կրթական համակարգի հրատապ խնդիրներէն մէկը:

ՈՉ ԳԻՏԱԿԱՆ ԹԵՔՈՒՄՈՎ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ ԿԸ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԻՆ

Կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութիւնը որոշեց վերականգնել ոչ գիտական թեքում ունեցող դպրոցները եւ այդ ուղղութեամբ արդէն որոշ աշխատանքներ կը տարուին: Օտար լեզուներու համար պիտի հիմնուին յատուկ դպրոցներ, ուր երեխաները պիտի ստանան մասնագիտացած լեզուական կրթութիւն եւ այդ լեզուով առանձին նիւթեր՝ պատմութիւն, աշխարհագրութիւն եւ այլն:

Այս տեղեկութիւնը հաղորդեց Լեւոն Մկրտչեան, Երեւանի Պետական համալսարանին մէջ, ուսանողներուն հետ տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ: Նախարարը հաղորդեց նաեւ, որ ռուսական թեքում ունեցող դպրոցները հաւանաբար որոշ աջակցութիւն ստանան Ռուսիայէն, որուն շուրջ համաձայնութիւն գոյացած է Մոսկուայի քաղաքապետ Լուժքովին հետ, երբ վերջերս Երեւան կը գտնուէր:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

Գերմանիոյ Քեօլն քաղաքին մէջ 26 Փետրուարեն 5 Մարտ տեղի պիտի ունենայ «Գիտելիք վերամշակուած» միջազգային 6րդ խորհրդաժողովը, որուն կը մասնակցին 85 երկիրներէ 400 ուսանողներ. եւ Հայաստան առաջին անգամ ըլլալով կը մասնակցի այդ խորհրդաժողովին:

Հայաստանը կը ներկայացնեն Երեւանի Պետական համալսարանի պատմութեան եւ փիլիսոփայութեան բաժանմունքներու երկու ուսանողներ եւ տնտեսագիտութեան երկու ուսանող:

Անոնք գիտական ուսումնասիրութիւն մը ներկայացուցած էին յայտարարուած միջազգային բաց մրցումին եւ ստացած էին խորհրդաժողովին մասնակցելու հրաւէր:

ԳԻՒՄՐԻԻ ՄԷՋ ԴԱՆԻԱՑԻՆԵՐԸ ԴՊՐՈՑՆԵՐ ԿԸ ՆՈՐՈԳԵՆ

Երկրաշարժի աղէտէն 10 տարի ետք «Դանիական Ժողովուրդի Օգնութիւն» կազմակերպութիւնը դարձեալ կ՚աջակցի Գիւմրիի նախադպրոցական հիմնարկներուն:

Մայիս - Յունիս ամիսներուն Դանիոյ բարեգործականը Գիւմրի պիտի գործուղէ մասնագէտներ, որոնք պիտի վերանորոգեն դպրոցական հիմնարկները: Բացի ասոնցմէ, ծրագիր կայ նաեւ օժանդակել կրթական դաստիարակչական ձեւերով:

Դանիացի դաստիարակներ քանի մը ամիս իրենց փորձառութիւնն ու գիտելիքները պիտի հաղորդեն գիւմրեցիներուն:

Քաղաքապետարանն ալ, իր կարգին, մտահոգուած է դպրոցական շէնքերուն վիճակով: Ընթացիկ տարուան պիւտճէով գումարներ կը նախատեսուին 10 կըրթական օճախներ նորոգելու համար:

«ԱՆԻԹԱ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ» ՖՈՆՏԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Հ. Յ. Դ. «Արցախ Ֆոնտ»ի եւ «Անիթա Յովսէփեան» հիմնադրամին միջոցով Մարտունիի Աշան գիւղի միջնակարգ դպրոցի շէնքը կառուցուեցաւ եւ դպրոցին նոր շէնքին պաշտօնական բացումը կատարուեցաւ 3 Սեպտեմբեր 1998ին:

Բացման հանդիսութեան ներկայ գտնուեցան Անիթա Յովսէփեանի ծնողքը եւ հիմնադրամի վարչութեան անդամներ:

Լոս Անճելըսի «Ռոստոմ» ընկերակցութեան սկաուտական մարմինը «Անիթա Յովսէփեան» հիմնադրամին կատարեց 2000 տոլարի նուիրատուութիւն:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Մարտունիի չրջանի վարչակազմի ղեկավար Վ. Ազամեանի որոշումով Աշանի նորակառոյց դպրոցը պիտի կոչուի Անիթա Յովսէփեանի անունով:

ՆԱԽԱՐԱՐ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏՉԵԱՆ ԵՒ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

24 Փետրուարին Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարար Լեւոն Մկրտչեան Երեւանի Պետական համալսարանին մէջ ուսանողական խորհուրդին հրաւէրով հանդիպում ունեցաւ ուսանողներուն հետ:

Նախարարը իր ելոյթին մէջ նշեց, որ երիտասարդները ներկայութիւն չեն ժողովուրդին մէջ, այսինքը անոնց դերը չէ շեշտուած եւ չկայ կազմակերպուած միաւոր: Ան ըսաւ նաեւ, որ ուսանողական խորհուրդները իրենք պիտի պաշտպանեն ուսանողներուն շահերը եւ այդ խորհուրդներուն մէջ կազմակերպական իմաստով շատ ընելիքներ կան, որպէսզի ուսանողութիւնը քաղաքական աշխուժ դեր վերցնէ: Մկրտչեան աւելցուց, որ բոլոր ուսումնական հաստատութիւններուն մէջ կան ուսանողական կազմակերպութիւններ, բայց անոնք ընդհանուրին վստահութիւնը չեն վայելեր, որպէսզի իրենց տեսակէտները տարածեն ուսանողութեան մէջ: Այս հարցով պետական մարմինները շատ ընելիքներ ունին, ըսաւ Մկրտչեան, որպէսզի ստեղծուի ուսանողական խնդիրներու արծարծման դաշտ:

Նախարարութիւնը կը միտի վերականգնել այն կառոյցները, որոնց օգնութեամբ կը հաստատուին ուսանողական շարժումները: Մկրտչեան ամէնէն կարեւոր հարցերէն մէկը համարեց ուսանողութեան սեփական իրաւունքներուն տէր կանգնելու համակարգին մշակումը:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ ԳԼԽԱՒՈՐ ԴԱՏԱԽԱԶԻՆ ԵՒ ԳԼԽԱՒՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

24 Փետրուարին Հայաստանի գլխաւոր դատախազ Ազուան Յովսէփեան հանդիպում ունեցաւ շարք մը թերթերու գլխաւոր խմբագիրներուն հետ: Հանդիպումին Ազուան Յովսէփեան կանգ առաւ յանցագործութիւններու դէմ պայքարին, օրէնքներու եւ օրինականութեան հաստատումին դատախազական մարմիններու գործունէութեան խնդիրներուն վրայ:

Խմբագիրները ընդգծեցին դերը պարբերական մամուլին յանցագործութիւններուն եւ օրէնքի խախտումները բացայայտելու եւ անոնց դէմ հասարակական աճհանդուրժողութեան մթնոլորտ ձեւաւորելու գործին մէջ:

Խմբագիրները դատախազական մարմիններուն ուշադրութեան յանձնեցին առաջարկներ, որոնց իրականացումը կրնայ նպաստել թերթերու հրապարակումներուն եւ դատախազական հսկողութեան արդիւնաւորման:

Իսկ Հայաստանի գլխաւոր դատախազը ներկայացուցած է հասարակութիւնը հետաքրքրող յանցագործութիւններու բացայայտումը եւ այդ ուղղութեամբ տարուած աշխատանքներուն ընդհանուր վիճակը:

ՆՇՈՒԵՑԱՒ ՀՕՄի «ՄԱՅՐ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՅՕԱՄԵԱԿԸ

20 Փետրուարին Հոլիվուտի «Կարապետեան» սրահին մէջ յատուկ հանդիսութեամբ նշուեցաւ ՀՕՄի «Մայր» մասնաճիւղի հիմնադրութեան 80ամեակը, ներկայութեամբ Ամերիկայի արեւմտեան թեմի առաջնորդ Մուշեղ եպս. Մարտիրոսեանի, Լոս Անճելըսի մէջ Հայաստանի հիւպատոսի տիկնոջ, ապպային մարմիններու ներկայացուցիչներու եւ այլ պատասխանատուներու:

Հանդիսութեան բացումը կատարեց Մայտա Շահինեան, որ իր խօսքին ետք ներկաները հրաւիրեց մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգելու յիշատակը հանգուցեալ ընկերուհիներուն: Ապա Վապգէն քհնյ. Աթմաճեան օրհնեց սեղանները, որմէ ետք պաշնակահար Արմէն Ահարոնեանի կատարողութեամբ հնչեցին ամերիկեան, հայկական եւ ՀՕՄի քայլերգները:

ՀՕՄի կեդր. վարչութեան ներկայացուցիչ Ռոգին Սադաճեան իր ուղերձին մէջ ներկայացուց «Մայր» մասնաճիւղի գործունէութիւնը եւ ներկայացուց պատմականը:

Օրուան բանախօսն էր Վիգէն Եսայեան, որ ընդգծեց «Մայր» մասնաճիւղի դերակատարութիւնը:

80ամեակի յանձնախումբի մասնաճիւղի գործունէութիւնը իմաստաւորող նշանարան մը որդեգրեց. «ՀՕՄը յառաջիկային է յոյսի եւ կթութեան»:

Յանձնախումբին որոշումով, հանդիսութեան ընթացքին մամափառութեամբ պատուրուեցան երկարամեայ վաստակ ունեցող աւագ ընկերուհիներ, որոնք իրենց նիւթական եւ բարոյական ներդրումներով գործած են այս մասնաճիւղին մէջ, ինչպէս նաեւ նշուեցան բոլոր նուիրատու հովանաւորները:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ՝ ՉՕՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՆՈՐ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԸ

25 Փետրուարին Երեւանի Մալաթիա - Սերաստիա թաղամասին մէջ կետեղուեցաւ հայ ապպային ապատագրական չարժումի հերոս եւ ռազմական գործիչ Անդրանիկի արձանը: Բացումին ներկայ գտնուեցան նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան, պաշտօնական հիւրեր, ստար դիւանագէտներ:

Արձանին հեղինակ - քանդակագործն է Ռաֆայէլ Սարգսեան, իսկ ճարտարապետ՝ Աչոտ Մմրատեան:

Երեւանի քաղաքապետ Մուրէն Արրահամեան բացումը կատարեց հանդիսութեան: Մալաթիա - Սերաստիա համայնքի ղեկավար Վահան Ջատիկեան իր կարգին անդրադարձաւ արձանի կանգնեցումին, Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Վազգէն Սարգսեանի, Երեւանի եւ Հրազդանի քաղաքապետներուն եւ բոլոր անոնց, որոնք մասնակցած եւ օգնած են այդ աշխատանքին:

Մտայղացումը «Մալաթիա» կամաւորական ջոկատի անդամներուն կը պատկանի, որոնք 1918ին յղացան միտքը եւ այսօր անոնցմէ ոմանք արդէն նահատակներ են:

Քանդակագործ Ռաֆայէլ Սարգսեան մեկնաբանեց արձանի մտայղացումը եւ ըսաւ, որ արձանը լենած մայր հողին կարծես ուժ կ՚առնէ անկէ եւ հայեացքը յառած է դէպի Հայկական Պար:

Քանդակագործը հետաքրքրուած է թաղեցիներու տպաւորութեամբ: Ոմանք ըսած են, թէ արձանը հրաշալի է, իսկ ուրիշներ ըսած՝ թէ արձանը չի ներկայացներ կօրավարին կերպարը, յատկապէս երբ ան ձերմակ ձիուն վրայ չէ, սուր չունի, կինուորական տարազով եւ մետայներով չէ ներկայացած:

Խ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԵՑ ՍԹՐՈՅԵԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Հայաստանի Ապպային ժողովի նախագահ Խոսրով Յարութիւնեան ուղերձ մը յղեց Ռուսիոյ Դաշնային ժողովի Դաշնութեան Խորհուրդի նախագահ Եգոր Սթրոյեւին: Ուղերձը կը չնորհաւորէր Սթրոյեւին տարեդարձը:

Նշուած է նաեւ, որ երկու երկիրներուն միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնց հիմնական կէտը կը հանդիսանան միջխորհրդարանական կապերը եւ վերջին ստեղծուած միջխորհրդարանական յանձնախումբը, կը կարգանան փոխադարձ ըմբռնումի եւ յարգանքի վրայ:

Խոսրով Յարութիւնեան Եգոր Սթրոյեւին կը յանկարծ աւուղչութիւն, յաջողութիւն իր պատասխանատու գործունէութեան մէջ՝ իր արտօրութիւն ուսս ժողովուրդին:

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԵՒ ՄԱՄԼՈՅ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

25 Փետրուարին նախագահ Քոչարեան հանդիպում ունեցաւ մամլոյ պատասխանատուներուն հետ. ան անդրադարձաւ վերջին շրջանին հանրապետութեան մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւններուն, նոր դատա-իրաւական համակարգի գործունէութեան, ինչպէս նաեւ յառաջիկայ խորհրդարանական ընտրութիւններուն:

Ընտրութեան նախօրեակին քաղաքակիրթ մթնոլորտ ստեղծելու համար նախագահը ընդգծեց մամուլին կարեւոր դերակատարութիւնը:

Նախագահը պատասխանեց նաեւ երկրի քաղաքական կեանքին, տնտեսական զարգացման եւ մամուլին առօրեայ հարցերուն մասին եղած հարցումներուն:

Լ. Օ. ԽԱՉԻ «ԿԱՐՍ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐԸ

Լ. Օ. Խաչի «Կարս» մասնաճիւղի (Էշրեֆիէ) կազմակերպած վիճակահանութեան շահող թիւերն են. 228 – 96 – 851 – 196 – 245 – 978 – 424 – 983 – 410 – 820 – 801 – 461 – 335 – 118 – 873 – 381 – 450 – 176 – 408

Ի ՎԵՐՋՈՅ, ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐԸ ՔՈՆԵԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ ԳՆԵԼՈՒ ԵՆ, ԹԷ ՈՉ

Ստորեւ կը ներկայացնենք հարցակրոյցը Հայաստանի սեփականաշնորհման նախարար Պաւել Ղալթախչեանի հետ: Հարցակրոյցը կատարած են «Երկիր» եւ «Հայոց Աշխարհ» թերթերու լրագրողները: Նիւթը կ'ընթանայ Հայաստանի քոնեաքի գործարանին առնչուող սեփականաշնորհման եւ անոր հետ կապուած հարցերու շուրջ:

Այսօր սեփականաշնորհման պարագաները Հայաստանի ղեկավար դէմքերէն ոմանց մօտ մեծ հարց են եւ աղմուկ հանած, ինչպէս՝ «Արմենիա» պանդոկի, «Արմէնթել»ի եւ այլ հաստատութիւններու պարագային:

Հարցակրոյցը շահեկան է այդ երեւոյթին վրայ իր բերած լուսաբանութիւններուն համար:

«ԵՐԿԻՐ».- Պրն. Ղալթախչեան, մի շարք պատգամաւորներ հաւատացուցած են, որ գործարքը վերջին հաշուով կարող է չկայանալ: Ի՞նչ հակափաստարկներ կը բերէք:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ - Ոչ մի հակափաստարկ, միայն յոյս ունեմ, որ կը կայանայ:

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ».- Պիզնէսը ծրագրում հաւատացուցած էր քոնեաքի արտադրութեան ծաւալների ընդլայնում:

Պ.- Վարձակալութեան շրջանում այն փորձնական ծրագիր է: Ասեմ, որ քոնեաքի գնումները մեծացել են: Այսինքն պաշարները կան՝ վաճառքն է պակասել: Կրկնում եմ՝ այն փորձնական ծրագիր է եւ ասել, որ նրանք պայման չեն կատարել, ես կարծում եմ ընդունելի չէ: Գնեցուց յետոյ, արդէն փորձնական ծրագիր չէ, այլ յստակ պահանջներ են: Բայց նոյնիսկ փորձնական ծրագիրը նոյնպէս ձգտում են իրականացնել:

«ԵՐԿԻՐ».- Այն փաստը, որ գործարքի երկարացման, այս ժամանակահատուածի համար կառավարութիւնը, քոնեաքի գործարանի շահոյթի վերին սահմանը սահմանել (3,5 միլիոն), եւ գերազանցող եկամուտը մեքենական օրէն փոխանցւում է պետութեանը, չի նշանակում, որ բոլոր դէպքերում կառավարութիւնը մտավախութիւն ունի, որ գործարքը չի կայանայ:

Պ.- Հակառակը, կառավարութիւնը յոյս ունի որ կը կայանայ: Դրա համար ասում է, որ եթէ դուք աւել չահոյթ ստանաք, այսինքն յոյս ունենք, որ այն 3,5 միլիոնից կ'անցնի, պէտք է մուծուի պետական պիւտճէ: Բայց նրանք էլ մի հարց են դրել, որը մենք պարտաւորուել ենք կատարել՝ իրենց ապրանքանիշերի ապահովումն է, որ այլ կազմակերպութիւնների չտրամադրուեն: Այստեղ արտօնագիրի հարց բարձրացուեց, րստ որի պահանջը մենաշնորհ է ենթադրում: Նման նպատակ դրուած չէ, ընդամէնը 12, թէ 13 ապրանքանիշերն են, որի պահանջը ինքներս ենք դրել, որ պէտք է դրանք անպայման իրենք արտադրեն: Ինչպէս էք պատկերացնում, օրինակ, որ «Հուլիս» քոնեաքն արտադրի ասենք 10 գործարան: Այս խնդիրը պէտք է լուծենք նաեւ Ջերմուկի արտադրութեան ոլորտում: Գիտէք քանի գործարան է այն արտադրում եւ գնելուց չգիտենք որն է ձեզ պէտք: Ես կարծում եմ, սխրխում է ե՛ւ սպառողի շահերից, ե՛ւ պետութեան: Բնականաբար գնորդը ոչ մի անգամ դումար չի վճարի, նոյնիսկ ցածր, եթէ այս պայմանները չապահովուեն:

«ԵՐԿԻՐ».- Բայց երեւոյթը կարելի է այլ տրամաբանութեամբ դիտարկել: «Փեռնօ Ռիքար» ընկերութիւնը այս ժամանակահատուածում կարող է մեծ շահոյթ ստանալ, եւ ծածկել նաեւ իր ներդրումներն ու ներաժարուել գործարանից: Չէ՞ կարծում, որ այս միտումն է կառավարութեանը ստիպել շահոյթի չափը սահմանափակել:

Պ.- Սահմանափակումը այս ժամանակաշրջանի համար է, օրինակ, եթէ նրանք 3,5ի փոխարէն 6 միլիոն տոլարի եկամուտ է ստանում: Կը տան եւս 2,5 միլիոն, որին դումարւում է ներդրած եւս 10 միլիոնը: Ի՞նչն է դրանից տուժում: Ես կարծում եմ, որ այս պայմանը յօգուտ մեզ է:

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ».- Եթէ ֆրանսացիները նպատակ ունէին գնել քոնեաքի գործարանը, ինչո՞ւ յետաձգեցին գործարքը, մանրուքներ ներդրած միջոցները չեն վերադարձնելու նպատակով:

Պ.- Նրանք բաւականին գումար են ներդրել: Այդ գումարները անսպառ չէ: Մի քանի ամսում արդէն 10 միլիոն տոլար են ներդրել: Երեւի նրանց որոշակի ժամանակ է պէտք, որպէսզի նոր գումարներ ունենան: Չէ՞ որ մի ուրիշ տեղից պէտք է ներմուծուէր եւ չտապողականութիւնը կարող էր գործարքին խանգարել: Սա իմ կարծիքն է: Իրենք ամէն դէպքում նկատի են ունեցել, որ «ֆորմաժոր» է տեղի ունեցել, այսինքն եղել է Ռուսաստանի չնախատեսուած ճգնաժամ, որի պատճառով նրանք տուժել են, եւ ես կարծում եմ՝ ցանկացած կողմ կարող է իր պայմանները դնել: Միւս կողմը պէտք է որոշի նպատակայարմար է՞, թէ ոչ: Կառավարութիւնը գտել է, որ նպատակայարմար է:

Նրանց հեռանալու դէպքում, չեմ կարծում, որ մենք կը տուժենք: Նոյնիսկ այն դէպքում, եթէ նրանք յետ ստանան այդ գումարը: Ի վերջոյ, այդ 8 միլիոնը ո՞ւր է գնացել: Այն տրուել է կիւղպացիներին:

ՈՐՏԵ՞Ղ Է ԳՏՆՈՒՈՒՄ ՔԻՒՐՏԻՍՏԱՆԸ

Համաշխարհային հանրութեան ուշադրութիւնը նորից րեւեռուած է մերձաւոր արեւելեան շրջանի վրայ: Արդէն որերորդ անգամ քաղաքական գործիչները բացում են խաղը՝ պրաւդնելով «քրտական խաղաթուղթի» վրայ: Թուրքական յատուկ ծառայութիւնների կողմից քրտական առաջնորդ Օճալանի ձերբակալութիւնը քրտերի կանգուածային ելոյթների պատճառ հանդիսացաւ ամբողջ աշխարհում: Այս առնչութեամբ առաւել կարեւոր է թւում այն փաստը, որ հայդուկային երկարատեւ պայքարի փորձ ունեցող քրտերի ապստամբական պայքարը աշխուժօրէն քաղաքականացուում է:

Վերանայելով այն հարցից, թէ ո՛ւմ կողմից եւ ինչ նպատակներով են նախաձեռնուում իրաղարձութիւնները, տեսնենք, թէ իրականում որտե՞ղ կարող է ստեղծուել քրտական ինքնավարութիւն: Մերձաւոր Արեւելքում քրտերը տարաբնակեցած են հիմնականում չորս պետութիւններում՝ Թուրքիայում, Իրանում, Իրաքում եւ Սուրիայում:

Իրաքում քրտերը պատմականօրէն կազմում են Նայնաւա (Նինեւէ), Տախուկ, Էրպիլ եւ Սուլէյմանիա հիւսիսային նահանգների բնակչութեան մեծամասնութիւնը: 70-80ական թուականների սահմանագծին այդ շրջաններին տրուեց ինքնավար պաւառի կարգավիճակ, որի կենտրոնը Էրպիլն էր: Սակայն նորայայտ ինքնավարութիւնն անմիջապէս բախուեց քաղաքական յուրջ հիմնախնդիրների հետ: Յիշատակուած շրջանի բնդերքում է գտնուում իրաքեան քարիւղի մեծ մասը, այստեղից քարիւղատար երակները ձգուում են դէպի արեւելեան Միջերկրականի նաւահանգիստներ: Թուրքիան, մտահոգ լինելով «իր քթի տակ» քրտական ինքնավարութեան ստեղծումով, ինչպէս նաեւ մարգերում սահմանամերձ քրտարնակ գեղախմբերով, իրաքեան իշխանութիւններին աշխուժօրէն չեզեց ինքնավարութեան վերացմանը: Վերջապէս, ամերիկացիները, ձգտելով ապահովել իրենց դիրքերը Իրաքում, սկսեցին իրար դէմ բորբոքել Քրտական Աշխատաւորական եւ Ժողովրդավարական կուսակցութիւնները: Արդիւնքում, յատկապէս «Փոթորիկ անապատում» գործողութիւնից յետոյ, քրտերի ինքնավարութիւնը Իրաքում փաստօրէն (չնայած ոչ պաշտօնապէս) ի չիք դարձուեց:

Հարեւան Իրանում քրտերը չունեն պաշտօնական ինքնավարութիւն, սակայն, ինչպէս իրենց ազգակից պախթիարները եւ լուրերը, ապստամբական շարժումը գործնականում ծաւալուն է: Իրանի Քրտիստան, Քերմենշահ, Իլամ եւ Լուրեստան ոստաններում: Նրանք օգտուում են ազգային - մշակութային լայն իրաւունքներից եւ Իրանի դեկավարութեանը անհամեմատ քիչ բարդութիւններ են յարուցում, քան, ասենք, «հիւսիսային եղբօր հետ վերամիաւորուելու» մասին երազանքը փայփայող ազրպէյճանցիները: Նկատենք, սակայն, որ Իրանի եւ Իրաքի քրտական մարգերը սահմանակից են ինչպէս իրար, այնպէս էլ՝ Սուրիայի եւ Թուրքիայի «քրտական» շրջաններին:

Ինչ վերաբերում է Սուրիային, ապա այստեղ նոյնպէս քրտերը բաւական հոծ են ապրում երկրի հիւսիս-արեւելքում, Դամիշլի եւ Հասեքէ շրջաններում: Մինչեւ այժմ չի գրանցուել որեւէ լուրջ հակամարտութիւն սուրիական քրտերի եւ սուրիական դեկավարութեան միջեւ, չնայած ինքնավարութեան կարգավիճակի պաշտօնական բացակայութեան:

Եւ, վերջապէս, Թուրքիան: Այստեղ, ինչպէս յայտնի է, քրտերի իրաւունքները ոտնահարուում են առաւել դաժանօրէն: Համապատասխանաբար, քրտերն արդէն մի քանի տասնամեակ մարտական գործողութիւններ են մղում այդ երկրում՝ արդիւնքում ունենալով աւելի քիչ ապստութիւններ:

Խօսելով քրտերի հիմնախնդրի մասին Թուրքիայում՝ պէտք է նկատի ունենալ, որ այժմ նրանց տարաբնակեցուածութիւնն աւելի ընդգրկուն է, քան թուրքական Քիւրտիստանի պատմաչարհագրական հասկացութիւնը: Վերջինս ներառում է Տիարպեքիր, Պաթման, Մարտին, Սղերդ, Սիրնակ եւ Հաքեարի (ձուլմերք) ծայրամասային գեղախումբերը: Հէնց այստեղ, մօտաւորապէս 11-13րդ դարերում տարբնակուեցին քրտերը, եւ ընդունուած է յատկապէս այդ շրջանները համարել Քիւրտիստան: 1915-1922 թուականներին, Արեւմտեան Հայաստանում հայերի ցեղասպանութիւնից յետոյ, քրտերը տարաբնակուեցին նախկին հայկական նահանգներում՝ կազմելով ժամանակակից Պինկէօլ, Վան, Մուշ, Պիթլիս, Ագրի, Իգդիր եւ Կարս գեղախմբերի բնակչութեան մեծամասնութիւնը: Քիչ աւելի վաղ քրտերը բնակութիւն հաստատեցին նաեւ Արեւելեան Հայաստանում, ներկայիս Թալինի եւ Արագածի շրջաններում:

Այսպիսով, քրտական շարժման աշխուժացումը, մասնաւորապէս, Թուրքիայում, ինչպէս նաեւ հնարաւոր քրտական ինքնավարութիւնը այդ երկրում կարող են դառնալ դանդաղ գործողութեան ակն ոչ միայն հարեւան Իրանի, Իրաքի եւ Սուրիայի, այլեւ՝ Հայաստանի համար: Բայց սա ոչ մի դէպքում չի բացառում քրտերի հետ կառուցողական երկխօսութեան անհրաժեշտութիւնը նրանց հնարաւոր ինքնավարութեան նեղացուող սահմանների շուրջ: Դեռեւս հարկ է մէկ եզրակացութեան յանգել «թէժ կէտերով» հարուստ շրջանում դրսից նախաձեռնուած գանկացած շարժումը յղի է անկանխատեսելի հետեւանքներով:

ԱԻԵԼԻ ԼԱՒ ԿԸ ԼԻՆԷՐ ՆԱ ԼՌԷՐ...

Քրտական Աշխատաւորական Կուսակցութեան առաջնորդ Ապտիւլլա Օճալանը տուել է աշխարհը ալեկոծող ցուցմունքներ: Նրա խօսքերով, Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեանը օգնել եւ օգնում են յոյները, Ժիրինովսքին, իսկ այն ստեղծելու գործին մասնակցել են խորհրդային յատուկ ծառայութիւնները, մասնաւորապէս՝ Քա.Կէ.Պէ.Ն: Քրտերի առաջնորդի յայտարարութիւնները այնքան մերկացընող են, որ որոշ երկրներում կասկածում են, թէ արդեօք կտտանքների տակ չէ՞ այդ ամէնը ասում Օճալանը:

Եւրոպական Միութիւնը արդէն դիմել է Թուրքիային՝ դատավարութեանը եւրոպական դիտորդների պարտադիր մասնակցութեան պահանջով:

Աւելի շուտ, Օճալանի մերկացումները գնալով կը ծաւսլուեն: Այս առնչութեամբ կարող է հաստատուել Ազրպէյճանի նախկին նախագահ Էլչիպէյի պնդումը Քրտական Աշխատաւորական Կուսակցութեան ստեղծմանը Հայտար Ալիեւի մասնակցութեան մասին, որը ժամանակին ղեկավարում էր Քա.Կէ.Պէ.ի մերձաւորարեւելեան բաժինը:

Եթէ Ապտիւլլա Օճալանը հաստատի նաեւ այդ փաստը, գայթակղութիւնը անխուսափելի է: Չնայած Թուրքիայի նախագահը չափազանց լաւ է վերաբերում Հայտար Ալիեւին, որպէսզի թոյլ տայ քրտերին մեղադրել վերջինիս հակաթուրքական գործողութեան մէջ: Ամենայն հաւանականութեամբ, հրապարակայնութեան սեփականութիւնը կը դառնան միայն այն ցուցմունքները, որոնք ձեռնտու են թուրքական իշխանութիւններին:

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆՑԻՆԵՐԸ ՆԵՆԳԱՓՈԽՈՒՄ ԵՆ ԽՈՋԱԼՈՒՆ • ՄՈՌԱՆՈՒՄ ԵՆ, ՈՐ ԵՂԵԼ Է ՍՈՒՄԿԱՅԻԹ

Պաքուի մէջ Փետրուար 26ը հռչակուած է ազրպէյճանցիներու ցեղասպանութեան օր. ցեղասպանութիւն, որ իբրեւ թէ գործադրուած է հայերուն կողմէ: Փետրուարի վերջին շաբթուան մէջ, Ազրպէյճանի քարոզչական մեքենան «հարուստ» տեղեկութիւններով ողողեց միջազգային լրատուական կեդրոնները: Անոնք հաղորդեցին, որ 26 Փետրուար 1992ին, հայերը Խոջալուի մէջ կոտորածի ենթարկած են շուրջ 650 ազերիներ:

Խոջալուի եւ Սումկայիթի դէպքերուն տխուր տարեդարձներուն առիթով, Հայաստանի մեր պաշտօնակից *«Երկիր»* օրաթերթը կը հերթէ եղած մեղադրանքները, հակառակ փաստեր կը հրապարակէ, երկու յուշերու լոյս ընծայումով: Առաջին «յիշողութիւնը» կը պատկանի... Ազրպէյճանի նախկին վարչապետ Մութալիպովի գրիչին:

ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ինչպէս ասում են, այն խոջալեցիները, որոնք փրկուել են, դրանք բոլորը կազմակերպուել են նրա համար, որ ատիթ դարձնեն իմ հրաժարականին: Ինչ-որ ուժ գործել է նախագահիս վարկաբեկելու համար: Ես չեմ կարծում, որ հայերը, շատ լաւ իմանալով նման իրավիճակին վերաբերող գործը, կարող էին թոյլ տալ, որ ազրպէյճանցիներն ստանան իրենց կողմից նման ֆաշիստական գործողութիւն կատարելու մասին փաստեր: Պէտք է ենթադրել, որ ինչ-որ մէկը շահագրգռուած է եղել այդ քաղաքերը հետագայում ցուցադրելու Վերագոյն խորհրդի նիստում եւ այդ բոլորը կենտրոնացնելու իմ անձի վրայ: Նթէ ես յայտարարեմ, որ դա Ազրպէյճանի ընդդիմութեան մեղքն է, կարող են ասել, որ ես նրանց մասին բամբասում եմ: Բայց մտորումների ընդհանուր պատկերն այնպիսին է, որ միջանցքը, որտեղ կարող էին մարդիկ հեռանալ, հայերը, այնուամենայնիւ, թողել էին: Այդ դէպքում ինչո՞ւ են նրանց վրայ կրակել, այն էլ՝ Ադտամին մօտիկ տարածքում, որտեղ այդ ժամանակ եղել են բաւականաչափ ուժեր, որոնք կարող էին դուրս գալ եւ օգնել մարդկանց: Կամ էլ ուղղակի պայմանաւորուել, որ խաղաղ բնակչութիւնը հեռանայ: Նման պայմանաւորուածութիւն միշտ էլ եղել է:

Ինձ միշտ ասել են, որ խոջալուեցիները կը փրկուեն, որ նրանց պէտք է օգնել գէնքով, պարէնով: Ես յանձնարարել էի դա կատարել ուղղաթիռներով: Սակայն օդաչուները, ինչպէս ինձ յայտնել են, հրաժարուել են այնտեղ թռչել, քանի որ չունեն յատուկ սարքեր, որ կարողանան դուրս թռչել: Այդպէս անցաւ գրեթէ մէկ շաբաթ: Այնտեղ մօտակայքում տեղակայուած է եղել Ադտամի խմբաւորումը, որը պարտաւոր էր մշտապէս հետեւել դէպքերի զարգացմանը: Երբ զօրամասը շրջապատել է Խոջալուն, պէտք էր բնակչութեանը պարպել: Դրանից առաջ նման յանձնարարութիւն եմ տուել Նուշիին՝ տղամարդկանց թողնել, իսկ կանանց ու երեխաներին դուրս հանել: Դա նոյնպէս պատերազմի օրէնքն է, նրանց պէտք է փրկել: Իմ գործունէութիւնը եղել է առարկայական եւ միանշանակ, ես այդպիսի յանձնարարութիւններ եմ տուել, բայց ինչո՞ւ Խոջալուում դրանք չեն կատարել, ինձ համար պարզ չէ:

Ասեմ նաեւ, որ ես մի քանի անգամ խօսել եմ Լեռնային Ղարաբաղի Վերագոյն խորհրդի նախագահ Մկրտչեանի հետ. «Դուք կոտորել էք հազարաւոր մարդկանց, մեզ հնարաւորութիւն տուէք դուրս տանել նրանց դիակները»: Բայց նա պատասխանել է, որ ոչ մի դիակ չի կարող լինել, նրանց մօտ են մեր մարդիկ, որոնց կերակրում են, թէեւ պարէնը չի հերիքում, եւ պատրաստ են նրանց բաց թողնել՝ փոխանակելով իրենց պատանդների հետ:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Ե՞րբ են ձեզ յայտնել այդ սպանուածների մասին:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Յաջորդ օրը, նրանից յետոյ, երբ հաղորդել են, որ Խոջալուում ընդամէնը մի քանի սպանուած կայ: Ստացուել է ներքին գործոց նախարարութեան տեղեկատուութիւնը:

Հ.- Ո՞վ է եղել այդ տեղեկատուութեան տեղեկատուն:

Պ.- Ինքը՝ նախարարը: Այն ժամանակ մամուլի ծառայութիւն էր ստեղծուած նաեւ պաշտպանութեան նախարարութիւնում: Ուղղաթիռների պատմութիւնից յետոյ պայմանաւորուել էինք, որ ոչ ոք չտայ չստուգուած տեղեկատուութիւն:

«Ղեզավիսիմայա Կազեթա», թիւ 63, 1992թ.

ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Նաեւ մենք յիշեցնենք: Նթէ հարկ լինի, Խոջալուի «ցեղասպանութեան» վերաբերեալ հակառակորդի մեղադրանքի դիմաց, վերոյիշեալ փաստաթղթից բացի 1992ի Փետրուարի 26ի կողքին պէտք է դնել նախորդ նահանջ տարւան՝ 1988ի Փետրուարի 27ը, 28ը եւ 29ը: Խոջալուն տեղի է ունեցել պատերազմական իրավիճակում, իսկ Սումկայիթը՝ «խաղաղ» պայմաններում: Այն ժամանակ Ազդրկովկասի մուսուլմանների հոգեւոր առաջնորդ Փաշազատէն զգուշացնում էր, որ այդպէս չվարուեն, թէ չէ հայերը կը սովորեն, վատ կը լինի: Բայց Խոջալուեցիների խոշտանգումները, ինչպէս պարզուում է Մութալիպովի հարցազրոյցից, կատարել են Սումկայիթի ոճրագործութիւնների հեղինակները:

Մենք չենք կարդացել, չենք լսել, որ հայ դիւանագէտները տարիներ շարունակուող բանակցութիւններում ներկայացնեն հաւաստի փաստաթղթեր այն բազում վայրագութիւնների մասին, որ տեղի են ունեցել Սումկայիթում ու նրանից յետոյ: Շատ հայ նուիրեալներ, իրենց կեանքը վտանգի ենթարկելով, ձայնագրել ու նկարահանել են այդպիսի բազմաթիւ իրողութիւններ եւ ո՞ր օրուան համար: Նթէ այդ բոլորը մի կողմ թողնենք, ապա Խոջալուի զոհերի մասին տարփողուող գիրք-ալպոմի դիմաց պէտք է դնենք գոնէ մէկը, թէկուզ՝ Սամուէլ Շահմուրատեանի գիրքը, որը թարգմանուած է տարբեր լեզուներով:

ՎԱՒԵՐԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍԱԵՐԻՋ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ ՄԱՍԻՆ

Պատրաստութիւն՝

ԱՐԱԶ ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ (ՔԱՆԱՏԱ)

Տեւողութիւն՝ 44 վայրկեան
Սակ՝ 25 ամ. տոլար
Ստանալ՝ Համազգայինի գրախանութէն:

◆ԻՍՐԱՅԷԼ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՋԻՋՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ԿԱՏԱՐ�է ԳՈՀԱՅՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

◆ԿԸ ՇԵՇՏՈՒԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԵՐՔԵԼՈՒ ՊԱՐԱԳԱՆ

Պէյրութէն բրիտանական *«Ինտիփենտընթ»* թերթին համար գրուած յօդուածով մը Հայկական Հարցին լաւատեղեակ Ռապըրթ Ֆիսք կ՚անդրադառնայ Միացեալ Նահանգներ - Թուրքիա - Իսրայէլ եռակողմանի նոր ուխտին՝ լուսարձակի տակ առնելով յատկապէս Հայկական Ցեղասպանութեան հերքումը ապահովելու նպատակով Թուրքիոյ կողմէ Իսրայէլի վրայ բանեցուած ճնշումները: Ստորեւ կու տանք յօդուածը:

Ամիսներէ ի վեր Իսրայէլի եւ Թուրքիոյ գաղտնի սպասարկութեան գործակալներ միացեալ ջոկատներ կազմած՝ լրտեսութիւն կը կատարեն Սուրիոյ, Իրաքի եւ Իրանի սահմաններուն վրայ՝ տեղեկութիւններ փոխանակելով Սուրիոյ եւ Իրաքի զինուորական շարժումներուն եւ Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան յեղափոխականներուն մասին:

Թուրքիա եւ Իսրայէլ նաեւ տեղեկութիւններ կը փոխանակեն յաջորդաբար հիւսիսային Իրաքի եւ հարաւային Լիբանանի մէջ իրենց ստեղծած «ապահովութեան գօտի»-ներուն մէջ փորձառութիւններուն մասին, իսկ սուրիական աղբիւրներ կը պնդեն, թէ իսրայէլեան օդանաւեր սկսած են թռիչքներ կատարել Թուրքիա - Սուրիա սահմանին շրջաններուն եւ հիւսիսային Իրաքի վրայէն:

Սուրիան օդակի մէջ առնելը այս նորաստեղծ ուխտին հիմնական նպատակներէն մէկն է, որուն առաջին զոհերէն մէկը եղաւ քիւրտ ղեկավար Ապտիլլա Օճալան:

Սակայն արաբական երկիրները անտեղեակ կը մնան Իսրայէլի ու Թուրքիոյ միջեւ զինուորական գործակցութեան մանրամասնութիւններէն: Նոյնիսկ Իսրայէլի եւ Թուրքիոյ մէջ շատ քիչեր տեղեկութիւններ ունին ուխտին ծածուկ կապերուն մասին:

Բացայայտ է, որ երկու երկիրները ռազմական օդանաւերու փորձերու փոխադարձ արտօնութիւններ տուած են, իսկ Իսրայէլ կ՚արդիականացնէ թրքական որոշ օդանաւեր, սակայն կը հաղորդուի նաեւ, թէ Թուրքիա կ՚ուզէ Իսրայէլէն գնել հակահրթիռային գերգաղտնի «Ուոլ» (պատ) պաշտպանութեան ցանցը, որ կ՚իրականացուի Միացեալ Նահանգներու արհեստագիտական օժանդակութեամբ:

Թուրքիոյ եւ Իսրայէլի գաղտնի սպասարկութիւնները նաեւ հերթական հանդիպումներ կ՚ունենան Թել Աւիւի մէջ, ամերիկացի ներկայացուցիչներու նախագահութեամբ: Այս հանդիպումներէն առնուազն մէկուն մասնակցած է նաեւ յորդանանցի ներկայացուցիչ մը:

Երբէ Յորդանան եւս որոշէ կապերը ներտացնել այս եռակողմանի դաշինքին հետ, ապա Սուրիա աւելի պիտի մեկուսացուի:

Իսրայէլի պահպանողական վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու կը հաւատայ (սակայն կը սխալի), թէ Սուրիա պիտի պարտադրուի առանց Կոլանի բարձունքներուն յանձնումով խաղաղութեան համաձայնագիր մը ստորագրել, երբ նախագահ Հաֆէզ Ասատի վրայ բաւարար ճնշում բանեցուի:

Թուրքիա կը փորձէ մեղմացնել այս գործակցութեան շուրջ արաբական երկիրներու մտահոգութիւնները, սակայն ցարդ չէ կրցած յաջողիլ:

Յիշեցնենք, թէ 1982ին, երբ Թուրքիա դատապարտեց Իսրայէլի Լիբանան ներխուժումը, Իսրայէլի գաղտնի սպասարկութիւնը Թուրքիոյ փոխանցեց Հալաւտանի Ազատագրութեան Հայկական Դաղտնի Բանակի ծայրայեղական կազմակերպութեան մասին կարեւոր տեղեկութիւններ՝ մեղմացնելով Անգարայի զայրոյթը: Անգարա նաեւ գոհ է այն իրողութենէն, որ Իսրայէլ եւս «ահաբեկիչ» կ՚որակէ Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան յեղափոխականները, հակառակ այն իրողութեան, որ Իրուսաղէմ Իրաքի քիւրտերը պաշտպանելու գաղափարին ջատագովն է եւ կը փափաքի, որ անոնք եւս սահմանափակ ինքնավարութիւն մը ունենան, այնքան մը, որ պաղեստինցիները ունին Իսրայէլի գրաւած հողերուն վրայ:

Սակայն Իսրայէլ բարոյական զիջումներ եւս կատարելու պարտադրուած է, որովհետեւ Ամերիկայի հրէական լոպին սկսած է նեցուկ կանգնիլ մէկուկէս միլիոն հայերու ջարդը Ցեղասպանութիւն չկոչելու Թուրքիոյ պնդումներուն, հակառակ այն իրողութեան, որ անհերքելի փաստեր կան, որոնք կը հաստատեն, թէ հայերու ջարդը 20րդ դարու առաջին ցեղասպանութիւնն էր: Ռոնկրէսի հրեայ անդամները նոյնիսկ կասկածի տակ առած են Հայկական Ցեղասպանութեան իրողութիւնը, սակայն ուրիշներ աւելի քաջ գտնուած են: Իսրայէլի խորհրդարանի արտաքին եւ պաշտպանութեան հարցերու յանձնախումբի անդամ Նոշի Մարիտ յայտարարած է. «Հրէաները, որոնք իրենց ազգակիցներէն վեց միլիոն կորսնցուցին նացիներու ցեղասպանութեան ընթացքին, պէտք է այլ ցեղասպանութիւն մը ուրացողներու վերջինը ըլլան»: Ան աւելցուցած է, թէ Իսրայէլի կառավարութիւնը պէտք չէ ազգային նեղ շահեր պաշտպանելու համար նման հերքումներ կատարէ, որովհետեւ ապագային անոնք շատ աւելի մեծ վնասներ կրնան հասցնել երկրին:

ՌԱՊԸԲԹ ՖԻՍՔ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Օճալան կը մարգէ ՔԱԿի գիւեալները

Թուրքիոյ մէջ քրտական հարցին քաղաքականացումը միշտ արգիլուած վերնագիր մը եղած է:

Քրտական ազգային քաղաքական վերազարթնումը Թուրքիոյ մէջ սկսաւ 1950ականներու վերջաւորութեան եւ 60ական թուականներու սկիզբը, երբ քիւրտ մտաւորականներ մշակութային ակումբներ հիմնեցին Պոլսոյ եւ Անգարայի մէջ: Իսկ 1967ին քրտական 19 գիւղ եւ քաղաք ականատես եղան աշակերտական մեծ ցոյցերու:

Քաղաքական կազմակերպ գործունէութիւնը ստացաւ երկու ձեւ. առաջինը սկսաւ 1965ին, երբ Տիարպեքիրի մէջ հիմնուեցաւ քրտական արեւելումով կազմակերպութիւն մը Թուրքիոյ Քիւրտիստանի Ժողովրդավարական Կուսակցութիւնը: Անոր ծրագիրը կ՚ընդգրկէր «Քիւրտիստան»ի մը պահանջը, ուր քրտերէնը պաշտօնական լեզուն է, եւ որ կը կառավարուի քրտական վարչամեքենայով մը, իսկ թրքական խորհրդարանին մէջ ունի համեմատական ներկայացուցչութիւն մը: 1968ի աւարտին յիշեալ կուսակցութեան ղեկավարութեան մեծ մասը բանտարկուեցաւ, մահափորձի ենթարկուեցաւ եւ կամ աքսորուեցաւ:

Քաղաքական ոլորտին մէջ քրտական ներթափանցման երկրորդ ուղին եղաւ Թուրքիոյ Աշխատաւորական Կուսակցութեան ընդմէջէն: Հակառակ անոր որ այս կուսակցութիւնը պաշտօնական ժխտական կեցուածք մը որդեգրեց քրտական հարցին գծով, սակայն մինչեւ 1969ի աւարտը անոր նախագահն ու քարտուղարը քիւրտեր էին: Կուսակցութեան նախագահ Մոհամմէտ Ալի Ասլան ընդդիմացաւ քրքական կառավարութեան այն օրէնքին, որ կ՚արգիլէր քրտերէնով որեւէ ձեւի հրատարակութիւնը կամ ցրւումը Թուրքիոյ մէջ եւ սկսաւ հրատարակել *«Եօի էքիս»* պարբերաթերթը (քրտերէն եւ թրքերէն): Քիւրտերու ազգային իրաւունքները արծարծող պարբերաթերթը արգիլուեցաւ իր չորրորդ համարէն ետք:

1970ին գումարուած իր խորհրդաժողովին ընթացքին Թուրքիոյ Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը ընդունեց քրտական հարցը: Ասիկա առաջին անգամն էր, որ թրքական օրինաւոր կուսակցութիւն մը նման քայլ մը կ՚առնէր:

1969ին Արեւելքի Յեղափոխական եւ Մշակութային կեդրոնի հիմնումը նախանշանն էր քրտական ազգային ձախին եւ անոր գաղափարակից թրքական ձախակողմեան շարժումին անջատման: Նոր հիմնուած կազմակերպութիւնը ծայր առաւ Պոլսոյ եւ Անգարայի համալսարանէն, ապա տարածուեցաւ Տիարպեքիրի եւ այլ քաղաքներու մէջ: Անիկա կը ներկայացնէր նոր սերունդ մը, որմէ այժմ ականաւոր են Մահմուտ Քիլինճ եւ Մեհտի Զանա, որոնք հետու կը մնան Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութենէն:

Քրտական մշակոյթի եւ կրթութեան հանդէպ այս մեծ հետաքրքրութեան զարթնումը հետեւանք էր թրքական կառավարութիւններու «թրքացման» բիրտ քաղաքականութեան: Քրտական աղքատ շրջաններու բնակչութիւնը ստիպուած էր իր երեխաները ուղարկել պետական դպրոցներ, ուր քրտերէն խօսիլը բացարձակապէս արգիլուած էր:

Թրքական կառավարութեան վախը քրտական ազգային վերազարթօնքէն սաստկացաւ 1970ի Մարտին, երբ քրտական ինքնավարութեան համաձայնագիր մը գոյացաւ Պաղտատի եւ Քիւրտիստանի Ժողովրդավարական Կուսակցութեան միջեւ: Բանակին ճնշումին տակ օրեան վարչապետ Սիւլէյման Տեմիրէլ զինուորական յատուկ գործողութիւններ կազմակերպեց քրտական գիւղերու դէմ տալով մինչեւ այսօր շարունակուող հաւաքական պատիժի օրինակը: Այս հալածանքը սաստկացաւ 1971ի պետական յեղաշրջումէն ետք:

Կառավարութիւնը արգիլեց թրքական ձախ կուսակցութիւնները եւ քրտական կազմակերպութիւնները. որոնց շարքին Թուրքիոյ Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը եւ Արեւելքի Յեղափոխական եւ Մշակոյթի կեդրոնը, ինչպէս նաեւ արգելափակեց անոնց ղեկավարները: Սակայն այն բանտերը նման էին դպրոցներու. նոյն շրջանին բազմացան քրտական ազգային խմբաւորումներ, որոնցմէ են Թուրքիոյ մէջ Քիւրտիստանի Ընկերվարական Կուսակցութիւնը ծանօթ Ռանիա Ազատն անունով (քրտերէն ազատութեան ուղին) եւ «Ռիզ Կարն» (քրտերէն ազատագրութիւն): Այսպէսով 70ականներուն ու 80ականներուն սկիզբը կը ներկայանայ իբրեւ քրտական ազգային շարժումի խմորումի շրջանը, որուն ընթացքին սակայն քրտական ձախակողմեան շարժումները ապրեցան պառակտումի վտանգաւոր պահեր:

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱՆՔԸ

Տարօրինակ է, որ Քիւրտ Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը Քիւրտիստանի մէջ չծագեցաւ, այլ Անգարայի, ուր Օճալան եւ իր ընկերները քարոզչութիւն կը տանէին քրքական ծայրայեղ ձախի շարքերուն մէջ: Շուտով սակայն բացայայտուեցան տարբերութիւններ եւ ՔԱԿ սկսաւ տարածել իրեն յատուկ գաղափարախօսութիւն մը. զինուորագրել երիտասարդներ եւ հիմնել շրջանային կոմիտէներ, որոնք կը հաւաքուէին միայն Ֆիթրի տօնին առիթով խուսափելու համար կառավարութեան հետապնդումէն: ՔԱԿ անուանումը պաշտօնապէս որդեգրուեցաւ 1979ի սկիզբը. այս կուսակցութիւնը քրտական միւս կուսակցութիւններէն կը տարբերէր ոչ թէ միայն իր կեդրոնացեալ դրութեամբ եւ մարքսեան գաղափարախօսութեամբ, այլ նաեւ իր որդեգրած զինեալ պայքարով: ՔԱԿ իր պայքարի գաղափարները տարածեց հարաւ-արեւելեան աւատապետական դրութեամբ յատկանշուող շրջաններու մէջ, ուր քիւրտ բնակչութիւնը կ՚ապրէր գրեթէ ստրկութեան տակ:

Քիւրտ Աշխատաւորական Կուսակցութեան կազմակերպական տարիները զուգադիպեցան 1980ի թրքական զինուորական յեղաշրջումի տարիներուն: Քրտական ազգայնականութեան դէմ հալածանքը իր գագաթնակէտին հասաւ թէ բանտային չարչարանքով, թէ բանակին յարձակումներով:

Թրքական այս վայրագ ճնշումին տակ քրտական կարգ մը կուսակցութիւններ պառակտուեցան. ուրիշներ ինքնալուծարումի դիմեցին, ինչ որ ՔԱԿը վերածեց միակ ուժին:

Օճալան 1980ի յեղաշրջումէն առաջ հեռացաւ Թուրքիայէն եւ արտասահմանին մէջ սկսաւ հաւաքել իր կուսակցութեան տարրերը:

1984ին ՔԱԿի առաջին գործողութիւններուն թիրախը դարձան թրքական ոստիկանատները: Թուրք կառավարութիւնը որդեգրեց այն գործելաձեւը, զոր ֆրանսացիները որդեգրած էին Ալճերիոյ մէջ. իշխանութիւնները յառաջացուցին «գիւղական պահակներ», որոնց թիւը 1989ին 16 հազարի հասաւ, իսկ մինչեւ 1993 կրկնապատկուեցաւ: «Գիւղական պահակները» դարձան ՔԱԿի զինեալներուն թիրախը: 1987ի եւ 1989ի միջեւ ՔԱԿի ուժերը քանդեցին 137 դպրոց, որոնք կը նկատուէին «Անգարայի թրքացման միջոցները»: Հետագային Օճալան ինքնաքննադատութիւն մը կատարելով յայտարարեց, թէ պէտք է աւելի ճշգրիտ ըլլալ նման թիրախներ ընտրելու ատեն:

«Գիւղական պահակներ»ու (որոնք ՔԱԿի կողմէ «գործակալներ» յայտարարուեցան) դէմ կուսակցութեան բիրտ պայքարը, ինչպէս նաեւ Օճալանի երկաթեայ թաթը կուսակցութեան վրայ պատճառաբանութիւններ էին, զորս թրքական իշխանութիւնները լաւապէս օգտագործեցին իբրեւ «ահաբեկչական» կուսակցութիւն ներկայացնելու համար ՔԱԿը: Այս պատկերը քանդակելու ատեն քրտական շրջաններու մէջ գործողութիւնները առնուեցան խիստ հսկողութեան տակ:

Թրքական կառավարութեան ճնշիչ քաղաքականութեան հետեւանքները յաճախ երեւան հանեցին թուրք թղթակիցները, որոնք երբեմն յանդգնեցան լուսարձակի տակ առնել թրքական բանակի զոհ «կարմիր քիւրտերը» եւ անդրադարձան կառավարութեան հաստատած արտակարգ դրութեան հետեւանքներուն: Այսպէսով սկսաւ հարաւ-արեւելեան շրջաններուն շուրջ հաստատուած լռութեան պատը փուլ գալ:

Թուրք ականաւոր գրող Եաշար Քամալ այդ պայքարը կը կոչէ «սուտերու արշաւ», իսկ թրքական բանակին մղած պատերազմը «ամէնէն զզուելի պատերազմը. որ կարելի է երեւակայել այսօր Թուրքիոյ մէջ»: Ե. Քամալ կը գրէ. *«Թուրքիոյ հանրապետութիւնը 1923 Հոկտեմբեր 29ին իր հիմնադրութենէն ի վեր զարգացուց ատելութեան եւ բռնութեան համակարգ մը. զոր կարելի չէ հանդուրժել: ... Այսօր թրքական կառավարութիւնը հասած է բռնատիրութեան մակարդակի մը. որ հազար ու մէկ անգամ աւելի վատ է. քան Օսմանեանը»:*

Թուրքիոյ բանակին «այրած հողի» քաղաքականութիւնը պատճառեց տասնեակ հազարաւոր զոհեր եւ տեղահանութիւններ, որոնց ընթացքին իրենց տուներէն քշուածներուն թիւը կը գնահատուի երկու միլիոնով:

ՍԽԱԼՆԵՐՈՒ ՍԲԲԱԳՐՈՒՄ

ՔԱԿի հինգերորդ ընդհանուր ժողովը գլխաւորաբար արծարծեց *«20ամեայ պայքարի սխալները»* վերնագիրը:

1995ի Յունուար 8էն 27ի միջեւ գաղտնի վայրի մը մէջ գումարուած ժողովին մասնակցեցան 317 ներկայացուցիչ:

Խորհրդաժողովին գումարումը զուգադիպեցաւ քրրտական աքսորի խորհրդարանին կազմութեան, ինչպէս նաեւ ՔԱԿի կողմէ մարդկային իրաւունքներու եւ ժընեւի այլ պայմանագիրներու ընդունման:

Խորհրդաժողովին ընթացքին ՔԱԿ իր զինաշանէն վերցուց «մուրճը եւ մանգաղը», հեռացաւ համայնավար գաղափարախօսութենէն ընդգծելով ընկերվարական ըմբռնումները: Խորհրդաժողովը ընդունեց նաեւ քաղաքական եւ դիւանագիտական աշխատանքներու ծրագիր մը հայդուկային կռուին կողքին:

Օճալան դարձաւ ՔԱԿի նախագահական խորհուրդի նախագահ (եւ ոչ թէ քարտուղար): Խորհուրդի անդամներ ընտրուեցան Ժեմիլ Պայէք, Տուրան Քալքան, Մուրատ Քարայլան, Խալիլ Աքես, Հէյտար Քիթան եւ Մուսթաֆա Քարասու:

«ԱԱՖԻՐ»ԷՆ

ՔՈՍՈՎՈՅԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՄԷՋ

ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԸ ԽԱՂԱՁԵՒՈՂ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ԴԻՄԱՑ

Քոսովոյի այպանացիները, ինչպէս քիւրտերը Օսմանեան կայսրութեան չարմարող ժողովուրդներն են, որոնք մուգուեցան երբ Ա Աշխարհամարտէն եւ Օսմանեան կայսրութեան փլուզումէն ետք աշխարհի մեծ ուժերը վերակազմեցին Եւրոպայի եւ Միջին Արեւելքի աշխարհաքաղաքական քարտէսը: Անոնք դուրս ձգուեցան, երբ ժողովուրդներու ազգային «տուն»երը կը բաժնուէին:

Դաշնակիցները նախնտրեցին ամրողջական Թուրքիա մը, քան՝ անորոշ Քիւրտիստան մը, որ հաւասարապէս անընդունելի կր Անկլիոյ Ագգերու Դաշնակցութեան հոգատարութեան տակ կտնուող Իրաքի, եւ 1920ական թուականներուն Անգլիոյ խնամակալութեան տակ կտնուող Իրանի համար:

Մինչեւ այսօր անոնք Թուրքիան կր նախնտրեն, բան մր, որ եւրոպացիները փաստեցին քրտական հարցին հանդէպ իրենց ցուցաբերած անտարբերութեամբ: Իսկ Միացեալ Նահանգներ իրենց ընտրանքը բացայայտեցին Օճալանի ձերբակալման մէջ Թուրքիոյ օգնելով:

Եւրոպացիները եւ ամերիկացիները նաեւ կր նախնտրեն Սերպիոյ կապուած Քոսովս մր, քան այպանական անկախ Քոսովոն:

Ներկայիս Ռամպուէյի ընդհատուած բանակցութիւններէն հրապարակուելիք Արեւմուտքի առաջարկած նախնական համաձայնագիրի գլխաւոր մտահոգութիւնն է սահմանել այն հետեւանքները, զորս այպանական Քոսովոյի ինքնավարութիւնը կրնայ ունենալ այլ վայրեր գտնուող այպանացիներուն ազգայնականութեան վրայ:

Քիւրտերը քոսովոյիներէն աւելի մօտ են քաղաքական ճակատներու եւ ապստամբիւն մր բռլայու համամանքին: 1919ին անոնք իրրեւ ազգ ճանչցուելու համար ձայն բարձրացուցին պաշնակիցներուն դէմ, որոնք հապճեպօրէն ազգային ինքնորոշման խոստում տուած էին պարտուած Օսմանեան եւ Աւստրօ-Հունգարական կայսրութիւններու իշխանութեան տակ գտնուող ժողովուրդներուն:

1920ին կնքուած վրայ:

Սեւրի պաշնագիրը բաժան-բաժան ըրաւ Օսմանեան կայսրութիւնը եւ ինքնավար Քիւրտիստան մր խոստացաւ քիւրտերուն: Երեք տարի ետք Լօգանի պաշնագիրը եկաւ փոխարինելու Սեւրի պաշնագիրին, եւ որ ոչ մէկ ձեւով յիշեց Քիւրտիստանի մր գոյութիւնը: Մինչ այդ Քեմալ Աթաթիւրքը արդէն իսկ վերակենդանացուցած եւ վերահաստատած էր աշխարհիկ Թուրքիան:

Ասկէ ի վեր քիւրտերը միշտ ալ շահագործուած են իրենց բռլոր դրացիներուն, ինչպէս նաեւ Միացեալ Նահանգներու կողմէ: Անոնք շահագործուած են Իրանի Շահերուն կողմէ, 1970ական թուականներուն, նաեւ Մոցի պատերազմէն ետք Միացեալ Նահանգներու կողմէ, երբ Ուաշինկթրն կ՚ուզէր ընդդիմադիր ուժեր օգտագործել Սատտամ Հիւսէյնին դէմ, ինչպէս նաեւ ներկայիս, երբ ան կր փորձէ գօրաշարժի ենթարկել Սատտամի ընդդիմադիրները: Այս բոլորը ոչ մէկ շահ ապահոված են քիւրտերուն, նկատի առնելով, որ Ուաշինկթրն, վերջաւորութեան կր նախընտրէ կեդրոնացեալ Իրաքի մր գոյութիւնը, քան բաժնուած Իրաքմր, որ կրնայ իրանեան հեղինակութիւնը գօրացնել շրջանին մէջ:

Փրիշթինայի մէջ սերպ զինեալներ կը հսկեն ձամբու մը վրայ:

Քոսովոյի Ազատագրութեան Բանակի զինեալ մը՝ դիրքի վրայ:

Միլոշեւիչ եւ Միլոշեւիչ միայն կրնան ապահովել Սերպիոյ ներկայ սահմանները, ուստի Սերպիոյ ներկայ ղեկավարութիւնը ոչ մէկ զիջում պիտի ընէ Քոսովոյի ինքնավարութեան հարցին մէջ:

Ներկայիս միջազգային համայնքին կողմէ ապստամբական ծրագիր մր կը գործադրուի Պոսնիոյ մէջ: Յաջողութեան յոյսեր կան, որովհետեւ Սարայեւոն, որ Պոսնիոյ մեծ մասը կր

«ՀԵՐՔԱՏ ԹԻԹՂԻՒՆ»

Շար.ը՝ էջ 10

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ

ՏՆԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ

ԱՄԷՆ ԲԱՆ՝ ԿԱՄ ՈՉԻՆՉ

Հինգէն եօթը: Ամանց համար այս ժամերը ալցելութիւններու ժամեր են, ոմանց համար՝ ժամադրութիւններու, իսկ ուրիշներու համար ալ... դպրոցական տնային պարտականութիւնները կատարելու: Վերջին աշխատանքը հաւանաբար ամէնէն լուրջն է աշակերտներուն համար, բայց մանաւանդ՝ ծնողներուն համար: Ծնողներուն մտածումները կը կեդրոնանան իրենց զաւակին դպրոցական կեանքին վրայ, երբ երեխան նախակրթարան կը հասնի: Այդ օրուընէ սկսեալ, ծնողները կը սկսին մտածել իրենց զաւակին ապագայ ուսումին եւ աշխատանքին մասին. ընտանիքներուն կեանքը կը կեդրոնանայ երեխաներուն դպրոցական կեանքին եւ արդիւնքներուն վրայ:

Սպասումներու չափազանցութեան եւ յուսահատութեան միջեւ. ծնողական հաւասարակշռուած մօտեցումը կը մնայ դժուար լուծելի հաւասարութիւն մը:

Հոգեբանները եւ մանկավարժները կը հաստատեն, որ այս կեդրոնացումը որոշ չափով չափազանցուած է. բազմաթիւ ծնողներու համար, իրենց զաւակներուն դպրոցական կեանքին հետեւիլը ծանր պատասխանատուութիւն մըն է: Դպրոցին մէջ յաջողութեան կապուած կարեւոր հետեւանքներուն պատճառով, ծնողները կը տատանին ծայրայեղ երկու մօտեցումներու միջեւ՝ երեխային դպրոցական կեանքին մէջ ամբողջական եւ բացարձակ մասնակցութիւն, կամ՝ անոր հանդէպ ամբողջական անտարբերութիւն (այս վերջին մօտեցումը աւելի շեշտուած է այն ընտանիքներուն մէջ, ուր երեխան յաջորդական ձախողութիւններ կ'արձանագրէ, իսկ ծնողները անհրաժեշտ միջոցները չունին անոր օժանդակելու): Յուսահատութեան եւ սպասումներու չափազանցութեան միջեւ հաւասարակշռութիւն մը գտնելը դժուար կը թուի:

Իրենց զաւակին դպրոցական կեանքին մէջ մեծապէս ներգրաւուած ծնողներուն մօտ յաճախ նկատելի է անձնութեան զգացում մը՝ երեխային ձախողութեան կարելիութեան մտածումին պատճառով: «Արտասովոր» անձնութիւն մը, ինչպէս կ'ըսէ մանկավարժ-հոգեբան Միշէլ Տըվըլէյ: Այդ անձնութիւնը ծնողներուն կը յիշեցնէ իրենց դպրոցական կեանքը: Նթէ ծնողները իրենք դժուարութիւններու հանդիպած են իրենց դպրոցական կեանքին մէջ, երեխաներու դժուարութիւնները կը կրկնեն կացութիւններ, որոնք անընդունելի են ծնողներուն համար: Միւս կողմէ, փայլուն աշակերտներ եղած ծնողները չեն ընդունիր, որ իրենց զաւակները կրնան նուազ փայլուն ըլլալ: Որոշ ընտանիքներու մէջ, դպրոցէն վերադարձի պահը կամ ճաշի պահը կը յատկանշուին երեխաներուն մնալուն հարցաքննութեամբ. «Ի՞նչ ըրիր դպրոցը», «Լաւ աշխատեցա՞ր» եւ այլն:

Դպրոցական կեանքին յատկացուած երբեմն անվերջանալի թուացող խօսակցութիւններուն վրայ յաճախ կը բարդուին չափազանցուած հակազդեցութիւններ՝ նուազագոյն սխալին դիմաց: Երեխաներ կան, որոնք իրաքանչիւր տկար արդիւնքի կը պատժուին, կամ կը ստիպուին միշտ կէս գիշեր իրենց դասերը պատրաստել. նոյնիսկ նախակրթարանի տարիներուն: Ծնողներուն կողմէ այս ծայրայեղ կեցուածքը, դպրոցական յաջողութիւնները խթանելու փոխարէն, երեխան կը հետացնէ սորվելու հաճոյքէն: Անոնք իրենք զիրենք կը ստիպեն աշխատիլ՝ իրենց ծնողներուն հաճոյք պատճառելու համար, եւ ոչ՝ որովհետեւ կը սիրեն դպրոցը:

Կարգ մը ծնողներ չեն կրնար ներքագատիլ իրենց զաւակներուն դպրոցական կեանքին առթած անձնութենէն, մասնաւորաբար երբ երեխան դժուարութիւններ կը դիմագրաւէ կամ յաճախ կը ձախողի: Այսպէս, կացութեան դարմանի մը գտնելու անկարող, անոնք երբեմն կը յուսահատին եւ ամբողջովին կը հրաժարին երեխային դասերով հետաքրքրուելէ. անոնք կը բացակայիս ծնողական ժողովներէ, կապ չեն պահեր ուսուցիչներուն հետ եւ այլն: Սակայն այս անտարբերութիւնը, ինչպէս իրաւամբ կը նշէ Մ. Տըվըլէյ, պարզապէս երեւոյթ մըն է. «Հօր մը կամ մօր մը համար՝ կ'ըսէ ան,- դժուար է դպրոց երթալ դիմագրաւելու համար իր զաւկին ձախողութիւնը: Անոնք յաճախ կը յետաձգեն դպրոց ալցելելու թուականը: Առաւել, եթէ ծնողները իրե՛նք չեն ամբողջացուցած դպրոցական կրթութիւնը, անոնք յաճախ վախ կը զգան այդ «անծանօթ» հաստատութեան հանդէպ: Անոնք իսկական անտարբերներ չեն»:

Նրեխային դպրոցական կեանքին հանդէպ ընտանիքի մօտեցումը իրականութեան մէջ կը կառուցի եռակողմանի յարաբերութեան մը հիման վրայ՝ երեխայ - ծնողք - դպրոց, եւ աւելի ճշգրտօրէն՝ ուսուցիչ: Նրբ երեխան ձախողութիւններ կ'արձանագրէ, կը նշանակէ, որ ընդհանուր դրութիւնը լաւ չի գործեր: Պատասխանատուներու փնտրտուքը յաճախ կը յանգի յանցաւորներու մատնանշումին: Հոգեբանները կը նկատեն, որ այս պարագաներուն մէջ, ծնողները անգիտակցաբար «կը հեռանան» դպրոցէն, որովհետեւ մատնանշուող առաջին յանցաւորները իրենք կ'ըլլան, ինչ որ անշուշտ թիւրըմբռնում է:

Ընդհանրացած կարծիք մը գոյութիւն ունի, ըստ որուն ծայրայեղ կեցուածքները ամէնէն շատ կը նկատուին կրթական օգնած մակարդակ ունեցող ծնողներուն մօտ: Սակայն մասնագէտները բացարձակապէս կը ժխտեն այս կարծիքը: «Ընդհանրապէս, մարդիկ ծնողները կը բաժնեն երկու խմբակներու. ա) անոնք, որոնք դաստիարակչական անհրաժեշտ ձեւերը գիտեն՝ շիտակ ձեւով հետեւելու համար իրենց զաւակներուն դպրոցական կեանքին. բ) անոնք, որոնք չեն ամբողջացուցած իրենց դպրոցական կրթութիւնը եւ սխալներ գործելու աւելի մեծ հաւանականութիւն կը ներկայացնեն. այս կարծիքը սխալ է, կ'ըսեն անոնք: Ընտանիքներ կան, որոնց ծնողները ամբողջացուցած են դպրոցական եւ նոյնիսկ համալսարանական կրթութիւն, սակայն իրենց զաւակները փակուած են դպրոցական պարտականութիւններու շրջանակին մէջ, յոգնած են եւ ձանձրացած: Այլ ընտանիքներու մէջ, ուր ծնողները առաւելագոյնը միչեւ միջնակարգ հասած են, սակայն կը յաջողին իրենց զաւակներուն համար արժեւորող մթնոլորտ ստեղծել: Որոշիչ տարրը աւելի մշակութային քնոյթ ունի, քան՝ ընկերային-տնտեսական»:

ՎՍՏԱՀԻԼ

Նրբ ծնողները չեն յանցաւոր ընտանիքները, դպրոցը եւ ուսուցիչները կը դրուին ամբաստանեալի աթոռին վրայ: Դպրոցները յաճախ չափազանց պահանջկոտ են, պարտականութիւններով կ'ընկճեն աշակերտները. շատ կանուխ կը մատնանշեն «հարց ունեցող» աշակերտները, յանցաւոր կը զգացնեն ծնողներուն...: Այստեղ նաեւ, կատարուած քննադատութիւնները ծանօթ են: Նրբեմն տեղին, անոնք յամենայնդէպս կը հաստատեն, որ ծնողք - ուսուցիչ կապերը մեծ ազդեցութիւն կ'ունենան երեխային դպրոցական ապագային վրայ:

Կը մնայ դարձեալ նշել, որ չափազանցուած սպասումներուն եւ յուսահատութեան միջեւ ծնողական հաւասարակշռուած մօտեցումը դժուար լուծելի հաւասարութիւն մըն է: «Հրաշք լուծումը գոյութիւն չունի,- կ'ըսէ Մ. Տըվըլէյ.- «չիտակ» մօտեցումը, եթէ գոյութիւն ունի, մեծ մասամբ կազմուած է նախազգացումներէ»: Անհրաժեշտ է քիչ մը հեռուէն դիտել դպրոցական կեանքը: «Երեխային դպրոցական կեանքին հետեւիլ չի նշանակեր միայն պարտականութիւններու կատարումին օգնել,- կ'ըսէ մանկավարժ-հոգեբանը,- դպրոցին մէջ ուսուցիչին ըսածները տան մէջ կրկնելու փոխարէն, նախընտրելի է երեխային նայիլ վստահութեամբ: Հետզհետէ աւելի կ'ամրանայ այն համոզումս, որ դպրոցական յաջողութիւնը կը հիմնուի ինքզինք ապագայ անհատի մը մորթին մէջ երեւակայելու կարողութեան վրայ»: Ու թերեւս ծնողներուն դերը այս է. օգնել իրենց երեխային՝ հաւատալու իր սեփական յաջողութեան:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒՆ ՎԱՅՐԱԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԾՆՈՂՔ, ԸՆՏԱՆԻՔ, ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Արեւմուտքի մէջ, երիտասարդներուն մօտ վայրագութեան երեւոյթը վերապարձած է թերթերու առաջին էջ: Անգործութեան եւ մրցակցութեան պատճառով աստիճանարար մագլցող ճնշումը կը յանգի ջարդուած փեղկերու, խոշտանգումի դէպքերու, գողութիւններու, թմրամոլութեան... Արեւելքի մէջ եւ մասնաւորաբար մեր անմիջական չրջապատին մէջ, նշեալ երեւոյթը նուազ բացայայտ է, սակայն՝ առկայ:

Մնողներ, ուսուցիչներ եւ դաստիարակներ կրնան վկայել ջղային եւ բիրտ վերարերում ունեցող պատանիներու եւ երիտասարդներու մասին, որոնց առջեւ չափահասներն ու պատասխանատուները չփոթած կը մնան: Ո՞վ է պատասխանատուն: Ընկերութի՞ւնը, դաստիարակչական դրութի՞ւնը, ծնողնե՞րը, թէ երիտասարդները: Եւ մանաւանդ, ի՞նչ րնել: Նայնիսկ եթէ կարենանք գտնել «յանցաւոր»ները, հարցը լուծուած չ'ըլլար, որովհետեւ լուծումները, որոնք կը գործադրուին դէպքերէն ետք, հարցին արմատին չեն հասնիր:

Ուրեմն՝ «ի՞նչ րնել» հարց կու տանք, եւ նայուածքները կը դառնան դէպի րնտանիքներ, որովհետեւ ընկերութիւնը կը դժուարանայ ծրագիրներ գտնել: Սակայն րնտանիքը նաեւ, ինչպէս աշխատանքային միջավայրը եւ դպրոցը, փոփոխութիւն կրած են:

Այլեւս կրթել գոյութիւն չունին աւանդական րնտանիքներ, ուր հայրը պատժելու եւ տնօրինելու բացարձակ իրաւունքը ունէր: Արդի րնտանիքին մէջ, յաւագոյն պարագային հեղինակութիւնը բաժնուած է անիկա յաճախ աննկատ է եւ յաճախ՝ անհետացած:

«Երեխաներու իրաւունքներ» պաղպաղախօսութեան չափազանցուած քարոզչութեան ազդեցութեան տակ, ծնողական պատասխանատուութեան կպցուցմը վերածուեցաւ յանցանքի կպցուցմի: Տակաւին 1954ին, ընկերարան Հաննա Արենթ կը գրէր. «Հեղինակութիւնը վերացուեցաւ չափահասներուն կողմէ, եւ այս իրողութիւնը մէկ րան կը նշանակէ՝ չափահասները կը մերժեն ստանձնել պատասխանատուութիւնը այն աշխարհին, որուն մէջ տեղադրեցին իրենց երեխաները»:

Հարկ է յիշեցնել, որ միայն տնտեսական կամ րնկերային տպաւորութիւններ դիմագրաւող ծնողները չեն, որոնք հարցեր ունին իրենց երեխաներուն հետ: Բոլոր ծնողները յարաբերութեան հարցեր կ'ունենան իրենց երեխաներուն հետ, պարզապէս որովհետեւ տուեալ հանգրուանի մը, երեխան կարիքը ունի մերժելու այն, ինչ որ կը սիրէր եւ կը կապկէր մինչ այդ, ինքն իր անհատականութիւնը հաստատելու համար: Տնտեսական կամ րնկերային տպաւորութիւններ դիմագրաւող րնտանիքներու մէջ, այս հանգրուանը աւելի մեծ հաւանականութիւն ունի ողբերգական տարողութեան հասնելու:

*Դժուար կացութեան մէջ գտնուող ծնողներուն մասին այնքան կրնանք, որ կրնանք ըսել, որ կրնանք ըսել, որ կրնանք ըսել

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆«ՏԸ ՈՒԵՏԻՆԿ ՍԻՆԿԸՐ» (Փլաճէթ / Ապրած. Ջուք. Փլազա. Քոճքորտ).- Հարաւային Կալիֆորնիոյ խճճուրքներու երգիչ Ռոպի (Ատաս Սանտլըր) իր պարտականութեան ընթացքին կը հանդիպի սպասեակ Միւլիային (Տրիւ Պարիսոր), որուն սիրտը կը փորձէ գրաւել:

◆«ՍՈԼՕՐ» (Ասպասատ. Ֆիրուէյ. Փլաճէթ / Ապրած. Թրիփոլի. Քոճքորտ).- Քրրթ Իսասըլ դեր ստանձնած է գիտաերեւակայական ֆիլմի մը մէջ, ուր ուղեղաին լուացքով անգութ գիտնորներ կը պատրաստուին:

◆«Ը ՏԵՍՔՆԻ ԱՃ ՀԸՐ ՕՆ» (Ամփիր / Սոֆիլ. Տիւճ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Էլիթ. Աթլանթիս. Լաս Սալինաս).- Իրական պատմութենէ առնուած ֆիլմ մը, ուր Վերոնիքա (Քեթրին Մաքքորմաք) իր կենցաղը կը փոխէ, մօտենալու համար հարուստ դասակարգի սաս կազմող իր սիրահարին (Ռիւֆիւս Սիուըլ):

◆«ՓՍԱՅՔՕ» (Փլաճէթ / Ապրած. Ջուք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոճքորտ).- Հիչզրոքեան ֆիլմի մը վերարտադրութիւնը, ուր Մարիոն Քրէյն (Անն Հէչ) իր ընկերոջ՝ Սէմի հաշուոյն դրամ կը գողնայ եւ կ՚ապաստանի պանդոկ մը, ուր եւ կը սպաննուի:

◆«ԼԻՕ ՏԻՆԷ ՏԷ ՔՈՆ» (Փլաճէթ / Ապրած. Քասլիք. Քոճքորտ. Ֆրիուէյ. Սաժէս).- «Ապուշներու ընթրիքին» միտք բանին հետեւեալը է. ընթրիքին մասնակիցները կը բերեն «ապուշութիւն» մը եւ լաւագոյնը կը դառնայ յաղթականը...

◆«ՄԻՒ ՃՕ ՊԻԷՔ» (Փլաճէթ/Ապրած. Ջուք. Քասլիք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոճքորտ. Ֆրիուէյ).- Պրէտ Փիթ ինքնաշարժի արկածով կը սկսինայ, բայց փոխանակ անդենական բարձրանալու, կը «հաստատուի» գինք զարնող ինքնաշարժին մեծահարուստ տիրոջ՝ Ընթրնի Հոփքինզի տունը, ուր կը սիրահարի անոր աղջկան՝ Քէյթ Ֆորլանի:

◆«ԹԱՆԿՕ» (Էսփաս. Ասիփիր/Սոֆիլ. Տիւճ. Սէնթ Էլի. Լաս Սալինաս).- Բենսդրիչ Մարիօ «Թանկօ» նիւթով ֆիլմի մը պատրաստութեան ընթացքին կը հանդիպի գեղեցիկ Էլէնայինն, որուն շուրջ կը դառնայ ֆիլմին նիւթը:-

◆«ՍԻՏԵՓՄԱՒ» (Էսփաս. Ասիփիր. Տիւճ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Էլիթ. Աթլանթիս. Լաս Սալինաս).- Իսկապէս (Շիւլիա Իսապրթթ) կը փորձէ ճոգ տանիլ իր ընկերոջ՝ Լուքի (Էտ Հարիս) զաւակներուն: Սակայն զաւակներուն հարազատ մայրը մէրի (Մուզան Սարանտըն) դժուար պայմաններ կը ստեղծէ:

◆«ՄԱՅՔԼ» (Միթէ. Սաժէս. Էլիթ).- Մայքըլը (մոն Թրավոլթա) իր «պաշտօնակից»-ներէն տարբեր է: Ան կը խմէ, կը ծխէ եւ կը հայհոյէ, եւ գործ պիտի ունենայ 2 լրագրողներու եւ «հրեշտակային» հարցերու մասնագէտի մը հետ:

◆«ԻՆԸՐՄԻ ԱՃ ՏԸ ՍՓԷՅՍ» (Փլաճէթ/Ապրած. Ջուք. Քոճքորտ).- Փաստաբան Իոպրդ Տինի (Ուիլ Սմիթ) կը փոխանցուի յոյժ գաղտնի տեղեկութիւն մը, առանց իր գիտակցութեան, որուն պատճառով կ՚ամբաստանուի իբրեւ ոճրագործ եւ կը հալածուի գաղտնի սպասարկութիւններու կողմէ... Դեր ստանձնած է նաեւ մինչ Հէքմըն:

◆«ՇԱՅՆ» (Միթէ. Սաժէս. Էլիթ).- Մանկութեան ծանր օրեր ապրած հաճար մը՝ Տէյվիտ, կը հետանայ ընտանիքէն, ինչ որ պատճառ կը դառնայ, որ ան մնտայինն խանգարուն ուենայ:

◆«ՃԱՅԸՐ ԼԱՅՖ» (Փլաճէթ. Ջուք).- 1837ին, Էլիզապէթ (Սոֆի Մարսօ) կ՚ընդունի հարուստ անգլիացիի մը առաջարկը՝ անոր հասար զաւակ մը ծնելու, որմէ պիտի բաժնուէին. ծնունդէն անմիջապէս ետք, ըստ պայմանագրութեան:

◆«ՌԱԸ ՀԱՈՒՐ» (Ասպասատ. Փլաճէթ / Ապրած).- Չինաստանի հիւպատոսին 11 տարեկան աղջնակը առեւանգուած է, որուն պատճառով էֆ. Պի. Այ. գործի անցած է, օգնական ունենալով Լիւ (Ճէքի Չէն): Արկածախնդրական ֆիլմ մը երգիծական ձեւով ներկայացուած:

◆«Լ.Ը ՊՈՍԻՒ» (Միթէ. Սաժէս).- Իր պակի արարողութեան պատրաստութիւններով զեր-զբաղած Նիվէրի իշխանը կը սպաննուի իր զարմիկին կողմէ: Բարեկամ ասպետ մը (Տանիէլ Օթէոլ) կ՚որոշէ վրէժ լուծել:

◆«ԱՅ ՍԻՒԻ, ՆՕ ՈՒԱՅ ԵՈՒ ՏՈՏ ԼԱՍՒՍ ՍԱՄԸՐ» (Ամփիր. Տիւճ. Սոտեքօ. Էսփաս. Լաս Սալինաս).- Նախորդ ֆիլմին շարունակութիւնը, ուր «կորսուած» ոճրագործ մը դարձեալ ասպարէզ կ՚իջնէ, կիսատ մնացած իր «գործը» աւարտելու...

◆«ՌՈՆԸՆ» (Փլաճէթ. Քասլիք եւ Վանտոս).- Դէպքը տեղի կ՚ունենայ Փարիզի մէջ, ուր իրլանտացի աղչիկ մը (Նաթաշա Մաքելհոն) կազմած է գողերու խմբակ մը՝ «Ռոնընս»: Արկածախնդրական եւ հետաքրքրական ֆիլմ: Դերակատարներ՝ Ռոպըրթ Տի Նիրօ, Ժան Ռենօ եւ Սիճ Պին:

◆«ԱՆԹՅ» (Փլաճէթ/Ապրած. Քասլիք.) Վանտոս.- Գիտաերեւակայական սանուկներու յատուկ ֆիլմ մը, որուն մէջ օգտագործուած են Վուտի Էլընի. Սիլվեսթըր Սթալոնի եւ Շարոն Սթոնի ձայները...

◆«ԷՎԸՐ ԱՃԹԸՐ» (Ասթիր. Սոտեքօ. Էսփաս).- Այս անգամ ֆիլմի վերածուած է «Մոխրիկը». սակը փոփոխութիւններով: Դեր ստանձնած են Տրիւ Պէրիմոր, Աննեթիքա Հիւսթըն եւ Տակրի Սթաք:

◆«Ը ՓԸՐՖԷՔԹ ՄԸՐՏԸՐ» (Սաժէս).- Հիչզրոքեան ֆիլմի մը կրկնութիւնը: Կնկան մը ամուսինը եւ սիրահարը կը մտադրեն զինք սպաննել: Դերակատարութիւն՝ Մայքըլ Տակլըսի:

ՍԱՀՀԵՆԵՐԻ ՀԵՌ. ԵՒ ԹԻՒԵՐԸ- Քոճքորտ.- 733439 - Փլաճէթ / Ապրած.- 292192 - Փլաճէթ/Քասլիք.- 912504 1. Ասպասատ.- 2171901/էիթ.- 349216 - Ամփիր / Սոտեր.- 6167967 - Ֆրիուէյ.- 415590- Ասիփիր.- 342962- Թոփաս.- 212526- Վանտոմ.- 443972- Սէնթ Էլի.- 4066796- Ամփիր / Տիւճ.- 7921231- Ամփիր / Սոֆիլ- 2949150- Մաժէս.-

ՄՈՏԱԿԱ ԱՍՏՂԵՐԸ

♑ ՄԱՅՍ ԿՓԱՆԱ

♑ԽՈՑ (21 *Մարտէն 20 Ապրիլ*)

Աւելի մը նեա, որ կրնայ բլլալ գործակից մը կամ ձեր կոդակիցը, պիտի ունենաք խուլերու խօսակցութիւն մը, առանց վերջ նակելուս: Այս պատճառով կրնայ օրուան մը ընթացքին ծանրանալ: Զանացէք անուշի կապել բոլոր հարցերը:

♑ՅՈՒԼ (21 *Ապրիլէն 21 Մայիս*)

Հանելի անակնկալ մը պիտի ունենաք այսօր. դրամական շան մը կամ ուրախ լուր մը պիտի պայծառացնէ ձեր մոայլ օրը: Ձեր զգացական կեանքը շատ ոգեւորուած պիտի բլլայ, որով պիտի երջանկանաք:

♑ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն 21 Յունիս*)

Նոանկուն է, կորովի, կրնաք իրագործել կարեւոր աշխատանքներ: Դրամական շան մը հաւանական է: Կրնաք մասնակցիլ վիճակահանութեան մը:

♑ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն 23 Յուլիս*)

Շատ զգուշ պիտի է բլլաք այսօր ամէն մարդի մէջ. իմիճնաշարժ մի՛ վարէք: Նշանակոց ժամանակ մը անցուցէք: Աչքին հարցի մը համար մի՛ ջղայնանաք:

♑ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն 23 Օգոստոս*)

Երէ բնկերոջի կամ հաւատակից աշխատանքի մը կը կատարէք, կրնաք ունենալ պայքարային վէճ մը: Հաւատարմութեան կամ արամաբանութեան պակաս մը կրնաք արտայայտել: Այսօր շատ լաւ պիտի բլլար լռելը եւ հարցերը վերլուծել պիտակը:

♑ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր*)

Տարակարծութիւն մը կրնաք ունենալ ձեր գործակիցներուն կամ այլ անձերու հետ: Զգացէք ձեր չափերը, որպէսզի պակաս արտայայտութիւն մը չունենաք, որովհետեւ նման վերարկումներ կրնան զգալի հետեւանք ունենալ:

♑ԿՇԻՌՕ (24 *Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր*)

Այսօր պիտի ունենաք նրատուրիւն կարդալու կամ այլ անձերու հետ: Զգացէք ձեր չափերը, որպէսզի պակաս արտայայտութիւն մը չունենաք, որովհետեւ նման վերարկումներ կրնան զգալի հետեւանք ունենալ:

♑ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր*)

Մուգ է աւելի բարձրացնել ձեր պիրքին մը հասնիլ: Ձեր այս վերաբերումը պիտի չդայնացնէ ձեր աշխատակիցները: Կարեւորութիւն մի՛ տաք, բայց եղէք չափաւոր եւ յարգալից:

♑ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր*)

Ունեք բոլոր պիտանութիւնները, ձեր փափաքները իրագործուած են, բայց տակաւին դժգոհ է. ինչո՞... այսօր հանդարտութեան ժամն է, ուրեմն եղէք սիրալիր եւ ուրախ:

♑ԱՅԾԵԼՔԻՒՐ (22 *Դեկտեմբերէն 20 Յունուար*)

Ամուսնական բնութագիրին պիտի ունենաք պայծառ երկխօսութիւններ, որովհետեւ երեկուան վերջապէս նպաստաւոր պայմաններ պիտի առեղծէ ձեզի համար: Հանդարտ է այսօր, ինչպէս որ կրնաք բլլալ յանախ, բայց ձեզմէ կը խնդրուի որ զուր եւ անիմաստ հարցեր առեղծելէ հեռու մնաք:

♑ՄՈՎԱՆՈՑՇ (21 *Յունուարէն 19 Փետրուար*)

Ձեր ուզածը պիտի կարենաք կատարել այս օրերուն: Օրը փափուկ է, կրնաք գործել ճախատեսութիւն, այլապէս պատռտուքիւն, ինչ որ պատճառ պիտի բլլայ օրը խանգարելու: Շատ հանդարտ պէտք է բլլաք այսօր:

♑ՁՈՒԿ (20 *Փետրուարէն 20 Մարտ*)

Մտերիմ հետաքրքրութ չէ՞, կ՚ուզէք աշխատիլ: Բարեկամներ կրնան բարձրացնել ձեր բարոյական կորովը եւ անոնց յայտնէք ձեր դժուարութիւնները:

ՎԱՐՁՈՒԻ Է

• Նիու Ժոէյտէի մէջ, կահաւորուած յարկաբաժին մը 3 ննջասենեակով 150 քառ. մեթր: Դիմել հեռ.01-896524, 04-404324 եւ 03-662600:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

• Գրիգոր Պէչաքճեանի մահուան առիթով, տէր եւ տիկնի Արա Թոքաթլեան 25.000 լ. ոսկի՝ ԷՕխի «Կարս» մանուճիւղին:

• Մարի Կրակեանի մահուան քառասունքին առիթով. ՔԱՀԷԻ Մերանոցին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները -

Տէր եւ տիկնի Գեորգ Գարապետեան 20.000 լ.ս., տիկնի Պերճուհի Պէօճեքեան 10.000 լ.ս., տիկնի Մարի Մելքոնեան 10.000 լ.ս.:

• Գրիգոր Պուչաքճեանի մահուան առիթով, տիար Ալիքրանիկ Ալճեքեան 50.000 լ.ս.՝ ՔԱՀԷԻ Մերանոցին:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ

Խըպըճեան ընտանիք շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով եւ նուիրատուութեամբ մասնակից եղան իրենց ամուսնոյն, հօր եւ հարազատին՝ ԹՈՐՈՍ ԽԸՊՃԸՃԵԱՆԻ մահուան սուգին:

Կ՚ՈՒԶՈՒԻ

• Զալքաի մէջ ընկերութիւն մը կարիքը ունի քարտուղարուհիի մը, որ գիտնայ առաքերել եւ ֆրանսերէն: Համակարգիչ գիտնալը անհրաժեշտ: Հեռ. 03-437507:

ԾԱԽՈՒ Է ԵՐԿՅԱՐԿԱՆԻ ՇԷՆՔ

• Նոր Մարաշ թաղ. բնակարանի կամ գործատեղիի յարմար: Հեռ. 01-248326:

ԾԱԽՈՒ ԳԵՏՆԱՅԱՐԿ (*ԹԱՓՈՒՅՈՎ*)

• Կիլիկիա թաղի մէջ, գործատեղիի կամ մթերանոցի յարմար: Հեռ. 03-265761 եւ 01-267230:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱՋԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ

•ՆՂԱՋԱԳՈՅՆ սակերով
•ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
•Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 248238, 262221:

STUDIO Lantern

•Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-268852

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

Առ ի գիտակցութիւն դամասկոսահայ հաւատացեալ ժողովուրդին կը յայտնենք, թէ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ թաղական եւ տնտեսական մարմինները նշանակած են գերեզմանատան պայծառացման եւ հոգատարութեան համար յատուկ յանձնախումբ մը, որ կազմուած է հետեւեալ ազգայիններէն.

Պրն. Միսակ Միսիրլեան
Պրն. Յովհաննէս Աթուքաճեան
Պրն. Յովիկ Տէր Պետրոսեան

Հետեւեալ յանձնախումբը իր առաջին կոչը ուղղած էր 13 Ապրիլ 1998ին եւ խնդրած էր, որ իւրաքանչիւր պատասխանատուութիւն ստանձնող անձ պարտի վերատեսութեան ենթարկել իր սիրեցեալներուն ու հարազատներուն չիրիմները, նորոգել խաչերն ու յստակացնել անուանները:

Վերջին պայմանաժամ նկատի առնուած էր 13 Մայիս 1998ը:

Այս առնչութեամբ շատեր, ընդառաջելով մեր յայտարարութեան, պարտաճանաչօրէն պատասխանեցին մեր կոչին: Ուստի գերեզմանատան յանձնախումբը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ բոլոր այս պարտաճանաչ, հոգատար անձերուն:

Իսկ անոնք, որոնք չընդառաջեցին մեր խնդրանքին ու ձգեցին մեզ անպատասխան, դարձեալ կը խնդրենք ու կ՚ընենք երկրորդ յայտարարութիւն մը, որ բարի ըլլան ու գործադրեն մեր խնդրանքը ի շահ պահպանման իրենց չիրիմներուն, եւ օգնեն ու դիւրացնեն մեզի վստահուած գործունէութիւնը: «Հանգանակ պարագային յանձնախումբը իրաւունք ունի իր որոշումը տալու ու գործադրելու պէտք եղած կարգադրութիւնները:

Կը խնդրենք նկատի առնել հետեւեալները՝ թէ բոլոր այն չիրիմներու տէրերը, որոնք հեռացած են Դամասկոսէն ու իրենց սիրեցեալներուն չիրիմները մնացած են անտէր ու անյայտ, անոնց հեռաւոր ազգականները իրաւունք չունին բացարձակապէս տէր կանգնելու անոնց չիրիմներուն: Իրաւունք կրնան ունենալ մի միայն այդ չիրիմներուն անմիջական հարազատները: Իսկ անոնք, որոնք կ՚ապրին Դամասկոսէն հեռու, եւ կ՚ուզեն, որ իրենց սիրեցեալներուն չիրիմները իրենց սեփականութիւնը մնայ, կը խնդրենք, որ բարի ըլլան համակագրութեամբ շուտափոյթ կապ պահել մեզի հետ, որպէսզի պէտք եղած կարգադրութիւնները ձեռք առնենք ու յստակացնենք տէրը:

Վերջին պայմանաժամ նկատի առնուած է 31 Դեկտեմբեր 1999:

Հասցէ.- Պապ Շարքի - Հայոց Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ դիւանատուն, Դամասկոս, Սուրիա:

Հեռաձայն 00963-11-5431769, Ֆաքս 00963-11-4426257

ՕԱՆՕԹ.- Կը խնդրուի բոլոր նամակցողներէն, որ իրենց նամակները ըլլան կնքուած ու վաւերացուած իրենց բնակած քաղաքի եկեղեցւոյ առաջնորդարանէն. յստակօրէն յիշել հասցէն, հեռաձայնի եւ ֆաքսի թիւերը:

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
GOLDEN BEACH

ՁԵՐ ԽՐԱԽՃԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒՆ ԻՏԷԱԼ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

ՃՈՒՇ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Ելոյթ կ՚ունենան
ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԵՐԳԻՉՆԵՐ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝
ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ
ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

ՍԱԿ՝ 15 ՏՈԼԱՐ

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւտիօ Խաչիկ Մալխասեան, Սանթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559, 407371 / 2, 3, 4, 5:

Mesrobian Technical College Since 1982
UNLIMITED EDUCATION, INFINITE KNOWLEDGE
3rd Session from March 4 till May 8, 1999
ENGLISH CENTER :
Speech Communication, Business letter, TOEFL
COMPUTER SESSIONS :
DOS - Windows 98 - Word - Excel - Visual Foxpro - Visual Basic - Access
Power Point - Corel Draw - Internet & 3DS for Jewellery...
SPECIAL STUDIES :
EXECUTIVE SECRETARY - TICKETING - SENIOR ACCOUNTANT
MAKE-UP - HAIR DRESSER - COSMETOLOGY
GOLD & JEWELLERY DESIGN
■ Երրորդ դասընթացքի դասաւանդութիւնները կը սկսին Հինգշաբթի 4 Մարտ 1999-ին
■ Արձանագրութիւնները տեղի կ՚ունենան ամէն օր Կ.Ե. ժամը 3:30էն 8-ի միջեւ.
• քարտուղարութեան մօտ
■ Կառատունը ապահովուած
Տնօրէնութիւն
For more information.
Arax street, Bourj Hammoud,
Tel: 01/260504 - Fax:01/262955,
Email: mesrobca@dm.net.lb

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ՌԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱՉԵԱՆ» ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՔՈԼԷՋ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Երաժշտական հանրամատչելի դասընթացք երկվակարդակ (եռաձեայ եւ վեցձեայ) ծրագիրով, շաբաթական մէկ դասապահի դրութեամբ:

Արձանագրութեան համար դիմել «Ռարսեղ Կանաչեան» երաժշտանոցի քարտուղարութեան, առհն կէսօրէ ետք մաք 3էն 7ր:

Դասաւանդութիւնները կը սկսին Մարտէն սկսեալ:

•Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար դիմել երաժշտանոցի քարտուղարութեան, հեռ. (01) 265899:

ՏՆՕՐԷՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՉ

Բոլոր այն ընտանիքներն ու ազգայինները, որոնք կը փափաքին Մտքով Թերաճ Հայ Մանուկի Օրուան «Մարտ 1»ի առիթով նուիրատուութիւններ կատարել «Ջուարթնոց» կեդրոնին, կամ որդեգրել սան մը, թող բարեհաճին կապուիլ հետեւեալ բարեսիրական հաստատութիւններէն մէկուն.

•«Ջուարթնոց» կեդրոն հեռ. 446442
•Ճինիշեան Ծիշատակի Ջեռնարկ հեռ. 261008-257890
•Լ. Օ. Խաչ հեռ. 253793-253794,5,6
•Գարակէօզեան Հիմնարկ հեռ.- 268803
•Հ.Բ.Ը.Մ.ի Դարմանատուն «Ս. Պ.» հեռ.- 443799

Կանխայայտ շնորհակալութիւն

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՕԱՆՕԹ.- Նուիրատուները կրնան իրենց սիրոյ լուման փոխանցել նաեւ ԱՖԷՏի միջոցով, փոխանցագիրի, հաշիւ թիւ 4290-1 կամ թիւ 4455-2:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԱԶԳԱԿԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

- ԱՅՍՕՐ՝ Հ.Մ.Ը.Մ. - ՍՓՈՐԹԻՆԿ (ԱՂՋԻԿՆԵՐ) - ՌԻԱՏԻ ԵՒ ԹԱՏԱՄՈՆ ՊԱՐՏՈՒԵԶԱՆ

Պասքեթպոլի արարական ախոյեանութեան մրցումները երկկ չարունակուեցան երկրորդ օրն ըլլալով եւ լաւ վախճան մը չունեցան լիբանանեան խումբերուն համար:

Ռիատի իր պաշտօնական վրայ, ժամը 6ին, 83 - 76 արդիւնքով խոնարհեցաւ Քամարի Ալրայանի առջեւ, հակառակ անոր, որ կիսախաղին յաղթական կը կ'ւտի մր առաւելութեամբ՝ 37 - 35: Մրցակից կազմին օֆենսիվ ռիթմաւորները պատուհաս դարձան Ռիատիի համար, որ չդիմանալով տեղի տուաւ բաւական լաւ որակ ունեցող քաթարեան կազմին գերակայութեան դիմաց:

Միւս կողմէ, Շեհապի պաշտօնական վրայ, ժամը 9:30ին, թատամոն եւս տեղի տուաւ իր մրցակիցին՝ այճերիական Ըսթուալիին առջեւ, 83 - 70 արդիւնքով (կիսախաղ՝ 56 - 42):

ԱՅՍՕՐ՝ Հ.Մ.Ը.Մ. - ՍՓՈՐԹԻՆԿ

Ադրկանց մրցումներուն գծով, այսօր Հ.Մ.Ը.Մ.ի աղջկանց խումբը ժամը 6ին Քահրամանի պաշտօնական վրայ (Զուք) պիտի կատարէ արարական ախոյեանութեան իր առաջին ճակատումը գօրաւորապէս կազմերէն Եգիպտոսի Սփորթինկին դէմ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի մեր աղջիկներէն կրնպասուի բաւական վճռակամ ու ինքնավստահ եւ պաշտ ներկայանալ առանց բարդոյթի: Ի վերջոյ, եթէ մրցակիցը մրցաշարքի լաւագոյն կազմերէն մէկն է, ապա Հ.Մ.Ը.Մ. Լիբանանի աղջկանց լաւագոյն խումբն է եւ իր կարգին կը նկատուի մրցաշարքի վտանգաւոր կազմերէն մէկը, արարական մամուլին վկայութեամբ:

Այսօրուան հանդիպումին եթէ մեր աղջիկներէն լաւ արդիւնք կը սպասենք արդարօրէն, ապա բնականարար կը սպասենք նաեւ, որ մեր համակիրները մեծ թիւով ուղղուին դաշտ եւ քաջալերեն մեր հնգեակը, որ յատկապէս նման մեծ ու ճակատագրական մրցումներու րնթացքին է, որ առաւելագոյն կարիքն ունի մեր նեցուկին ու անվերապահ խթանին:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱԽՍԱ ԱՀԼԻ ԱԼԷՅ - ՆԸԺՄԷ 1-1

Լիբանանի Ֆութպոլի ախոյեանութեան 15րդ հանգրուանը սկսաւ երէկ Ախա Ահլի Ալէյ - Նըժմէ մրցումով, որ աւարտեցաւ 1-1 հաւասարութեամբ: Նըժմէ չարունակեց իր ձախող րնթացքը եւ եթէ չհասնի կիսրացի իրաւարարին չնորհած փենալթիին, անիկա երկկ եւս կրած պիտի րլլար պարտութիւն մր: Պուրճ Համուտի քաղաքապետարանի պաշտօնական վրայ կայացած այս հանդիպումը եղաւ դանդաղ:

Այսօր կը չարունակուին մրցումները: Տեղի պիտի ունենան երկու հանդիպումներ՝ Հ.Մ.Մ. - Շապաք Սահէյ (ժամը 2:45ին, Պուրճ Համուտ) եւ Սայամ - Թատամոն (ժամը 2:45ին, Թրիփոլի): Մնացեալ երեք մրցումները՝ Սաֆա - Պրրժ, Անսար - Ահդ եւ Հ.Մ.Ը.Մ. - Ահլի Սայտա (Պուրճ Համուտի պաշտ, ժամը 2:45ին), տեղի կ'ունենան վաղը, որմէ ետք ախոյեանութիւնը դադար մր կ'առնէ եւ կը սկսի Ֆեսերասիոնի բաժակի մրցաշարքը:

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

ԼԵՎԱՄԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

Լեվամի պասքեթպոլի մրցումները կը սկսին յառաջիկայ Շաբաթ օր, Լէւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան Ագպային քոլէճի պաշտօնական վրայ, կէսօրէ ետք ժամը երկուքէն սկսելեայ, հետեւեալ յայտագիրով

●ԱՆՑՔ ՏՂԱՔ

Ձեմարան - Լ. եւ Ս. Յակոբեան, ժամը 2:00ին
Յովակիմեան - Ը. Մանուկեան, ժամը 3:45ին

●ՄԱՆՏՂԱՑ ՏՂԱՔ

Ձեմարան - Լ. եւ Ս. Յակոբեան, ժամը 2:00ին

●ՄԱՆՑ ՊՂՏԻԿՆԵՐ

Ձեմարան - Արգաբեան, ժամը 4:30ին

ՌԱՒԵԼԼԻ ՊԻՏԻ ԼՔԷ ՖՈՒԹՊՈԼԸ

Շուէտացի միջազգային նախկին բերդապահ Թոմաս Ռաւելլի երէկ յայտնեց, թէ որոշած է վերջնականապէս լքել ֆութպոլի աշխարհը, 22 տարի կանաչ դաշտերուն «ծառայելէ» ետք:

39 տարեկան Ռաւելլի ֆութպոլի աշխարհին մէջ մրցանիշ մը հաստատեց, երբ 143 անգամ կրեց Շուէտի ֆութպոլի ազգային խումբին շապիկը:

Ան միջազգային իր վերջին մրցումը կատարեց Հոկտեմբեր 1997ին, Էսթոնիոյ դէմ:

Տարի մը Միացեալ Նահանգներու ախոյեանութեան մրցումներուն իր մասնակցութիւնը բերելէ ետք, ան անցեալ Նոյեմբերին լքած էր Թամփա Ռէյ խումբը եւ վերադարձած էր հայրենիք, ուր շատ մը ակումբներէ առաջարկ ստացած էր:

Ռաւելլի, երբ արդէն տասը տարեկան էր, ստորագրած է Օսթէրս խումբին տոմարներուն վրայ, սակայն առաջին անգամ դաշտ ներկայացած է 17 տարեկանին: Ան իր կազմին հետ մնաց 19 տարի եւ անոր շապիկով երկու անգամ (1980ին եւ 1981ին) շահեցաւ Շուէտի ախոյեանութիւնը:

1989ին ան միացաւ Կոթընպորկին եւ անոր հետ եւս երկու անգամ շահեցաւ Շուէտի ախոյեանութիւնը (1990ին եւ 1991ին):

Ռաւելլի կը նկատուի յաջողած բերդապահ մը, սակայն ան առաւելաբար պիտի յիշուի դաշտերուն վրայ իր շօեռով եւ տարօրինակ շարժուձեւերով եւ հաճելի ծամածռութիւններով...

«ՉԷՄՓԻՐՆԱՋ ԼԻԿ»

ԱՅՍՕՐ՝ ՔԱՌՈՐԴ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆԻ ԵՐԹԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

*«Չեմփիրնաջ Լիկ»*ի մրցաշարքի քառորդ աւարտականին գծով, այսօր տեղի պիտի ունենան երթի մրցումները, բոլորն ալ ժամը 9:45ին՝ Պէյրութի ժամանակացոյցով:

Անկասկած, որ օրուան գլխաւոր ճակատումը պիտի ըլլայ Մանչեսթրը Եունայթըտի եւ Ինթեր Միլանի միջեւ, որ իր վրայ պիտի կեդրոնացնէ բոլոր լուսարձակները: Մրցումը տեղի պիտի ունենայ *«Օլտ Թրէֆորտ»*ի վրայ:

Կ'ակնկալուի, որ մրցումին ներկայ գտնուին երեւելի անձնաւորութիւններ, որոնց կարգին՝ Եու.Է.ԷՖ.Ա.ի նախագահ Լենարթ Եոհանսըն:

Գագաթի այս ճակատումին գլխաւոր բացական պիտի ըլլայ Ինթերի պրազիլցի յառաջապահ Ռոնալտօ, որ տակաւին վիրաւոր է եւ շատ հաւանաբար միայն երկու շաբաթ ետք ամբողջութեամբ ապաքինած ըլլայ եւ միանայ իր խմբակիցներուն:

Սակայն, հակառակ Ռոնալտոյի բացակայութեան, Ինթերի յարձակողականը կը մնայ գօրաւոր: Չիլիցի Իվան Սամորանօ, ֆրանսահայ Եուրի Ճորքայէֆ եւ Ռոպերթօ Պաճիոյի ներկայութեան խտացիք կրնան դարձեալ նեղ կացութեան մատնել դանիացի բերդապահ Փիթըր Շմայքըլը:

Ինթերի միջնապահ գիծը եւս կը մնայ գօրաւոր. արժանթինցիներ Խաւիէր Զանեթթի եւ Տիեկօ Սիմէոնէ կրնան շարունակ գործի լծել առջեւի երեքը:

Մանչեսթրըրի մարզիչ Ալեքս Ֆերկիւսըն, սակայն, կը հաւատայ, որ այս տարի իր կազմը վերջին երկու տարիներու ձախողութիւնները պիտի չարձանագրէ, որովհետեւ դաշտ պիտի ներկայանայ ամբողջական կազմով, առանց բացակայ մարզիկներու:

Կ'ակնկալուի, որ իտալական *«կապեթթա Տելլօ Սփոր»* օրաթերթին հետ իր կատարած հարցազրոյցին մէջ Սիմէոնէ ընդունած էր, որ Անգլիոյ դէմ այդ մրցումին ինքզինք գետին նետած էր, օգտագործելով իր դերասանութիւնը:

Անոր այս յայտարարութենէն ետք, արդեօք ի՞նչ պիտի ըլլայ Մանչեսթրըրի համակիրներուն կեցուածքը այսօր, երբ ան դաշտ ներկայանայ...

Այս ճակատումին իրաւարարը պիտի ըլլայ գերմանացի Հելմութ Քրուկ:

Օրուան երկրորդ կարեւոր մրցումը պիտի ըլլայ կուռ գերմանական, որ իրարու դէմ պիտի հանէ Պայէրն Միւնիխն ու Քայսըրսլաուտըրնը:

Մրցումին նախօրեակին, շատերու կարծիքը այն է, որ այսօրուան յաղթականը պիտի ըլլայ Պայէրն, նկատի ունենալով անոր արձանագրած փայլուն արդիւնքները՝ Գերմանիոյ ախոյեանութեան մրցաշարքին եւ անոր ունեցած 12 կէտի առաւելութիւնը՝ այսօրուան իր մրցակիցին վրայ:

Հակառակ այս իրողութեան, սակայն, Քայսըրսլաուտըրնի մարզիչ Օթօ Ռեհհակըլ կ'ըսէ. «Նախապէս, եղանակի նախօրեակին յայտարարած էի, թէ Պայէրն պիտի տիրանայ Գերմանիոյ ախոյեանութեան եւ այդ մէկը այժմ գրեթէ իրականութիւն է: Սակայն ասիկա չի նշանակեր, թէ չենք կրնար պարտութեան մատնել Պայէրնը: Պիտի փորձենք «անկարելին» իրականացնել եւ յաղթել, հակառակ մեր բացակայ մարզիկներուն»:

Քայսըրսլաուտըրնէն այսօր պիտի բացակային բանալի մարզիկներ, որոնց կարգին՝ յառաջապահ Օլաֆ Մարշալ, դանիացի յետապահ Միքայել Ստենպէրկ եւ շատ հաւանաբար Ուվէ Ռոսլըր (բոլորն ալ վիրաւոր):

Պայէրնի մարզիչ Օթմար Հիցֆելտ երբեք չ'անտեսեր իր մրցակիցը եւ կ'ըսէ. «Քայսըրսլաուտըրնն անցեալ տարուան Գերմանիոյ ախոյեանն է, հետեւաբար կը մնայ վտանգաւոր կապմ մը: Այսօրուան մրցումը ախոյեանութեան մրցում չէ, այլ՝ *«Չեմփիրնաջ Լիկ»*ի, հետեւաբար պէտք է շատ զգուշ ըլլալ»:

Պայէրնէն հաւանաբար չկարենայ դաշտ ներկայանալ միջնապահ Մարիօ Պասլըր (հիւանդ), սակայն անոր մասնակցութիւնը պիտի յատկանայ այսօր, որովհետեւ ան բաւական լաւ վիճակի մէջ կը գտնուէր երեկ:

Օրուան իրաւարարը պիտի ըլլայ ոուս Նիքոլա Լեվնիքով:

Ռէալ Մատրիտ իր դաշտին՝ *«Սանթիակօ Պեռնապէօ»*ի մէջ պիտի հիւրընկալէ ուքրանական Տինամօ Քիեւը:

Իր առաջին մրցումին, Ռէալի մարզիչ Ճոն Թոշաք պարտութեամբ սկսած էր պաշտօնը, երբ ախոյեանութեան գծով անցեալ Շաբաթ օր 3 - 2 արդիւնքով պարտութիւն մը կրած էր Ռէալ Պեթիսէն:

Պեթիսի դէմ մրցումին, ան կիրարկած էր 3 - 4 - 1 - 2 խաղաոճ մը, սակայն այսօր կը թուի թէ ան պիտի օգտագործէ 4 - 4 - 2 խաղաոճը:

Անոր կապմէն պիտի բացակայի յետապահ Այթոր Քարանքն (վիրաւոր): Այնպէս կը թուի նաեւ, որ ան իր հիմնական կապմէն դուրս ձգէ խաւբապէտ Մանուէլ Սանչէսը եւ Ֆերնանտօ Հիերոն, որոնք թեթեւօրէն վիրաւորուած են:

Սակայն տասը շաբթուան բացակայութենէ ետք, այսօրուան մրցումին դաշտ ներկայանալ արժանթինցի *միէյմէյքըր* Ֆերնանտօ Ռըտոնտօ, ապաքինած ըլլալով (նախապէս վիրաւոր):

Տինամօ Քիեւի համար Եու.Է.ԷՖ.Ա.ի բաժակը շահիլը պիտի ըլլայ շատ կարեւոր, որովհետեւ այդ մէկը կատարելով ան պիտի դառնայ ուքրանական առաջին խումբը, որ պիտի յաջողի բարձրացնել այս բաժակը:

Օրուան իրաւարարը պիտի ըլլայ իտալացի Սթեֆանօ Պրաապի:

Չորրորդ եւ վերջին մրցումը իրարու դէմ պիտի հանէ Եուվենթուսն ու Օլիմփիաքոսը:

Եուվենթուս, որ արդէն իսկ իր յոյսերը կորսնցուցած է Իտալիոյ ախոյեանութեան տիտղոսին գծով, հետեւաբար այս ձախող եղանակը փակելու համար անոր կը մնայ շահիլ այս բաժակը:

Մարսիլ Մարչելօ Լիփին փոխարինած Քարլօ Անչելոթթի, Եուվենթուսի հետ ցարդ կատարած է երեք մրցում, առանց պարտութիւն կրելու:

Եուվէի ֆրանսացի միջնապահ Տիտիէ Տեշան, վերջին երեք մրցումներուն ակնարկելով կ'ըսէ. «Թերեւս քիչ մը դժուար է բացատրելը, թէ ինչո՞ւ համար լաւ արդիւնք կ'արձանագրենք Անչելոթթիի հետ: Սակայն կարեւորը այժմ մեզի համար այս բաժակը շահիլն է, որովհետեւ *«Չեմփիրնաջ Լիկ»*ի մրցաշարքին հետ խումբին արձանագրած արդիւնքները եղած են փայլուն»:

Եուվենթուսի յառաջապահ Ֆիլիփօ Ինցակի, որ իր կապմին հետ վերջին անգամ դաշտ ներկայացած էր անցեալ Յունուար 10ին, այսօր կը միանայ իր խմբակիցներուն:

Կ'ակնկալուի, որ շուրջ ութ հազար յոյն համակիրներ այսօր ժամանեն Իտալիա, ներկայ ըլլալու համար մրցումին:

Օրուան իրաւարարը պիտի ըլլայ ապանացի Խոսէ Կարսիա - Արանտա Էսքինար:

ԵՒԻ. Է. ԷՖ. Ա.

ՄԱՐՄԷՅ ԵՒ ՊՈՐՏՕ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Եու. Է. ԷՖ. Ա.ի մրցաշարքի քառորդ աւարտական երթի մրցումներուն, երկկ Ֆրանսայի ախոյեանութեան դասաւորման պարագլուխի երկու դիրքերը գրաւող ու այս եղանակի փիւրոսային համար սուր պայքար մղող կազմերը Մարսէյ եւ Պորտօ երթողական այս մրցաշարքին եւս փառքեցին իրենց գօրաւոր րլլալու իրողութիւնը եւ յաջորդաբար պարտութեան մատնեցին մրցակիցներուն սղտանական Սեդրա Վիկոն (2-1) եւ իտալական Փարման. (2-1). ամիջ Ֆրանսայի երրորդ ներկայացուցիչը Լիոն կրեց ծանր պարտութիւն մր Պոլոնիայի մէջ. պեղտոյն կազմէն. 3-0 արդիւնքով:

Մարսէյ իր դաշտին *«Վելոդրոմ»*ի վրայ եւ իր 60 հազար համակիրներուն ներկայութեան չեր պար ու յարձակողական խաղարկութեան 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը Սեդրա Վիկոն. որ մրցաշարքին դուրս ձգեց Անգլիոյ ներկայացուցիչներէն Արսոն Վիլան եւ Լիվերփուլը:

Մրցումին արդիւնքը չի ցոլացներ ասոր պարկերը: Մարսէյ շատ աւելի մեծ պարբերութիւնամբ ղէրը է աւարտէր իր մրցումը. նկատի առնելով ասոր բազմաթիւ առիթները. սակայն սղտանական քեթրիճի սիւնը փրրկեց կացութիւնը ի նպաստ Վիկոյի: Աւելին. մանաւանդ Մարսէյի սպացած կոլը եղաւ ասկէ առաջ. երբ քեթրիճան Փորտօ սղոյտ սխալի մը պատճառով ոսկի կոլ մր շնորհեց սղտանացիներուն. որուն համար կրնայ արձիկս մեծապէս նպաստել դարձի մրցումին...

Մարսէյի կոլերը նշանակեց Ֆլորիան Մօրիս 33րդ եւ 68րդ վայրկեաններուն. մինչ Սեդրայի բախտաւոր կոլը ռուս Ալեքսանտր Մոսթովոյ 64րդ վայրկեանին:

Պորտօ եւս իր մրցումը աւարտից 2 - 1 յաղթանակով: Յաղթաբերեալ Մարսէյի. Պորտոյի մրցակիցը Փարմա շատ աւելի գօրաւոր կր նկատուի քան Սեդրա Վիկոն եւ ճիշդ այդ իմաստով. դարձի մրցումը Պորտոյի համար պիտի րլլայ շատ աւելի դժուար, քան Մարսէյի:

35 հազար համակիրներու ներկայութեան. Պորտոյի դաշտը աղրեցաւ պար ու ճակատագրական պահեր: 40րդ վայրկեանին. Եոհան Միքու քացա մրցումին հաշիւը. ադա հինց վայրկեան եղաւ. 45րդ վայրկեանին. Միվէն Վիլլորտ նշանակեց ֆրանսական կազմին երկրորդ կոլը եւ կիսախաղը աւարտեցաւ 2 - 0 արդիւնքով: Բ. կիսախաղին. իտալացիք փորձեցին ճնշել. սակայն անոնց համար պէտք եղաւ սպասել մինչեւ մրցումին 85րդ վայրկեանը. երբ Ֆերնան Քրեսիօ նշանակեց իտալացիներուն փրկարար կոլը (դարձի մրցումին հաշուոյն): Մինչ այդ. իտալացիք կր մրցէին 10 հոգիով. որովհետեւ 82րդ վայրկեանին Ալեսանիօ Պեռնարիմօ կարմիր *քարտ* սպացաւ:

Ֆրանսական երրորդ խումբը Լիոն. Պոլոնիայի մէջ 33 հազար համակիրներու ներկայութեան կրեց ծանր պարտութիւն մր դէմ տալով Պոլոնիայէն եւ դարձի իր յոյսերը գրեթէ կորսնցուց: Սակայն անշուշտ ֆութպոլի մէջ ամէն անակնկալ կարելի է եւ ֆրանսացիք մեծ հրաշք մր գործած կ'ըլլան. եթէ Լիոնի մէջ կարենան երեք կոլի պարբերութեամբ պատասխանել այսօրուան իրենց պարտութեան:

Պոլոնիա կանուխէն բացաւ մրցումին հաշիւը: 3րդ վայրկեանին Ճիուզեպէ Սիմիոնի նշանակեց իր կազմին առաջին կոլը. որմէ, եղաւ իտալացիք ձեռք առին մրցումին դէմքը:

Բ. կիսախաղին. դարձեալ կանուխէն. իտալացիք նշանակեցին իրենց երկրորդ կոլը: 49րդ վայրկեանին. Սիմիոնի դարձեալ նշանակեց ֆրանսական բերդէն ներս. ադա մինչ վայրկեան եղաւ. 54րդ վայրկեանին. Ճոնաթան Պիեռրօ հաշիւը բարձրացուց երեքի:

Օրուան չորրորդ եւ վերջին մրցումին. Սպանիոյ մայրաքաղաքին մէջ. Արլեթիքօ Մադրիտ 43 հազար համակիրներու ներկայութեան 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ա. Էս. Ռոման. որ դարձի մրցումին կրնայ շատ աւելի լաւ արդիւնք մր արձանագրել իր դաշտին վրայ եւ օգտուիլ Մադրիտի մէջ նշանակած իր որը կոլէն:

Մադրիտի կոլերը նշանակեցին Խոսէ Մարիա Ռոմերօ (13րդ) եւ Ռոդերրօ Ֆրեսնետա (46րդ). իսկ իտալական կազմին կոլը Լուիճի Տի Պիաճիօ. 74րդ վայրկեանին:

Սղտրեր երկկուան բառորդ աւարտականի երթի մրցումներուն արդիւնքները.

Մարսէյ - Սեդրա Վիկո	*2-1*
Պորտօ - Փարմա	*2-1*
Արլեթիքօ Մադրիտ - Ա. Էս. Ռոմա	*2-1*
Պոլոնիա - Լիոն	*3-0*

ՊԷՏՔ Է ԴԱՏԵԼ ԹՈՒՐՔԵՒՔՐՏԱԿԱՆ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Այս պահանջները, ըսին անոնք, «հիմնական պայմաններ են խաղաղութեան դիմաց ճամբայ մը բանալու, ի շահ Թուրքիոյ բոլոր քաղաքացիներուն եւ Թուրքիոյ ու Եւրոպական Միութեան միջեւ յարաբերութեանց»:

«Ազատությու» լրատու գործակալութիւնը երէկ հաղորդեց, որ Եւրոպական Խորհուրդին մէկ պատուիրակութիւնը Իմրալի կղզին մեկնած է ստուգելու համար այն պայմանները, որոնց մէջ կը գտնուի Օճալան:

Գործակալութիւնը ըսաւ նաեւ, որ թրքական ոստիկանութիւնը 19 հոգի ձերբակալած է, Պոլսոյ մէջ հրձիգ ռումբեր արձակած ըլլալու յանցանքով:

ԹՈՒՐՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐ ԲՌՆԱԲԱՐՈՒԱԾ Է.

ԿՂԶԻ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ

Քիւրտ ղեկավար Աբտիւլլա Օճալանի պաշտպան փաստաբանները կ'առաջադրեն անոր դատավարութիւնը վերածել քննութեան մը՝ ըմբոստ քիւրտերուն դէմ Թուրքիոյ 14 տարուան պայքարին շուրջ:

Օճալանի ձերբակալութենէն ի վեր, Թուրքիա միջազգային ճնշումներու տակ է՝ ապահովելու համար, որ քիւրտ ղեկավարին դատավարութիւնը արդար ըլլայ. իրաւունք մը, որ ըստ պաշտպան փաստաբաններուն, արդէն բռնաբարուած է:

«Այս հարցը պէտք է վերածուի այնպիսի հարցի մը, ուր պատերազմը պէտք է դադրի եւ այդ պիտի ընենք», ըսած է փաստաբան Էրէն Քեսքին, Երկուշաբթի օր հարցազրոյցի մը ընթացքին:

Անգարա Օճալանը պատասխանատու կը նկատէ շուրջ 29 հազար մահերու:

Քեսքին *«Ռոյթըրզ»*ի տրուած հարցազրոյցի մը մէջ շեշտած է, որ Օճալան 30 հազար մարդ չէ ապանած, ոչ ալ հրահանգած է զանոնք ապանել: «Պատերազմը կարելի է անհրաժեշտ է պատերազմը դադրեցնել», ըսած է ան:

«Ինքնին պատերազմը մարդկային իրաւունքներու բռնաբարում է: Օճալան մարդկային իրաւունքները բռնաբարած է այս պատերազմին ընթացքին: Սակայն թուրք պետութիւնը շատ աւելին ըրած է», ընդգծած է փաստաբանը:

Օճալանի մէկ այլ փաստաբան Երկուշաբթի օր վարչապետ Պիւլենթ Էճեւիտը ամբաստանած էր արդարադատութեան մը կայացումը խափանելու յանցանքով, որովհետեւ ան պաշտպան փաստաբաններուն ապահովութիւնը չ'երաշխաւորեր:

Փաստաբանները, որոնք անցեալ շաբթ Օճալանի այցելած էին Իմրալի բանտ-կղզիին մէջ, ըսած էին, թէ տեսակցութիւնը 20 վայրկեանի կրճատուած է եւ տեղի ունեցած է դատախազի մը եւ դիմակաւոր երկու անձերու ներկայութեան:

Քեսքին Երկուշաբթի օրուան հարցազրոյցին մէջ ըսած է, թէ դիմակաւոր անձերէն մէկը Օճալանի եռեւր կանգնած է փաստաբանները դիտելով, մինչ փաստաբաններուն եռին կանգնած է Օճալանին նայելով: «Ահռելի անընդունելի է», շեշտած է ան:

Միւս կողմէ, փաստաբանը հաւատացած է, որ մահուան սպառնալիքներ ստացած է:

Միւս կողմէ, սակայն, անդիտ ուած է, որ թրքական լրատու աղբիւրներու կողմէ անդադար «գլխաւոր ահաբեկիչը» կամ «30 հազար մարդասպանը» ակնարկութիւններ կը նախատրամադրեն մարդիկ դատավարութենէն առաջ:

Քեսքին յայտնած է, որ պատերազմի դադրեցման կապակցութեամբ ցուցադրուած կապանքներով եւ դիմակաւոր մարդոց ընկերակցութեամբ քամերաներուն դիմաց անցնող Օճալանը ցուցանիշ է, թէ ան չարչարանքներու ենթարկուած է:

«Հակառակ իր կամքին թմրեցուցիչ կը տրուի իրեն եւ աչքերը անդադար կապանքներով ծածկուած են: Չարչարանքը միայն ծեծ չէ», դիտել տուած է ան:

Քեսքինի նախատեսութեամբ, Օճալան ի վերջոյ մահուան պիտի դատապարտուի, «եւ խորհրդարանն ու նախագահը հաւանաբար վճիռը պիտի վաւերացնեն»:

ՍԱՍՏԱՆԿԱԾ ՀԱՒԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՆՐ ՊԱՀԱԾ

Մինչ այդ, Ուաշինկթընն կը մերժէ գնահատում կատարել Օճալանի հարցով Թուրքիոյ կեցուածքին հանդէպ՝ ըսելով, որ տակաւին շատ կանխահաս է որոշելու, որ վերաբերմունքը արդարացուած է:

Միւս կողմէ սակայն, անիկա երկուշաբթի օր դիւանագիտութիւն արտայայտած է Յունաստանի մասին, որ քաղաքական ապաստանեալի իրաւունք տուած է Օճալանի երկու խորհրդականներուն:

Խօսելով քիւրտ ղեկավարին պաշտպան փաստաբաններէն մէկուն հրաժարումին մասին, արտաքին գործոց նախարարութեան փոխ բանբերը ձէյմս Ֆոլի յայտնեց, թէ Թուրքիոյ կառավարութիւնը պատասխանատու է իր բոլոր քաղաքացիներուն ապահովութեան:

Փաստաբանը յայտնած էր, թէ իր ապահովութիւնը վտանգուած է:

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը անցեալ Նոյեմբեր օր խստիւ քննադատած էր Թուրքիոյ մարդկային իրաւանց մարզը՝ նշելով յատկապէս լայնածիր չարչարանքներ, լրատու աղբիւրներու հաւածանքներ եւ քիւրտ փոքրամասնութեան հանդէպ վատ վերաբերմունք:

Մ. Նահանգներ, որոնք Թուրքիոյ նման Օճալանը ահաբեկիչ կը նկատեն, խոստովանած են, թէ Անգարայի օժանդակած են քիւրտ ղեկավարին ապաստանած վայրը գտնելու համար:

Ֆոլի ըսաւ, որ Թուրքիոյ շահերը կը պահանջեն, որ անիկա ստեղծէ անհրաժեշտ պայմանները, որպէսզի Օճալանի դատավարութիւնը հրապարակային ըլլայ եւ «համաձայն Թուրքիոյ միջազգային պարտաւորութիւններուն մարդկային իրաւանց մարզին մէջ»:

Միւս կողմէ, Ֆոլի խոստովանեցաւ, որ Ուաշինկթընն տարակարծիք է Յունաստանի հետ Օճալանի հարցին գծով, ինչպէս նաեւ անոր երկու խորհրդականներուն տրուած քաղաքական ապաստանեալի հարցով:

Սակայն ան վճռակամօրէն մերժեց Յունաստանը նկարագրել իբրեւ «ահաբեկչական պետութիւն մը», ինչպէս կատարած էր Թուրքիա, անցեալ շաբաթ:

Յունաստանի կառավարութեան մէկ բանբերը Տիմիթրիս Ռեփփաս Երկուշաբթի օր մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնած է, թէ Ուաշինկթընն դրժգոհութիւն արտայայտած է Յունաստանի կողմէ Օճալանի երեք խորհրդականներուն Քենիայէն Յունաստան փոխադրութեան եւ անոնցմէ երկուքին քաղաքական ապաստան տրուած ըլլալուն համար:

Ռեփփաս աւելցուցած է, որ Ուաշինկթընի եւ Աթէնքի միջեւ յարաբերութիւնները լաւ են: «Անոնք անշուշտ կրնան բաբեւաւուիլ, սակայն ներկայիս անոնք շատ լաւ մակարդակի վրայ են», ըսած է ան:

ԹՐՔԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒԵՐ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԷՆ ՏԱՐԱԾՔԱՅՆ ՄԷՋ

Յունաստան երէկ յայտնեց, որ թրքական ռազմական 2 օդանաւեր Եգեական ծովուն վերեւ թռիչք կատարած են յունական օդային տարածքին մէջ: Յունական օդանաւեր ետ մղած են զանոնք, սակայն անիկա շեշտեց, որ դէպքը սովորական է:

Ռեփփաս ըսաւ, որ տարեկան նման հարիւրաւոր միջադէպեր տեղի կ'ունենան:

Միւս կողմէ, Երկուշաբթի օրհասլարաւոր մարդիկ կեդրոնական Աթէնքի մէջ ներկայ գտնուած են յոյն եւ քիւրտ արուեստագէտներու կողմէ ներկայացուած համերգի մը՝ իբրեւ ցօրակցութիւն քրտական դատին եւ արգելափակեալ ղեկավար Օճալանի:

Ամերիկանութեան համաձայն, շուրջ 17 հազար հոգի, յունական եւ քրտական ծագումով, մասնակից եղած են Սինտակմա հրապարակին վրայ կայացած համերգին:

(ՈՒՇԸ ԸՐՋ)

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ...

Ապշի գործադիր քարտուղարը այնուհետեւ հանդիպում մը ունեցաւ վարչապետ Արմէն Խաբթիճեանի հետ:

Հանդիպումէն ետք, Պ. Պերեզովսքի յրագրողներուն յայտնեց, որ քննարկուեցան Ապշի կառոյցներու բարեփոխութեան առնչուող հարցեր: Ան նշեց, որ բարեփոխումներու հիմնական հարցը տնտեսական գործակցութեան ընդլայնումն է: Պ. Պերեզովսքի ըսաւ, որ ինք համաձայն է վարչապետ Խաբթիճեանի հետ այն գաղափարին շուրջ, որ Ապշի վարչամեքենան ստեղծուած է եւ ներկայիս ամբողջ կարեւոր հարցը այն է, թէ ո՛վ պէտք է վարէ այդ մեքենան: Ան յայտնեց, որ արձարձուած է նաեւ ՍԻՏԱյի բուժման դեղին հարցը: «Յոյս կայ, որ առնիկա ճշմարտութիւն ըլլայ», ըսաւ Պ. Պերեզովսքի:

Միւս կողմէ, Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան երէկ ընդունեց Հայաստանի մէջ Սլովենիոյ դեսպան Պորուր Մաճինիչը (նստավայրը Աթենք):

Իր հաւատարմագիրը յանձնելով նախագահ Քոչարեանի, դեսպան Մաճինիչ յայտնեց իր երկրին պատրաստակամութիւնը զարգացնելու երկկողմանի յարաբերութիւնները:

Նախագահ Քոչարեան ըսաւ, որ Սլովենիա Արեւելեան Եւրոպայի այն երկիրներէն է, որ կարճ ժամանակամիջոցի ընթացքին կրցաւ յաղթահարել փոխանցման շրջանի դժուարութիւնները եւ այդ իմաստով առնոր փորձառութիւնը կարեւոր է Հայաստանի համար: Ան առիթը ձեռք նկատեց երկկողմանի յարաբերութիւնները կարգաւորող իրաւական ենթահողի ստեղծումը:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի նրամանագիրով ստեղծուած պետական գրական մրցանակներ շնորհող յանձնախումբը երէկ գումարեց իւրաքանչիւր մը, որուն ընթացքին վաւերացուեցաւ յանձնախումբին ներքին կանոնագրութիւնը:

Յանձնախումբը իր գործունէութիւնը կը ծաւալէ Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ:

Գրականութեան զարգացման նպաստելու եւ գրողները քաջալերելու նպատակով հաստատուած պետական մրցանակները պիտի շնորհուին գեղարուեստական բարձր արժանիքներ ունեցող ստեղծագործութիւններու, որոնք պիտի ներկայացուին գրական եւ մշակութային կազմակերպութիւններուն կողմէ:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՏԻՆ

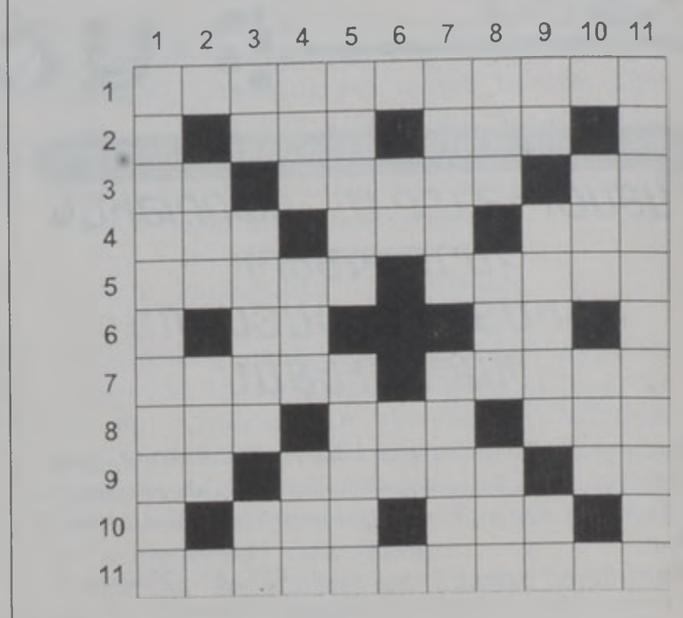
Հայաստանի Արդարադատութեան նոր խորհուրդը երէկ գումարեց իր անդրանիկ նիստը, որուն ներկայ գտնուեցաւ նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան:

Նշելով, որ խորհուրդը միջնորդ է իր եւ դատական համակարգին միջեւ, նախագահ Քոչարեան շեշտեց, որ արդարադատութեան խորհուրդին ներկայացուող միակ պահանջը առաւելագոյն առարկայականութիւնն է: Նախագահ Քոչարեան ըսաւ, որ ազատ եւ անկախ դատական համակարգը յուրջ երաշխիք է ժողովրդավարութեան զարգացման համար:

Նիստին ընթացքին առաջարկուեցաւ բարեփոխութեան ենթարկել «Արդարադատութեան մասին» օրէնքը, որ սակայն չի կրնար բաւարարել ստեղծուած դատական - իրաւական համակարգի պահանջները:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4209

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

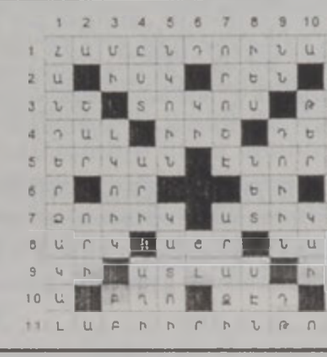

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
1. Միամսեռական: 2. Ծոցուոր – Լ. Օ. Խոյի մասնաւոր դիրքն: 3. Կրկնուած բաղաձայններ – Խօսքի մաս – Երեքտառ պրիմ: 4. Ջուկի տեսակ – Նամուսայր – Ծայրատ՝ սիներպրոյս: 5. Միջին վերջր – Մեկտեղում (հակ.): 6. Հոլովական մասնիկ – Երեքտառ տառեր: 7. Եռին դարձած՝ հոմէական դիցուհի – Վենետաւոր նեղուկ: 8. Օդի խառնուածքին – Դեմ – Արեւու տաճարներ: 9. Կրկնուած բաղաձայններ – Պեռնակիր անասուն – Ասպ: 10. Հերիք – Եռին վարձած ոտգ.: 11. Աբրահայր:	1. Ձիշդ դէմ եղող: 2. Երջուած՝ կարապ – Արժէքի կէս: 3. Երեքտառեայ պիրեր – Ագիով բամպակ եւ բոլոր նետող – Կրկնուած բաղաձայններ: 4. Արեւելեան ափոցոս – Հասատակաւ պատասխան – Ձաճկ: 5. Ընդհէնց մը – Ռուսերէն վեսերկն (հակ.): 6. Շաղկապ – Ծուցական ածական: 7. Զանէ գատող առանձնահատկութիւն – Արական անուն: 8. Թիւ առանց – Հուր – Մբշակուած հող (հակ.): 9. Արական օտար անուն – Այլ տարբեր – Երկից առոնր: 10. Յանախանիմ (հակ.) – Երջուած՝ հաւկիթ: 11. Նաւերու հանգրուան:

ԹԻՒ 4208

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 70 ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Ա. Մարտիրոսեանի համաձայն, Հայաստանի մէջ գործող 70է աւելի կուսակցութիւններէն միայն 7ն կրնան նկատուիլ միջազգային չափանիշներով ընդունուած ժողովրդավարական կազմակերպութիւններ: Անոնք են Հայաստանի Հանրապետական (ՀՀԿ), Հայաստանի ժողովրդական (ՀԺԿ), ԱԺՄ, ՀՀՇ, Ինքնորոշում Միաւորում (ԻՄ), Հայաստանի Համայնավար եւ Հ. Յ. Դ. կուսակցութիւնները: Ասոնցմէ միայն հինգը կրնան յաղթահարել հինգ առ հարիւրի արգելքը: Հարցախոյզերուն համաձայն, ՀՀՇ եւ Հանրապետական կուսակցութիւնները ի վիճակի չեն այդ արգելքը յաղթահարելու:

Անդրադառնալով կուսակցութեան ձայներու եւ անոր ղեկավարին հեղինակութեան յարաբերութեան, Ա. Մարտիրոսեան նշեց, որ Հ. Յ. Դ.ն քանի անգամ աւելի ձայն կրնայ շահիլ քան անոր ղեկավարութիւնը: ԻՄ, ԱԺՄ եւ Համայնավար կուսակցութիւնները շուրջ 40 առ հարիւրէ աւելի ձայներ կրնան շահիլ քան իրենց ղեկավարները, ինչ որ ցուցանիշ է այդ կուսակցութիւններու ժողովրդականացման: Իսկ ՀԺԿի պարագային, կարելի դէպի 40 առ հարիւրէ աւելի հեղինակութիւն կը վայելէ, քան իր ղեկավարած կուսակցութիւնը:

Ա. Մարտիրոսեանի համաձայն, Համայնավար եւ ժողովրդական կուսակցութիւններու միաւորումով, չ'աւելնար անոնց շահելիք քուէներու գումարային տոկոսը: Միաւորման պարագային, առաւելագոյնը 2,5 անգամ աւելի քուէներ կրնան շահիլ աջ ուժերը, ինչպէս ԱԺՄ եւ ԻՄ: Իսկ ներկայ դրութեամբ, որեւէ կուսակցութիւն չի կրնար խորհրդարանին մէջ մեծամասնութիւն կազմել:

ՔԻՒՐՏԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒԹԵԱՄԲ...

Շարունակուած Ա. էջէն

պատասխանելով, ան հետեւեալը կ'ըսէ. «Եթէ ղէնքերը եւ մարդուժը կը տրամադրեն առանց նախապայմանի, ապա այո պիտի ըսենք: Սակայն եթէ անոնք մէկ երկու կամ երեք պայման դնեն, պիտի մերժենք»:

Նոյն հարցումին պատասխանելով, Պարզանիի կուսակցութեան «վարչապետ» Ռոշ Նուրի Շաուիլ աւելի ուշադիր է: «Մենք բոլոր օժանդակութեանց կարիքը ունինք, որպէսզի քիւրտ ժողովուրդի նպատակները հասնինք: Սատամի իշխանութիւնը տապալելը մեր նպատակներէն մէկը չէ»:

Քիւրտերը 1991էն ի վեր կ'ապրին կիսանկախ վիճակի մէջ վայելելով ամերիկեան օդանաւերու հսկողութիւնը: Իրարու միջեւ տարակարծութիւններու հետեւանքով, Հիւսիսային Իրաքը եւս երկայիս երկու մասի բաժնուած է, սակայն կողմերը իրարու մօտեցնելու համար ամերիկեան ջանքերը կը շարունակուին:

Պարզանիի կուսակցութեան ցուցաբերած վերապահութիւնը հասկնալի է, որովհետեւ մօտիկ կապեր ունի Սատամին հետ, որու ուժերուն օժանդակութեամբ, ան 1996ին ձախատեցաւ Թալապանիի վինեալներուն դէմ վայրացնելով Ուաշինկթընը: Պարզանիի կուսակցութիւնը նաեւ իրաքեան քարիւղ կը մաքսանենգէ եւ մեծ գումարներ կ'ապահովէ Մակի շրջափակումը խախտող այդ առեւտուրէն, որմէ կ'օգտուի նաեւ Իրաքի կառավարութիւնը:

Երկու կուսակցութիւններն ալ դէմ կ'արտայայտուին ամերիկեան ուղղակի միջամտութեան, «որ ամօթի պիտի մատնէ» քիւրտերը:

ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԸ ԽԱՉԱՁԵՒՈՂ...

Շարունակուած 6րդ էջէն

կագմէ, Պոսնիոյ պատերազմէն առաջ բազմաքաղաքացիութեան կեդրոն մըն էր: Սակայն խրուաթ եւ սերպ ազգայնականութիւնը, իսլամական ամրողջականութեան կոդքին, ներկայիս պարզապէս սառեցուած է Պոսնիոյ մէջ եւ ոչ թէ վերջնականապէս անհետացած:

Յարաբերական խմրակի Ռամպուլէի ծրագիրը հիմնականօրէն ցեղային - ազգայնական բնոյթ ունէր, ազատական բնոյթի յաւելուածներով ամրողջացած, սակայն անիկա մեծ հակասութիւն մը կր ներկայացնէր եւ այդ պատճառով ալ ցարդ անրնդունելի կր մնայ: Հակասութիւնը այն էր, որ համաձայնագիրը, ըստ երեւոյթին, Քոսովոյի ալպանացիներուն պիտի տար 19րդ դարու վերջերէն ի վեր իրենց պահանջած հայրենիքը, սակայն իրականութեան մէջ համաձայնութիւնը ծրագրուած կր կանխարգիլէր համար այդ մէկր:

Ալպանական ազգային առաջին ծրագիրը հրչակուած կր 1878ին, եւ կր պահանջէր միացեալ Ալպանիա մր (ներառեալ Քոսովոն), որուն մէջ կր գտնուէին հոդամասեր, որոնք այսօր կր պահանջուին Քոսովոյի Ազատագրական Բանակին կողմէ:

20րդ դարուն, այսօրուան Ալպանիոյ ստեղծումը հովանաւորուած կր Հունգարիոյ եւ Իտալիոյ կողմէ, որովհետեւ անոնք կ'ակնկալէին, որ Ալպանիան դառնայ իրենց պաշտպանեալը: Այն ալպանացիները, որոնք կ'ապրէին Քոսովոյի եւ Մակեդոնիոյ մէջ, դուրս ձգուած էին ծրագիրէն: Այս ալպանացիներէն ոմանք Բ. Աշխարհամարտին Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ կողքին կանգնեցան, որովհետեւ Առանցքի ուժերը (Գերմանիա, Իտալիա եւ Ճափոն) խոստացան պաշտպանել ալպանական ազգայնականութիւնը: Ուրիշ խումբ մր ալպանացիներ միացան համայնավար չարժումներու, որոնք կր մերժէին ազգայնականութիւնը ըսելով, որ անիկա նախնական գաղափար մրն է, որ կ'անհետանայ բազմազգեան ընկերվարական երկրի մր ստեղծած պայմաններուն մէջ: Թիթոյի իշխանութեան տակ Քոսովոյի ալպանացիները պարձան Եուկոսլաւիոյ ազգային դեկավարութեան մէկ մասր:

Նկատելի հեգնանք մր կայ Թիթոյին մահէն ետք կատարուածներուն մէջ: 1974ի սահմանադրութիւնը, որ ապակեդրոնացեալ պարձուկ Եուկոսլաւիան, երկրի ամբողջ տարածքին ազգայնական անջատողական ձգտումներ վերականգնեց:

Քոսովօ ունեցաւ անկախ համալսարան մր, եւ Ալպանիոյ հետ մշակութային կապերր գարգացան: Նոյն ատեն, հակադարձ ազգայնականութիւն մր վերակենդանացաւ սերպական մտաւորական շրջանակներուն մէջ եւ որ իր քաղաքական արտայայտութիւնը գտաւ Սլոբոտան Միլոշեւիչի քաղաքականութեան մէջ:

1970ական թուականներու քարիւղի գնագումները ստիպեցին, որ Միջազգային Դրամական Ֆոնտր Եուկոսլաւիա գայ փոխատուութիւններու փոխարէն խնայողութիւն պահանջելով: Ասիկա կր պահանջէր աւելի գօրաւոր կեդրոնացեալ կառավարութիւն մր, քան ապակեդրոնացեալ բարեներորդուած վարչաձեւր, որմէ ամէնէն աւելի օգտուած էին Քոսովոյի ալպանացիները:

Խնայողութեան ծրագիրը, ինչպէս նաեւ Արեւմուտքի չուկայի այն գաղափարախօսութիւնը, որ Եուկոսլաւիոյ կ'առաջարկէր նուազեցնել իր արտադրութիւնը ի նպաստ որակի բարելաւման, տնտեսական յաւելեալ անկում պատճառեց Քոսովոյի, որ Եուկոսլաւիոյ ամենաղքատ չրջանն էր: Ասիկա հրահրեց Քոսովոյի անջատողականութիւնն ու արմատականութիւնը եւ խթանեց հետզհետէ սաստկացող սերպ ազգայնականութիւնը:

Այս է քոսովոյիներու եւ սերպերու Ռամպուլէի մէջ հանդիպման նախօրեակի պատմութիւնը: Անոնք ներկայիս այս իրականութեան է, որ կր վերապատնեն Ռամպուլէի համաձայնութեան գլխաւորական կետնի առաջարկները 30 հազար ՕԹԱՆԻ զօրք կր պատերազմեն Քոսովոյի մէջ: Այս համաձայնութեան նպատակն է ոչ ալպանացիներուն եւ ոչ սերպերուն տալ այն, ինչ որ իւրաքանչիւրը կր կարծէ, թէ իր պատմական իրաւունքն է: Ռամպուլէն կ'առաջարկէ գործնական հիմամբ պատմական լուծում մր: Սակայն համաձայնութեան առնչուող երկու ազգերն ալ խորապէս կր հաւատան, թէ իրենց ազգային չահերը կր կայանան ոչ պատմական լուծումներու մէջ:

ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆՆԵՐԸ ՈՉ ՄԷԿ ԱԹՈՌ...

Շարունակուած Ա. էջէն

որքան համեմատութիւններ կր ներկայացնէ: Իրենց համաձայն, մնացեալ երկու աթոռները ապահոված են անկախ թեկնածուներ, որոնք կր վայելեն թէ՛ Խաթեմիի հետեւորդներուն եւ թէ պահպանողականներուն կօրակցութիւնը:

Նահանգներէն հասած տեղեկութիւններուն համաձայն, բարեկարգչականները յաղթանակ կ'ապահովեն գլխաւոր այլ քաղաքներու մէջ, ինչպէս Շիրազի, Սարիի, Արտեբիլի եւ Խոֆահանի մէջ: Մաշատի մէջ անգամ, որ պահպանողականներուն միջնաբերդը կր նկատուի, կր նախատեսուի, որ չափաւորականները խորհուրդին 11 աթոռներէն չորսը ապահովեն:

«Իրան Թայմզ» հաղորդեց, որ Խաթեմիի հետեւորդները քաղաքապետական խորհուրդներու մօտաւորապէս երկու հարիւր հազար աթոռներուն 70 առ հարիւրը ապահոված են: